Pieksämäki

Elämäsi asemapaikka

TOIMINTAKERTOMUS JA TILINPÄÄTÖS 2017

Sisällys

1 TIIVISTELMÄ 2
2 TILINPÄÄTÖSSÄÄNNÖKSET 3
3 TOIMINTAKERTOMUS 3
3.1 Kaupunginjohtajan katsaus 3
3.2 Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset 4
3.3 Yleinen taloudellinen tilanne 5
3.4 Kaupungin taloudellinen tilanne 7
3.5 Toimintaympäristön muutokset 9
3.5.1 Väestö 9
3.5.2 Työpaikat ja työllisyys 10
3.5.3 Aluekehitys 12
3.6 Henkilöstöresurssit 12
3.6.1 Henkilöstön keski-ikä 13
3.6.2 Sairauspoissaolot 13
3.6.3 Työtyytyväisyystutkimus 13
3.6.4 Työhyvinvoinnin tukeminen 13
3.6.5 Työterveyshuolto 13
3.6.6 Henkilöstövoimavaroja kuvaavia keskeisiä tunnuslukuja 14
3.7 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä 23
3.8 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta 24
3.8.1. Sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan järjestäminen 24
4 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS 26
4.1 Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut 26
4.2 Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut 28
4.3 Rahoitusasema ja sen muutokset, tase ja sen tunnusluvut 30
4.5 Kuntakonsernin toiminta ja talous 35
4.5.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä 35
4.5.2 Konsernin toiminnan ohjaus 36
4.5.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat 36
4.5.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä 37
4.5.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä 38
4.5.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut 39
4.5.6.1 Konsernituloslaskelma ja -tase 39
4.5.6.2 Konsernin rahoituslaskelma 43
4.6 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet 44
5 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN 44
5.1 Strategiset tavoitteet 2024 44
5.2 Tulosalueiden tavoitteet 46
5.3 Tilinpäätöslaskelmat 84
5.3.1 Käyttötalousosan toteutumisvertailu 84
5.3.2 Tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu 89
5.3.3 Investointiosan toteutumisvertailu 90
5.3.4 Rahoitusosan toteutumisvertailu 92
6 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT 93
6.1 Pieksämäen kaupungin ja konsernin tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot 93
7 TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT 118

1 TIIVISTELMÄ

Vuoden 2017 tilinpäätöksen tulos oli nykymuotoisen kaupungin toiminnan aikana paras.

Pieksämäen kaupungin vuoden 2017 tuloslaskelman mukaan toimintatuotot olivat 34,0 milj. euroa ja toimintakulut 141,1 milj. euroa. Toimintakate oli 107 milj. euroa ja vuosikate 10,5 milj. euroa. Ulkoisen tilinpäätöksen mukaan toimintatulot olivat 20,6 milj. euroa ja toimintakulut 127,7 milj. euroa. Tilikauden tulos oli 4,8 milj. euroa ylijäämäinen.

Vuoden 2017 käyttötalouden toimintamenot olivat 3,6 milj. euroa eli 2,5 % pienemmät kuin edellisenä vuonna. Ennakkotietojen mukaan kuntatalouden menot laskivat vuonna 2017 1,0 % mm. kilpailukykysopimukseen liittyvien toimien, perustoimeentulotuen Kela-siirron ja kuntien omien säästötoimien vuoksi. Tilinpäätöksen tulosta paransivat myös budjetoitua paremmat tulokertymät toimintatuotoissa ja verotuloissa.

Vuosikatteella pystyttiin kattamaan suunnitelman mukaiset poistot, määrältään 5,7 milj. euroa ja sillä on pystytty lisäksi pienentämään lainakantaa. Tilikauden tulos suunnitelman mukaisten poistojen jälkeen on vuoden 2017 tilinpäätöksessä 4,796 milj. euroa sekä poistoerokirjausten jälkeinen ylijäämä 4,8 milj. euroa. Tilikauden ylijäämä on 2,9 milj. euroa parempi kuin alkuperäisessä talousarviossa ja 2,6 milj. euroa parempi kuin vuoden 2016 tilinpäätöksen tulos.

Taseessa on kertynyttä ylijäämää aikaisemmilta vuosilta 3,2 milj. euroa ja vuoden 2017 tilinpäätöksen 4,8 milj. euron ylijäämä huomioiden taseen ylijäämä on n. 8 milj. euroa. Tilikauden tulos oli ennakkotietojen mukaan alijäämäinen 60 kunnassa, joista kaikki ovat alle 100 000 asukkaan kuntia (kuntien lkm 295).

Investointien nettomenot v. 2017 olivat 4,9 milj. euroa. Investointimenot kohdistuivat perusturvan kiinteistöihin (1,1 milj. euroa), kunnallistekniikkaan (n. 1 milj. euroa), esi- ja perusopetuksen investointeihin (0,8 milj. euroa), varhaiskasvatukseen (0,6 milj. euroa), kulttuuri- ja liikuntatoimeen (0,5 milj. euroa), toimitilapalveluihin (0,7 milj. euroa) ja atk-laitehankintoihin (0,2 milj. euroa).

Kaupungin lainakanta pieneni 6,8 miljoonalla eurolla. Lainakanta oli 61,9 milj. euroa eli 3 397 €/asukas (edellisenä vuonna 3 719 €/asukas). Kuntien yhteenlaskettu lainakanta oli vuoden 2017 lopussa ennakkotietojen mukaan 15,99 miljardia euroa. Lainakanta laski edelliseen vuoteen verrattuna 0,6 %. Asukasta kohden laskettu kuntien lainakanta vuonna 2017 oli 2 921 euroa, kun vastaava luku oli edellisvuonna 2 939 euroa.

Konsernin osalta tilikauden ylijäämä on vuoden 2017 tilinpäätöksessä 4,7 milj. euroa. Edellisenä vuonna ylijäämä oli 4,9 milj. euroa. Konsernitaseen kertynyt ylijäämä vuoden 2017 tilinpäätöksessä on 1,2 milj. euroa, kun se vuoden 2016 tilinpäätöksessä oli 3,5 milj. euroa alijäämäinen. Konsernin velka oli vuoden 2017 tilinpäätöksessä 95 milj. euroa eli 5 213 euroa / asukas (vuoden 2016 tilinpäätöksessä 98,9 milj. euroa ja 5 357 euroa / asukas).

Kaupunginhallitus päätti vuokrata Veturitallien alueelta kaksi erillistä tonttia Osuuskauppa Suur-Savolle. Rakentaminen alueella käynnistyi syksyllä ja valmista pitäisi olla vuoden 2018 marraskuussa. Veturitallien alue mahdollistaa edelleen uusien rakennusten ja kaupan palveluiden syntymisen.

Merkittävimpänä kaavatyönä vuonna 2017 oli Niinimäen alueen tuulivoima osayleiskaavan valmistuminen. Niinimäen tuulivoimapuistontavoitteena on osaltaan edistää Suomen pitkänaikavälinenergia- ja ilmastostrategiaa ja hanke edistää osaltaan myös Etelä- ja Pohjois-Savon ilmasto-ohjelmaa 2025.

2
TILINPÄÄTÖSSÄÄNNÖKSET

Kuntalain 113 §:ssä ovat tilinpäätöstä koskevat säännökset, joiden mukaan kunnan tilikausi on kalenterivuosi. Kunnanhallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi. Tilintarkastajien on tarkastettava tilinpäätös toukokuun loppuun mennessä. Kunnanhallituksen on saatettava tilinpäätös tilintarkastuksen jälkeen valtuuston käsiteltäväksi. Valtuuston on käsiteltävä tilinpäätös kesäkuun loppuun mennessä. Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus. Tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta sekä toiminnasta. Tätä varten tarpeelliset lisätiedot on ilmoitettava liitetiedoissa. Tilinpäätöksen allekirjoittavat kunnanhallituksen jäsenet sekä kunnanjohtaja tai pormestari.

Lisäksi kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös (KuntaL 114 §). Konsernitilinpäätös tulee laatia samalta päivältä kuin kunnan tilinpäätös. Konsernitilinpäätös laaditaan konserniyhteisöjen taseiden ja tuloslaskelmien sekä niiden liitetietojen yhdistelmänä. Konsernitilinpäätökseen sisällytetään lisäksi konsernin rahoituslaskelma, jossa annetaan selvitys kuntakonsernin varojen hankinnasta ja niiden käytöstä tilikauden aikana.

Kuntalain 112 §:n perusteella kunnan tilinpäätöksen laadinnassa noudatetaan kuntalain lisäksi soveltuvin osin kirjanpitolakia. Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto antaa ohjeita ja lausuntoja kirjanpitolain ja kuntalain 113 – 116 §:ien soveltamisesta.

Toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa. Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista kunnan ja kuntakonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, jotka eivät käy ilmi kunnan tai kuntakonsernin taseesta, tuloslaskelmasta tai rahoituslaskelmasta. Tällaisia asioita ovat ainakin arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä sekä tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä. Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyydestä talouden tasapainottamiseksi. Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. (KuntaL 115 §)

Kunnan tilinpäätöksestä säädetään kuntalain lisäksi kirjanpitolaissa. Kuntalaki on suhteessa kirjanpitolakiin erityislaki, jonka kirjanpitoa koskevat säännökset syrjäyttävät kirjanpitolain. Kuntalain säännökset koskevat kunnan tilikautta, tilinpäätöksen laatimisaikataulua, käsittelyä ja sisältöä sekä tilinpäätöksen allekirjoittamista. Lisäksi 114 §:ssä säädetään konsernitilinpäätöksestä. Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto on antanut ohjeet konsernitilinpäätöksen laatimisesta.

3
TOIMINTAKERTOMUS

3.1
Kaupunginjohtajan katsaus

Vuoden 2017 tilinpäätös on 4,8 milj. euroa ylijäämäinen. Tulos on 2,9 milj. euroa budjetoitua parempi ja 2,6 milj. euroa parempi kuin vuoden 2016 tilinpäätöksessä. Hyvään tulokseen vaikuttivat useat eri tekijät. Käyttötalous pysyi kurissa, koska valtuuston vuonna 2015 hyväksymää talouden tasapainotusohjelmaa noudatettiin. Kilpailukykysopimus alensi palkkakustannuksia - tosin Kuntatyönantajat eivät hyödy kustan-

nusten alenemisesta, koska valtio leikkaa vastaavasti kunnille maksettavia valtionosuuksia. Metsänmyyntituloja kertyi 0,4 milj. euroa enemmän kuin keskimäärin vuosittain. Etelä-Savon sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymän maksuosuuksien ja ylijämän palautukset paransivat tulosta yhteensä 0,9 milj. eurolla. Myös verotuloja kertyi 1 milj. euroa budjetoitua enemmän.

Tilinpäätöksessä kirjattiin 300 0000 euron pakollinen varaus Meriluodon koulun purkukustannusta varten ja 50 000 euron pakollinen varaus mahdollista puukartellin oikeudenkäyntikuluja varten. Kyseiset varaukset kasvattivat vuoden 2017 käyttötalousmenoja.

Talousarvion mukaan investointimäärärahat olivat yhteensä 10,0 milj. euroa, josta käytettiin 5 milj. euroa. Investointikustannukset muodostuivat useista kiinteistöjen perusparannushankkeista ja kunnallisteknisistä töistä.

Kauppakeskushanke ei edennyt vuonna 2017 toivotulla tahdilla. Keväällä 2017 Rakennusliike U. Lipsanen Oy lähestyi kaupunginhallitusta kirjeellä, jossa esitti Veturitallin maanvuokrasopimuksen purkamista. Kauppakeskusta oli vaikea toteuttaa kerralla siinä laajuudessa, kun Kesko päätti vetäytyä hankkeesta.

Osuuskauppa Suur-Savolla oli edelleen halukkuutta saada Prisma Pieksämäelle Veturitallien alueelle. Kaupunginhallitus päätti vuokrata 30.5.2017 Veturitallien alueelta kaksi erillistä tonttia Osuuskauppa Suur-Savolle. Rakentaminen alueella käynnistyi syksyllä ja valmista pitäisi olla vuoden 2018 marraskuussa. Veturitallien alue mahdollistaa edelleen uusien rakennusten ja kaupan palveluiden syntymisen.

Merkittävimpänä kaavatyönä vuonna 2017 oli Niinimäen alueen tuulivoima osayleiskaavan valmistuminen. Niinimäen tuulivoimapuistontavoitteena on osaltaan edistää Suomen pitkänaikavälinenergia- ja ilmastostrategiaa ja hanke edistää osaltaan myös Etelä- ja Pohjois-Savon ilmasto-ohjelmaa 2025. Ilmasto-ohjelmassa on tunnistettu toimenpiteitä, jotka käynnistämällä Savon maakunnat osallistuvat kansallisiin ilmastotalkoisiin. Tuulienergian osalta pyritään edistämään tuulivoiman rakentamista kaavoituksen avulla. Kaavassa on osoitettu alueet 29 tuulivoimalan rakentamiselle.

Asemakaavoituksessa painopiste oli Hiekanpään, Länsiväylän ja Nikkarilan alueiden kehittämisessä. Hiekanpään, Länsiväylän ja Nikkarilan alueiden kaavahankkeet on saatu hyväksyttyä vuoden 2017 aikana. Lisäksi valmistui muutamia pienempiä asemakaavamuutoksia sekä rantaosayleiskaavamuutoksia.

3.2
Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Pieksämäen kaupunki on toiminut nykyisessä muodossaan vuodesta 2007 alkaen, jolloin Pieksämäen kaupunki ja Pieksänmaan kunta yhdistyivät. Samalla purkautuivat myös Pieksämäen terveydenhuollon kuntayhtymä sekä Pieksämäen seudun aikuisopiston kuntayhtymä. Kuntaliitos tapahtui kesken valtuustokauden eikä uusia vaaleja pidetty, joten valtuustot toimivat yhdistettynä. Valtuuston koko oli 76 valtuutettua. 1.1.2009 valtuuston koko oli 49 valtuutettua (43+6). Kunnallisvaalit syksyllä 2012 olivat ensimmäiset, joilla valittiin Kuntalain mukaiset toimielimet ilman yhdistymissopimuksen velvoitteita. Vuonna 2013 kaupungin luottamushenkilöorganisaatio pysyi entisenä, mutta jäsenmäärissä tapahtui muutoksia. Valtuuston koko oli toukokuun 2017 loppuun saakka Kuntalain mukaisesti 43 jäsentä. Vastaavasti kaupunginhallituksen ja vapaaehtoisten lautakuntien jäsenmäärä on hallintosäännön mukaisesti 11 jäsentä lukuun ottamatta perusturvalautakuntaa, jonka jäsenmäärä oli 15.

1.6.2017 tuli voimaan Kuntalain muutos, jonka mukaan valtuutettujen lukumäärä 5001 – 20 000 asukkaan kunnissa on 27, jollei valtuusto tee päätöstä vähimmäismäärää suuremmasta jäsenmäärästä. Päätös oli ilmoitettava oikeusministeriölle vaalivuotta edeltävän vuoden loppuun mennessä. Valtuuston 8.11.2016 päätöksen mukaisesti valtuutettujen lukumäärä on 35 kaudella 2017 – 2021. Samassa kokouksessa valtuusto hyväksyi kaupungin uuden hallintosäännön, jonka mukaan kaupungin organisaatiossa on 1.1.2017 lukien viisi vastuualuetta:

- kaupunginhallituksen vastuualue

- perusturvan vastuualue
- kasvatus- ja opetuspalvelujen vastuualue
- kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelujen vastuualue ja
- teknisen toimen vastuualue.

Sivistystoimi jaettiin kahteen vastuualueeseen, tila-, ruoka- ja siivouspalvelut siirrettiin kaupunginhallituksen vastuualueen alaisuudesta teknisen toimen vastuualueelle ja toimistopalvelut jäivät kaupunginhallituksen vastuualueelle.

1.6.2017 lukien on kaupungissa uuden hallintosäännön mukaisesti kaupunginhallituksen ja lakisääteisten lautakuntien (tarkastuslautakunta ja keskusvaalilautakunta) lisäksi neljä vapaaehtoista lautakuntaa:

- perusturvalautakunta
- opetuslautakunta
- kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta ja
- tekninen lautakunta.

Kaupunginhallituksen ja vapaaehtoisten lautakuntien jäsenmäärä on 11.

Kaupunginvaltuuston 25.1.2016 päätöksen mukaisesti Pieksämäen kaupunki siirsi 1.1.2017 toimintaansa aloittaneen Etelä-Savon sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymän tehtäväksi vain erikoissairaanhoidon palvelut.

Suomen hallitus on linjannut valtakunnallista alueuudistusta siten, että maahan muodostetaan 18 itsehallintoaluetta, jotka vastaavat nykyisiä maakuntia. Eräille kunnille on myönnetty oikeus vaihtaa maakuntaa mm. voimassa olevien sosiaali- ja terveyspalvelujen yhteistyöjärjestelyjen vuoksi. Hallituksen linjausten mukaisesti maakunnat vastaavat sosiaali- ja terveydenhuollosta, pelastustoimesta, ympäristöterveydenhuollosta, alueellisista kehittämistehtävistä ja elinkeinojen edistämisen tehtävistä, alueiden käytön ohjauksesta ja suunnittelusta sekä maakunnallisen identiteetin ja kulttuurin edistämisestä. Lisäksi maakunnat vastaavat maakunnalle lain perusteella annettavista muista alueellisista palveluista. Uudistus on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2020 alusta. Kaupunki oli vuonna 2017 mukana Etelä-Savon maakuntaliiton johdolla tapahtuvassa sote- ja alueuudistuksen valmistelussa. Alue- ja maakuntauudistusta koskeva lainsäädäntö on eduskuntakäsittelyssä kesäkuussa 2018.

3.3
Yleinen taloudellinen tilanne

Valtiovarainministeriön (VM) taloudellisessa katsauksessa (42a/2017) arvioidaan maailmantalouden kasvun olevan laaja-alaista. Erityisesti euroalueen talousnäkymät ovat vahvistuneet. Talouskasvun kiihtymisen myötä myös maailmankauppa on piristynyt ja kasvaa nyt selvästi maailman BKT:n kasvua nopeammin. Maailmankaupan kasvun suhde maailman BKT:n kasvuun on suurempi kuin viime vuosina, mutta pienempi kuin viime vuosikymmenellä. Maailmankauppa keskittyy aiempaa enemmän investointihyödykkeisiin, mikä johtuu näkymien kohentumisesta keskeisissä talouksissa.

VM arvioi Suomen BKT:n kasvuksi 3,1 % vuonna 2017. Vuoden 2018 kasvuksi ennustetaan 2,4 % ja vuoden 2019 kasvuksi 1,9 %. Yksityisen kulutuksen kasvu jatkuu työllisyyden kohenemisen tukemana, asuntorakentamisen suhdannetilanteessa ei näy vielä rauhoittumista ja tuotannollisia investointeja on tehty runsaasti. Vuonna 2017 kotitalouksien käytettävissä olevien tulojen kasvua tuki parantunut työllisyys sekä verotuksen keventyminen. Käytettävissä olevat reaalitulot nousivat yli kahdella prosentilla, sillä inflaatio kiihtyi vain vähän energian hintojen noususta huolimatta. Luottamus talouden myönteiseen kehitykseen on kohentunut selvästi. Yksityiset investoinnit ja erityisesti rakennusinvestoinnit sekä kone-, laite- ja kuljetusvälineinvestoinnit lisääntyivät vuonna 2017.

Viennin kasvun arvioidaan VM:n ennusteessa vuonna 2017 olevan 6,8 prosenttia. Tavaraviennin volyymi kasvoi vuoden 2017 kolmella ensimmäisellä neljänneksellä 9,1 % edellisen vuoden vastaavaan ajanjak-

soon verrattuna. Tavaraviennin tavoin palveluvienti kasvoi vahvasti kolmella ensimmäisellä neljänneksellä 8,6 % verrattuna vuoden takaiseen. Myös tuonnin kasvu on jatkunut vuonna 2017. Tavaratuontia vauhdittavat nyt ja tulevina vuosina kasvavat investoinnit sekä vientiteollisuuden käyttämien välituotteiden tuonti. Kuten viennissä, tavaratuonnissakin kasvu oli laaja-alaista. Erityisesti tavaratuonnin määrää kasvattivat väli- ja teollisuustuotteet. Nettovienti pysyy kasvua tukevana koko ennustejaksolla.

Vuonna 2017 julkisen kulutuksen ennakoidaan supistuvan, kun hallitusohjelman mukaiset sopeutustoimet ja kilpailukykysopimus pienentävät valtion ja kuntatalouden toimintamenoja.

Vuonna 2017 yksityiset investoinnit ovat kehittyneet vahvasti ja kaikki investointityypit, ml. tutkimus- ja kehittämistoiminta, ovat kasvussa. Suomen talouskasvun vahvistuminen, viennin vilkastuminen ja matalalla pysyneet korot ovat olleet merkittäviä taustatekijöitä yksityisten investointien kasvulle. Myös vuosina 2018–2019 yksityisten investointien hyvän kasvun ennakoidaan jatkuvan myönteisen kansainvälisen kehityksen vahvistamana. Yksityiset investoinnit kasvavat ennustejaksolla keskimäärin viisi prosenttia vuodessa. Yksityiset investoinnit suhteessa BKT:hen nousevat ennustejakson lopulla pitkästä aikaa yli 19 prosenttiin.

Tilastokeskuksen mukaan työttömyys on laskenut hyvin hitaasti v. 2017. Työttömyysasteen hidas lasku johtuu ainakin osittain piilotyöttömien sekä muiden työvoiman ulkopuolisten aktivoitumisesta työnhakuun, mikä on normaalia suhdannetilanteen parantuessa. Vuonna 2017 työttömyysaste oli keskimäärin 8,6 prosenttia, kun se vuonna 2016 oli 8,8 prosenttia. Työllisyys on parantunut selvästi talouskasvun kiihtyessä, vaikka työn tuottavuus on kohentunut huomattavasti. Inflaatio jää alhaiseksi. Ansiotasoindeksin nousuksi arvioidaan 0,2 %.

Työllisyyden kasvun jatkumiselle vuonna 2018 on varsin hyvät edellytykset. Työllisyyden kasvu nopeutuu 1,0 prosenttiin ja ansiotason ennustetaan kasvavan 2,0 %. Ennuste vuoden 2017 inflaatioksi on 0,8 % kansallisella kuluttajahintaindeksillä mitattuna. Ennusteet vuodelle 2018 on 1,2 % ja vuodelle 2019 1,5 %.

Julkisyhteisöjen alijäämä on pienentynyt vuosikymmenen puolivälistä lähtien. Ensin alijäämää kohensivat pääasiallisesti sopeutustoimet ja myöhemmin myös talouskasvun käynnistyminen. Kehitys jatkuu samankaltaisena lähivuodet, mutta alijäämän supistuminen on hyvin verkkaista. Julkinen talous on edelleen vuosikymmenen loppupuolella alijäämäinen. Suotuisa suhdannetilanne ei yksistään poista julkisen talouden rakenteellisia ongelmia, kun samanaikaisesti väestön ikärakenteen muutos ja suurten ikäluokkien jääminen eläkkeelle ovat johtaneet eläkemenojen nopeaan kasvuun.

Valtiontalouden alijäämä jatkaa supistumistaan ennustejaksolla. Hyvä suhdannetilanne tukee verotulojen kasvua, mutta toisaalta verotulojen suotuisaa kasvua vaimentavat päätösperäiset verokevennykset v. 2017 ja 2018.

Paikallishallinnon rahoitusaseman viime vuosien vahvistuminen jatkui v. 2017. Paikallishallinnon kulutusmenoja supistivat mm. kilpailukykysopimuksen toimenpiteet, kuntatyönantajan eläkemaksujen alentuminen sekä hallituksen linjaamat sopeutustoimet. Lisäksi kunnat ja kuntayhtymät ovat jatkaneet toimintansa tehostamista ja taloutensa sopeuttamista hilliten menojen kasvua. Paikallishallinnon tuloja kasvattivat verotulojen kasvun piristyminen ja etenkin yhteisöveron tuotto. Paikallishallinnon alijäämän ennustetaan kasvavan hieman vuosina 2018 ja 2019, sillä kulutus- ja investointimenot kasvavat tuloja enemmän.

Kuntaliitto on 7.2.2018 julkaissut ennakkotietoja kuntien vuoden 2017 tilinpäätöksistä. Kuntasektorin toimintakulut laskivat viime vuonna keskimäärin 1,0 prosenttiyksikköä muun muassa kilpailukykysopimukseen liittyvien toimien, perustoimeentulotuen Kela-siirron ja kuntien omien säästötoimien vuoksi. Vuoden 2017 tilikauden tulos parani ennakkoarvion mukaan lähes 200 miljoonaa euroa, mutta jäi kuitenkin 500 miljoonaa euroa pienemmäksi kuin kuntatalousohjelmassa arvioitiin. Tilikauden tulos oli negatiivinen 60 kunnassa. Kaikkiaan kuntia on Manner-Suomessa tällä hetkellä 295. Kuntatalouden rahoituksellista tasapainoa kuvaava toiminnan ja investoinnin rahavirta nousi plussalle 250 miljoonaan euroon. Kuntien ja kuntayhtymien lainakanta nousi 18,3 miljardiin euroon. Lainakanta nousi 0,9 prosenttia, se laski kunnissa (0,6 %), mutta nousi kuntayhtymissä suurista sairaalainvestoinneista johtuen. Negatiivisen vuosikatteen, eli niin sanotun ”syömävelan” osuus kuntien lainakannan muutoksesta on erittäin pieni, vuosina 2000 - 2017 se on ollut viiden prosentin luokkaa.

Kuntien verotulot kasvoivat koko maan tasolla yhteensä 2,0 prosenttia, samanaikaisesti valtionosuudet kuitenkin laskivat 3,3 prosenttia. Kiinteistöverot kasvoivat 6,3 % kiinteistöveroprosenttien ylä- ja alarajojen korotuksista johtuen ja kuntien yhteisöverotulot kasvoivat 21,5 %, kasvu syntyi pääosin verovuoden 2016 veroista. Kunnallisverotulot pysyivät edellisen vuoden tasolla, veroperustemuutokset laskivat kunnallisveroja n. 400 miljoonaa euroa ja kilpailukykysopimus 430 miljoonaa euroa. 47 kuntaa korotti tuloveroprosenttiaan ja 14 kuntaa puolestaan laski sitä. Valtionosuuksia vähensivät kilpailukykysopimuksen voimaantulo n. 350 miljoonaa euroa, perustoimeentulotuen siirto Kelaan n. 330 miljoonaa euroa ja muut valtionosuuden leikkaukset 125 miljoonaa euroa. Veroperustemuutosten vaikutus kompensoitiin lisäämällä valtionosuuksia n. 400 miljoonaa euroa.

Kuntatyönantajan tiedotteen mukaan kunnat ja kuntayhtymät säästivät henkilöstömenoissa viime vuonna lähes 281 milj. euroa, mikä on 1,4 % kunta-alan henkilöstömenoista. Joka kolmannessa kuntaorganisaatiossa on laadittu erillinen talouden tasapainottamisohjelma. Vuonna 2017 kunta-alan yhteen lasketut henkilöstömenot olivat 20,1 miljardia euroa. Lomautuksia ja irtisanomisia oli vuonna 2017 erittäin vähän.

Kuntaliiton mukaan kuntatalouden rahoitusasema on ensimmäistä kertaa pitkään aikaan tasapainossa. Muutoksen taustalla on kuntien tiukka taloudenpito, harkitut investoinnit sekä koko julkisen sektorin yhteinen tasapainottamispolitiikka. Kuntien arvioiden mukaan kuntien talous heikkenee vuonna 2018 selvästi. Investoinnit kasvavat viidenneksellä, ja tämän johdosta lainakanta uhkaa kääntyä jälleen kasvuun. Korjausvelka on edelleen kasvamassa. Jotta investoinnit voidaan rahoittaa, on kuntien tulokehityksen jatkossakin oltava vahvaa ja menot pidettävä kurissa.

Vuosina 2018 ja 2019 palkkojen nousu kiihtyy. Yksikkötyökustannukset nousevat, mutta kilpailijoita maltillisemmin, ja suomalaisen tuotannon kilpailukyky kohenee edelleen. Julkisyhteisöjen velka kääntyi laskuun suhteessa BKT:hen v. 2016. Bruttokansantuotteen nopea kasvu alentaa velkasuhdetta, ja velkasuhde näyttäisi painuvan 60 prosentin alapuolelle v. 2019. Kun talouskasvu hidastuu ja ikäsidonnaisten menojen kasvu jatkuu, velkasuhde uhkaa alkaa kasvaa uudelleen ensi vuosikymmenellä.

3.4
Kaupungin taloudellinen tilanne

Pieksämäen kaupungin muodostumisen jälkeen kaupungin heikkoa taloudellista tilannetta onnistuttiin vuosina 2007 – 2010 tasapainottamaan. Em. vuosien tilinpäätökset olivat ylijäämäisiä, osittain yhdistymisavustusten ansiosta. Vuoden 2010 tilinpäätöksessä taseen ylijäämä oli 7,1 milj. euroa.

Vuosina 2011 – 2014 taloustilanne vaikeutui. Toimintamenot kasvoivat, ja kuntien saamia valtionosuuksia leikattiin voimakkaasti. Kaupunki korotti tuloveroprosenttia 0,75 prosenttiyksiköllä vuonna 2013, 1,00 prosenttiyksiköllä vuonna 2015 ja edelleen 0,50 prosenttiyksiköllä vuodelle 2016. Myös kiinteistöveroprosentteja on korotettuja ja omaisuutta myyty. Koulutuskuntayhtymän purkamisesta saatiin vuonna 2013 noin 3 milj. euron satunnainen myyntitulo. Näistä toimenpiteistä huolimatta vuosien 2011 – 2014 tilinpäätökset muodostuivat alijäämäisiksi. Taseen alijäämä oli vuoden 2014 tilinpäätöksessä 2,2 milj. euroa. Myös velkamäärä kasvoi vuosien 2011 – 2014 aikana.

Kaupungin talouden tila oli kaikilla mittareilla tarkasteltuna huono, minkä vuoksi tilintarkastaja antoi marraskuussa 2014 tilintarkastusilmoituksen. Siinä todettiin, että uuden kuntalakiluonnoksen mukaan talouden tasapainoa koskevat vaatimukset tiukkenevat vielä nykyisestään. Tilintarkastusilmoituksessa todettiin, että kaupungin talouden tasapainottaminen edellyttää pikaisesti merkittäviä tasapainotustoimia ja että talouden tasapainottamiseksi kaupunginvaltuuston tulisi hyväksyä yksilöity toimenpideohjelma.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi vuonna 2015 talouden tasapainotusohjelman vuosille 2016 – 2018, jossa menojen karsinnan ja tulojen lisäyksen tasapainotusvaikutus on noin 7 milj. euroa vuositasolla. Valtuusto hyväksyi tasapainotusohjelmaan perustuvan vuoden 2016 talousarvion ja vuosien 2017 – 2018 taloussuunnitelman. Tasapainotusohjelmaan sisältyi yhtenä toimenpiteenä Pieksämäen Vesi liikelaitoksen yhti-

öittäminen vuonna 2015. Vesiliikelaitoksen yhtiöittämisestä kirjattiin vuoden 2015 tilinpäätökseen 6,9 milj. euron satunnainen myyntitulo. Ilman vesilaitoksen yhtiöittämisestä saatua satunnaista tuloa, oli vuoden 2015 todellinen toiminnallinen alijäämä 3,9 milj. euroa. Satunnainen myyntitulo huomioiden vuoden 2015 tilinpäätöksen ylijäämäksi muodostui 3,0 milj. euroa.

Vuoden 2016 tilinpäätöksen ylijäämä oli 2,3 milj. euroa. Tilinpäätöksessä jouduttiin kirjaamaan arvonalentumisiin 1,0 milj. euroa yläkoulun suunnittelukustannuksia (0,7 milj. euroa) sekä purettavaksi päätetyn teollisuushallin osakkeiden tasearvo ja eräiden tonttien tasearvoja (0,3 milj. euroa). Ilman arvonalentumiskirjauksia olisi tulos ollut 3,3 milj. euroa ylijäämäinen.

Taseessa on kertynyttä ylijäämää aikaisemmilta vuosilta 3,1 milj. euroa ja vuoden 2017 tilinpäätöksen 4,8 milj. euron ylijäämä huomioiden taseen ylijäämä on n. 8 milj. euroa.

Vuoden 2017 tulosta paransi käyttötalouden menojen pienentyminen talouden tasapainotustoimenpiteiden ansiosta sekä toimintatuottojen ja verotulojen budjetoitua paremmat tulokertymät. Kaupungin käyttötalouden toimintamenot olivat 0,8 milj. euroa suuremmat kuin alkuperäisen talousarvion toimintamenot, mutta 3,6 milj. euroa pienemmät kuin edellisen vuoden toimintamenot. Toimintatuloja kertyi 2,0 milj. euroa ja verotuloja 970 000 euroa budjetoitua enemmän.

Kilpailukykysopimus laski työnantajien sosiaalivakuutusmaksuja, mutta se myös korotti palkansaajan lakisääteisiä sosiaalivakuutusmaksuja vastaavasti. Tämä rakenteellinen muutos heikensi kuntien tulopohjaa, sillä maksujen korotukset lisäsivät palkansaajien verovähennyksiä ja pienensivät siten kuntien veropohjaa. Pieksämäen kaupungin osalta tuloverotulot pienentyivät edelliseen vuoteen verrattuna 1,5 milj. euroa. Lakisääteisten maksujen muutoksia ei kompensoida kunnille tuloveroperusteiden tapaan.

Vuoden 2017 tilinpäätöksessä vuosikate oli 10,5 milj. euroa, kun se edellisenä vuonna oli 8,8 milj. euroa. Vuosikatteen parantuminen 1,7 milj. eurolla johtuu toimintamenojen pienentymisestä (3,1 milj. euroa edellisvuotta pienemmät ulkoisen tuloslaskelman mukaan). Vuosikatteella pystyttiin kattamaan 5,7 milj. euron suunnitelman mukaiset poistot, minkä jälkeen ylijäämäksi muodostui 4,8 milj. euroa poistoerokirjausten jälkeen.

Uusia, koko kuntakonsernia koskevia kriisikuntakriteereitä sovelletaan ensi kertaa vuonna 2017. Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan taloudelliset tunnusluvut eivät vuoden 2017 tilinpäätöksessä täyty. Uuden sääntelyn mukaisesti kunta täyttää erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan tunnusmerkistön, mikäli

- Kuntakonsernilla on kertynyttä alijäämää enemmän kuin 1 000 euroa/asukas kahdessa viimeisessä tilinpäätöksessä ja sitä edeltävässä enemmän kuin 500 euroa /asukas
- Kaikki seuraavat tunnusluvut täyttyvät kahtena peräkkäisenä vuonna: Konsernin vuosikate (negatiivinen), kunnan tuloveroprosentti (väh. 1 %-yks korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskiarvo), kuntakonsernin lainamäärä (ylittää maan keskiarvon väh. 50 %) ja kuntakonsernin suhteellinen velkaantuneisuus (väh. 50 %).

Seuraavassa kaaviossa on kuvattu kaupungin tuloslaskelman ja taseen yli-/alijäämiä v. 2007 – 2017.

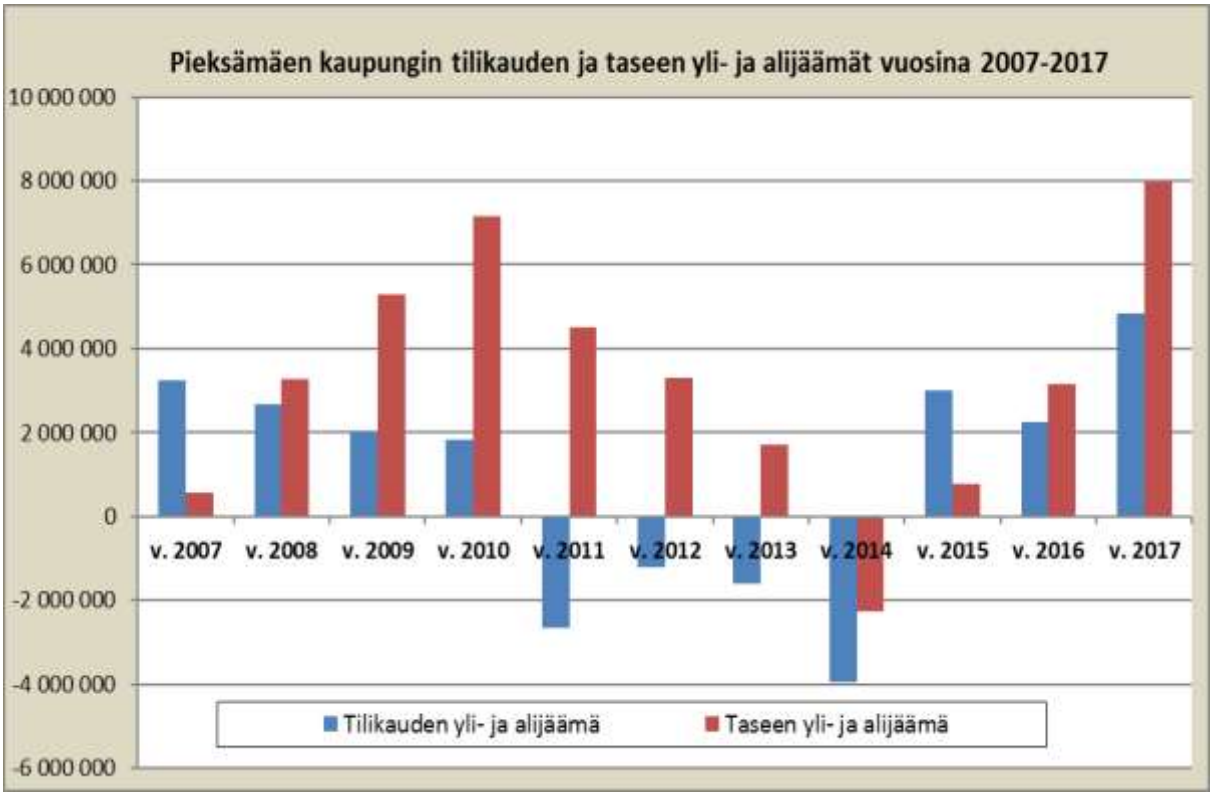

3.5 Toimintaympäristön muutokset

3.5.1 Väestö

Tilastokeskuksen vuoden 2017 ennakkotietojen mukaan Etelä-Savon väkiluku väheni 1 719 henkilöllä eli 1,2 prosentilla. Etelä-Savon väkiluku 31.12.2017 oli ennakkotiedon mukaan 147 256. Pieksämäen kaupungin väkiluku vähentyi 246 hengellä eli 1,3 prosentilla ollen vuoden 2017 lopussa 18 229. Syntyneitä oli 126 ja kuolleita 292. Muuttotappiota oli 90 henkilöä. Kaupunkiin muutti 581 henkilöä ja kaupungista muutti 671. Siirtolaisuus puolestaan lisäsi kaupungin väkilukua 20 henkilöllä. (Etelä-Savon maakuntaliitto: Väestömuutosten ennakkotietoja)

Väestön kehittymistä 1990 – 1940 on kuvattu seuraavassa taulukossa.

Syntyneiden määrä on selvästi vähentynyt ja syntyneiden määrä on 2010-luvulla ollut keskimäärin 130 vuositasolla, pl. vuoden 2011 korkea syntyvyys. Vielä 1990-luvun alussa syntyneiden määrä oli n. 260 syntyneen tasolla. Vuonna 2017 syntyneitä oli 126 Etelä-Savon maakuntaliiton ennakkotilaston mukaan.

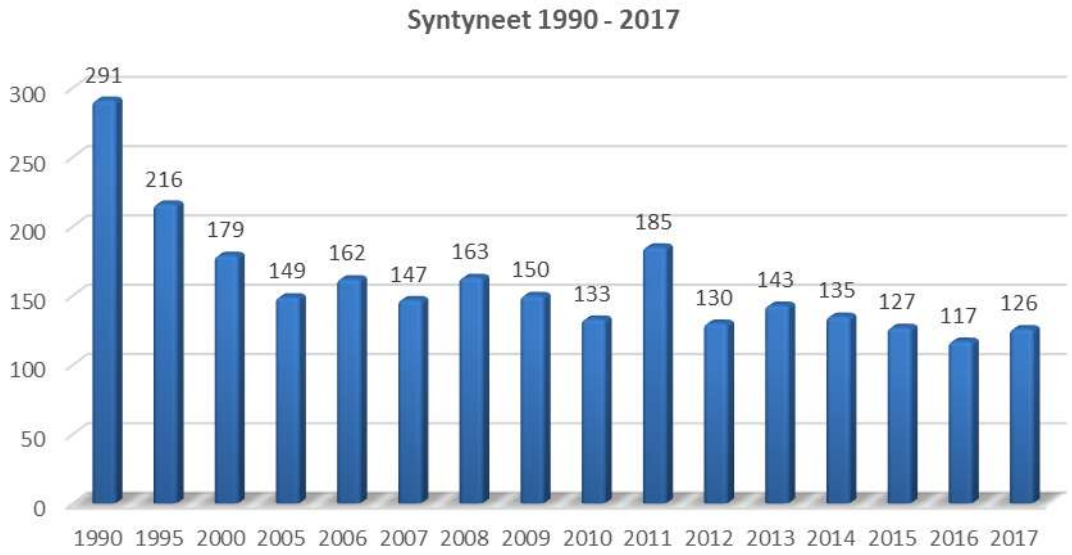

3.5.2 Työpaikat ja työllisyys

Pieksämäen seutu menetti 1990-luvulla n. 2 500 työpaikkaa. Tilastokeskuksen viimeisimmän, vuodelta 2015 olevan työpaikkatilaston mukaan Pieksämäen työpaikkamäärä oli 6 802. Kaupunki on panostanut voimakkaasti strategian mukaisesti työpaikkojen luomiseen.

Työttömien määrä kaupungissa on vähentynyt viime vuosien aikana. Myönteinen kehitys on johtunut uusien työpaikkojen syntymisestä, eläkeikäisten lisääntymisestä sekä asukasluvun vähentymisestä. Työllisyystilanne pysyi hyvänä v. 2010 – 2012, jolloin työttömyysprosentti on ollut 8,9 – 10,7 %. Vuonna 2013 – 2015 työllisyystilanne heikkeni koko maassa, Etelä-Savossa ja Pieksämäellä. Vuonna 2016 tilanne alkoi kääntyä parempaan päin koko maassa ja jatkui myös vuonna 2017. Työttömien määrä Pieksämäellä vuonna 2017 oli keskimäärin 882 ja työttömyysaste 11,2 % (edellisenä vuonna 12,4 %).

Etelä-Savossa oli joulukuun lopussa 8 151 työtöntä, eli lähes 1 700 vähemmän kuin vuosi sitten. Yhdenjaksoisesti yli vuoden työttömänä olleita oli joulukuun lopussa 2 190, määrä laski vuodentakaisesta 23 %. Pitkäaikaistyöttömyys laski Etelä-Savossa Keski-Suomen, Pirkanmaan, Uudenmaan ja Etelä-Pohjanmaan jälkeen suhteellisesti eniten koko maassa. Etelä-Savon työttömyysaste vuonna 2017 oli 12,5 % (vuonna 2016 14,1 %) ja koko maassa 11,2 %. Työttömien aktivointiaste oli Etelä-Savossa 29,7 %, eli maan kolmanneksi korkein (Työ- ja elinkeinoministeriö: Työttömyystietoja Ely-keskuksittain ja kunnittain keskimäärin vuonna 2016).

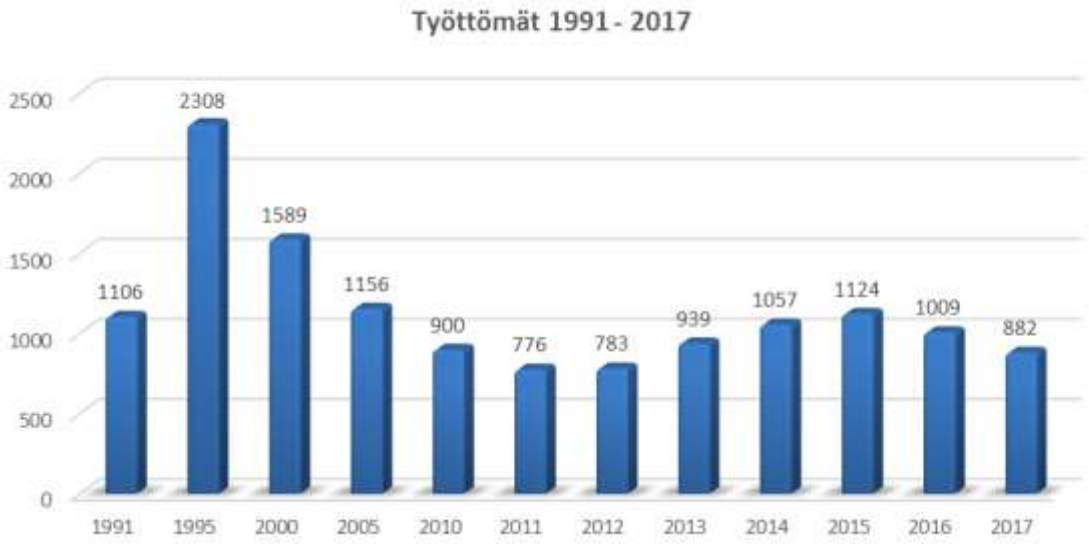

3.5.3 Aluekehitys

Taloudellista kehitystä ja kasvua mitataan bruttokansantuotteella (BKT), joka on maassa vuoden aikana tuotettujen tavaroiden ja palvelujen yhteenlaskettu arvo. BKT:n alueelliset erot ovat Suomessa huomattavia. Asukasta kohden lasketulla BKT:lla mitattuna ero vauraimman ja köyhimmän alueen välillä on yli 20 000 €.

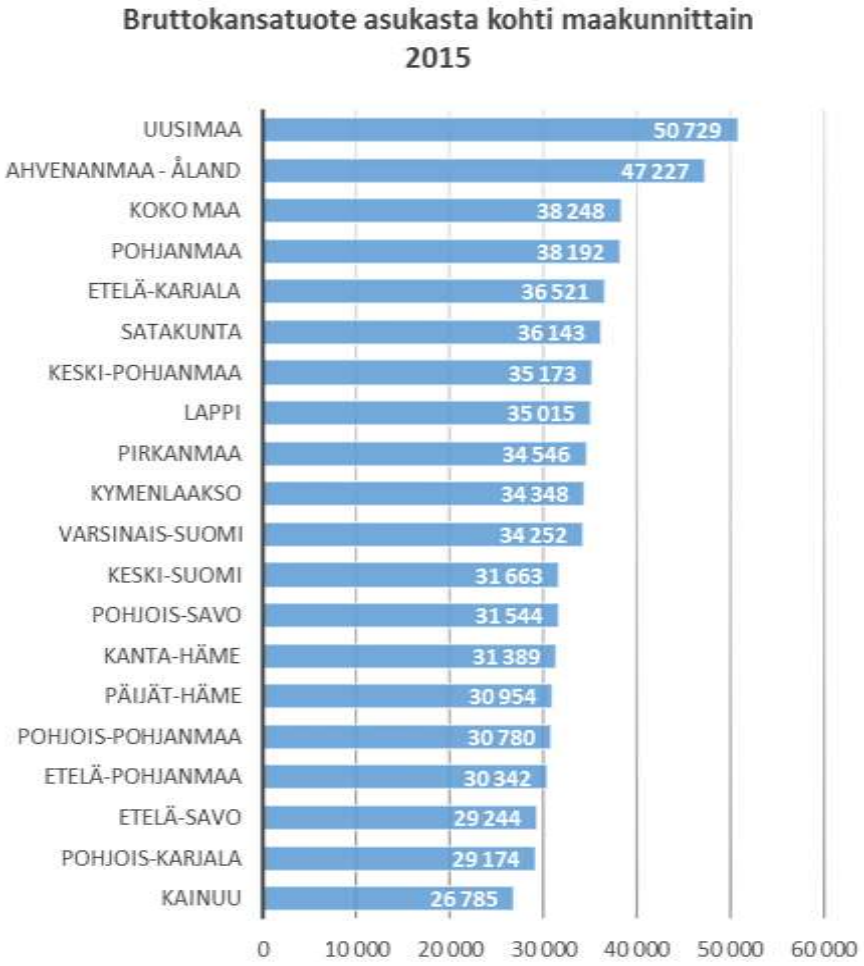

3.6 Henkilöstöresurssit

Pieksämäen kaupungin henkilöstömäärä oli 31.12.2017 yhteensä 1 073 henkilöä. Vakituisessa palvelussuhteessa oli tarkasteluhetkellä 896 henkilöä, mikä on kuusi henkilöä edellisvuotta vähemmän ja määräaikaisia oli 16 henkilöä enemmän. Henkilötyövuosi kuvaa paremmin vuoden aikana palvelussuhteessa ollutta työvoimaa. Henkilötyövuosien määrä pieneni vuodesta 2016 n. 30 henkilötyövuotta (HTV2), erityisesti perusturvan ja kasvatus- ja opetuspalvelujen vastuualueilla.

Henkilöstökulut kokonaisuudessaan vähenivät edellisestä vuodesta 6,1 % eli 3 092 366 euroa. Palkat ja palkkiot pienenivät 3,2 % eli 1 212 698 euroa.

Kaupunginvaltuuston vuonna 2015 päättämän tasapainottamisohjelman toimenpiteet on vuoden 2017 aikana saatu pääosin toteutettua.

Kaupunginvaltuuston hyväksymä uusi hallintosääntö tuli voimaan 1.1.2017. Uuden hallintosäännön tärkeimmät viranhaltijaorganisaatiota koskevat muutokset olivat seuraavat:

• Tukipalveluyksikön tehtävät siirtyivät teknisen toimen vastuualueelle lukuun ottamatta toimistopalveluja, joka jäi kaupunginhallituksen vastuualueelle

• Sivistystoimi jakautui kasvatus- ja opetuspalvelujen ja kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelujen vastuualueiksi.

3.6.1 Henkilöstön keski-ikä

Henkilöstön keski-ikä sekä miehillä että naisilla on n. 50 vuotta. Henkilöstön ikärakenne asettaa tulevina vuosina haasteita koko kaupungille, mutta erityisesti kaupunginhallituksen ja teknisen toimen vastuualueille. Ikääntyvien työkyvyn ylläpitämiseen ja osaamisen varmistamiseen tulee panostaa entistä enemmän.

3.6.2 Sairauspoissaolot

Kaikkien sairauspoissaolopäivien määrä laski vuoteen 2016 verrattuna 6,7 %. Työtapaturmista johtuvien poissaolopäivien määrä laski 411 työpäivää. Vuonna 2017 henkilöstö oli poissa keskimäärin 16,7 kalenteripäivää henkilötyövuotta kohden. Luku oli samalla tasolla edellisenä vuonna ja sijoittuu kunta-alan vertailun keskiarvoon. Pitkien sairauspoissaolopäivien määrä on kasvanut merkittävästi. Pitkään poissaolleet on ohjattu työterveyshuoltoon ja heille on yhteistyössä etsitty yksilöllisiä ratkaisuja työssä jatkamiseksi. Näissä työterveysneuvotteluissa on pyritty löytämään keinoja osatyökykyistenkin työllistymiselle. Sairauspoissaolojen hallinnan ja seurannan helpottamiseksi on vuoden 2018 maaliskuun alussa otettu käyttöön Populus–tietojärjestelmään sisältyvä poissaolohälytys esimiehille. Pieksämäen kaupungissa etsitään edelleen uusia keinoja sairauspoissaolojen vähentämiseksi.

3.6.3 Työtyytyväisyystutkimus

Pieksämäen kaupungin henkilöstölle tehtiin järjestyksessään kolmas työtyytyväisyystutkimus huhtikuussa 2017. Arvioidut osiot olivat työmotivaatio, työyksikön toimivuus, työkyky ja työhyvinvointi, johtaminen, työn laatu ja kehittäminen sekä lähimmän esimiehen toiminta. Tutkimuksen vastausprosentti oli 42,5 %. Osa-alueiden pistekeskiarvo oli 4,3 (asteikko 1-5).

3.6.4 Työhyvinvoinnin tukeminen

Kaupunki tukee henkilöstönsä fyysistä ja psyykkistä työkykyä tarjoamalla mahdollisuuksia omaehtoiseen itsestä huolehtimiseen. Työpisteissä on järjestetty taukojumppaa ja työyhteisöjen omia tyhy-tempauksia.

Vapaa-ajalla on mahdollisuus osallistua mm. eri pallopelien pelaamiseen työntekijöille varatuilla salivuoroilla ja vesijumppaan. Liikunnan ja kulttuurin harrastamista tuetaan myös edullisilla liikunta- ja kulttuuriseteleillä. Koko henkilöstön yhteisiä pikkujouluja on vietetty Veturitalleilla nyt muutaman vuoden tauon jälkeen kahdesti peräkkäin. Tapahtuma on ollut suosittu, sillä osallistuneita oli kummallakin kerralla n. 500.

3.6.5 Työterveyshuolto

Kaupunki on ostanut työterveyshuollon palvelut vuodesta 2013 alkaen Pihlajalinna Oy:ltä. Toiminnan pääpaino on lakisääteisessä työterveyshuollossa, ennaltaehkäisevässä ja työkykyä ylläpitävässä toiminnassa. Työterveyshuoltoon kuuluu myös sairaanhoidon palvelut tietyin rajoituksin.

Työterveystoiminnan tavoitteina on puuttua sairauspoissaoloihin varhaisen tuen kautta, löytää ratkaisuja osatyökykyisten työssä jatkamiselle rajoitteista huolimatta ja lisätä työyhteisöjen osallisuutta ja yhteisöllisyyttä koulutuksen ja aktivoinnin avulla.

3.6.6 Henkilöstövoimavaroja kuvaavia keskeisiä tunnuslukuja

Henkilöstömäärä

	Naiset	Miehet	Yhteensä	Muutos vrt. 2016
Vakituiset	765	131	896	-6
Määräaikaiset	149	23	174	+16
Työllistetyt	2	1	3	0
Yhteensä	**916**	**155**	**1073**	**+10**

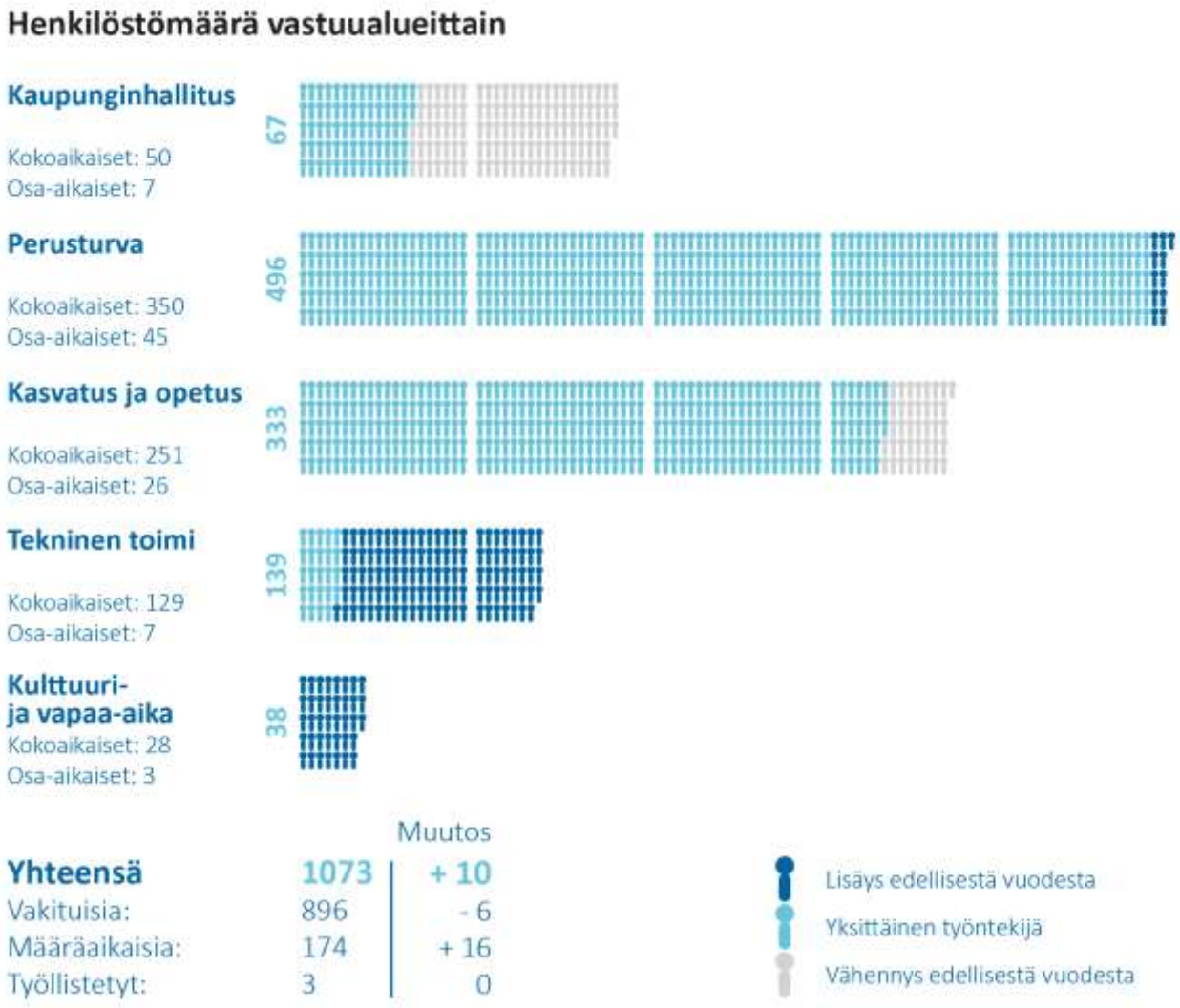

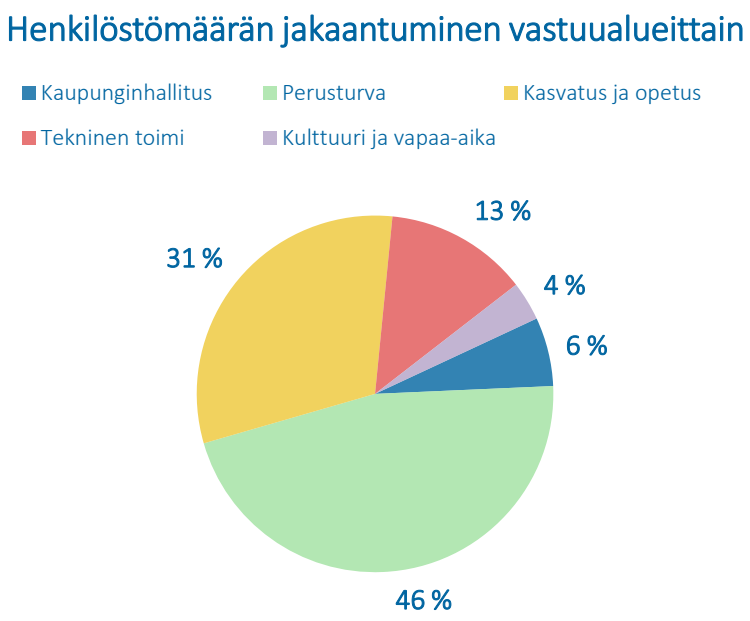

Henkilöstömäärä henkilötyövuosina (HTV)

2017	
HTV1	HTV2
1034,28	984,33

2016	
HTV1	HTV2
1072,18	1017,87

HTV1 = palveluksessaolopäivät kalenteripäivinä / 365 * osa-aika% / 100
HTV2 = palkallisten palveluksessaolopäivien lukumäärä kalenteripäivinä (palkattomat ajat vähennetty)

Kokoaikaiset ja osa-aikaiset (vakituiset)

Vastuualue	Kokoaikainen	Osa-aikainen	Yhteensä
Kaupunginhallitus	50	7	57
Perusturva	350	45	395
Kasvatus ja opetus	251	26	277
Kulttuuri ja vapaa-aika	28	3	31
Tekninen toimi	129	7	136
Yhteensä	**808**	**88**	**896**

Henkilöstön ikä- ja sukupuolirakenne

	Lukumäärä	% -osuus
Naisia	765	85,38
Miehiä	131	14,62

Ikä vuosina	Lukumäärä	% -osuus
Alle 30v	42	4,69
30 – 39v	119	13,28
40 – 49v	184	20,54
50 – 59v	377	42,08
60 –	174	19,42
Yhteensä	896	100

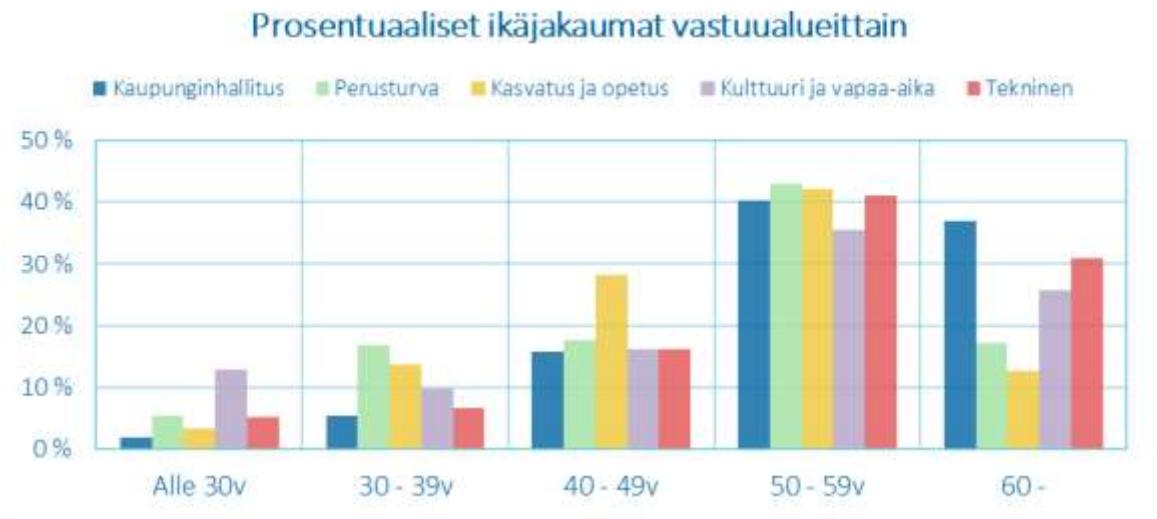

Henkilöstökulut

	2014	2015	2016	2017
Palkat ja palkkiot (€)	39 286 414	38 972 270	37 431 777	36 219 079
Henkilöstösivukulut (€)	13 349 188	13 963 726	13 191 384	11 311 716
Henkilöstökulut yht:	52 635 602	52 935 996	50 623 161	47 530 795

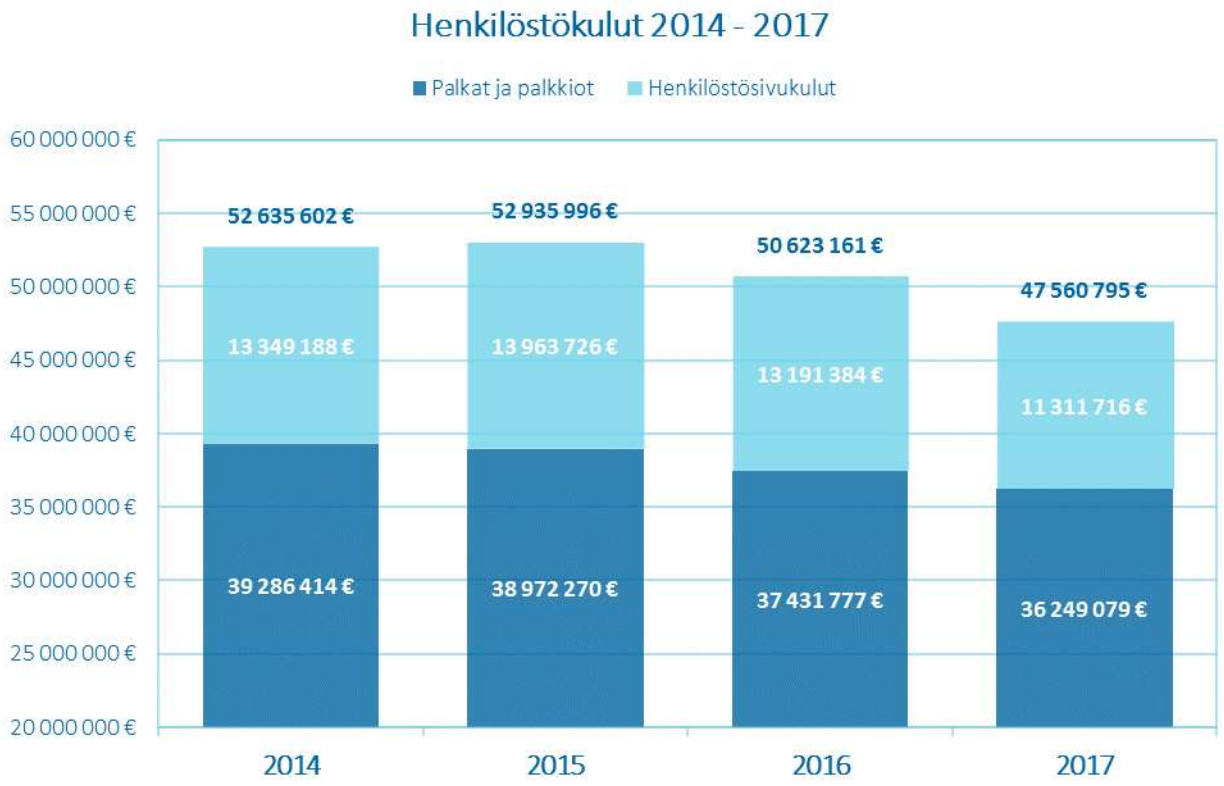

Henkilöstön sairauspoissaolot (vakituiset, työpäivää)

	Kaupungin-hallitus	Perusturva	Kasvatus ja opetus	Kulttuuri ja vapaa-aika	Tekninen toimi
Sairausloma	885	5 650	2 600	369	1 568

Sairauspoissaoloja yhteensä	
2017	11 072
2016	11 451

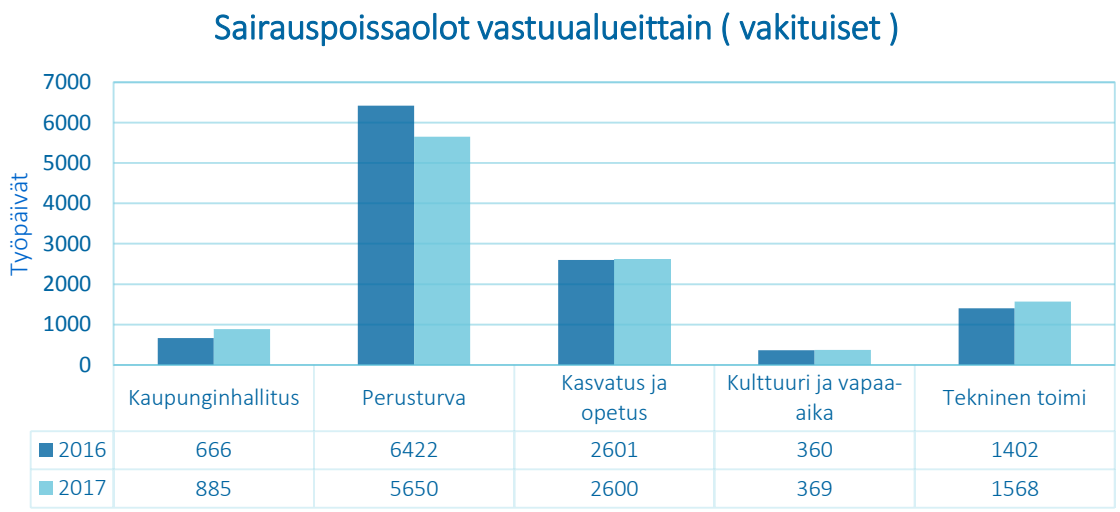

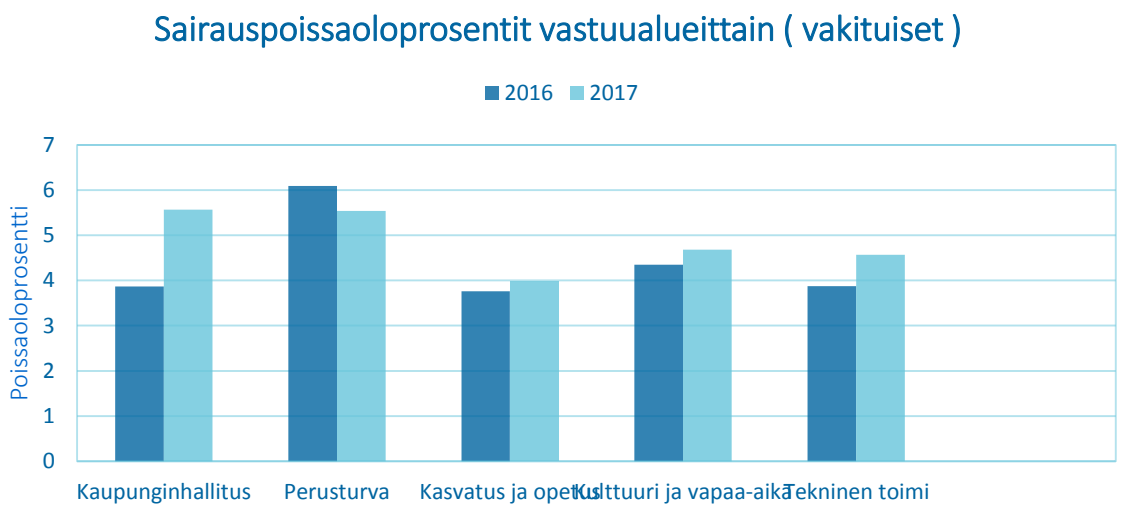

Sairauspoissaolopäivien jakaantuminen poissaolon pituuden mukaan (vakituiset)

	Kesto					
	1-3 pv	4-10 pv	11-60 pv	61-90 pv	91-180 pv	181- pv
2017	2 130	1 903	4 056	772	1 540	671
2016	2 194	2 039	4 300	1 021	547	1 352

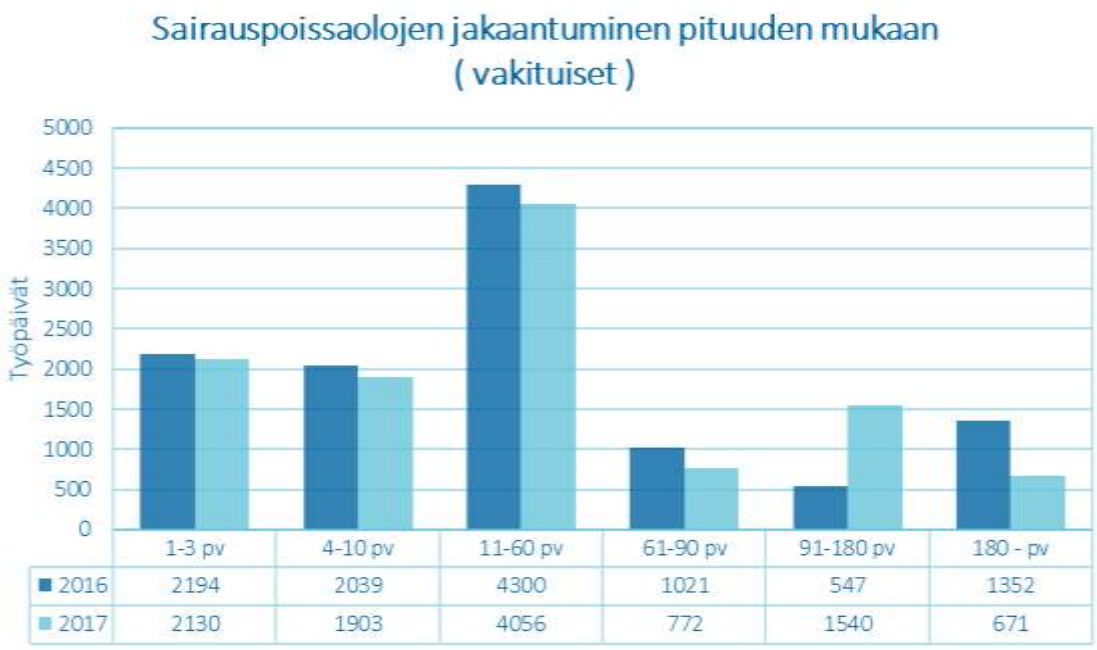

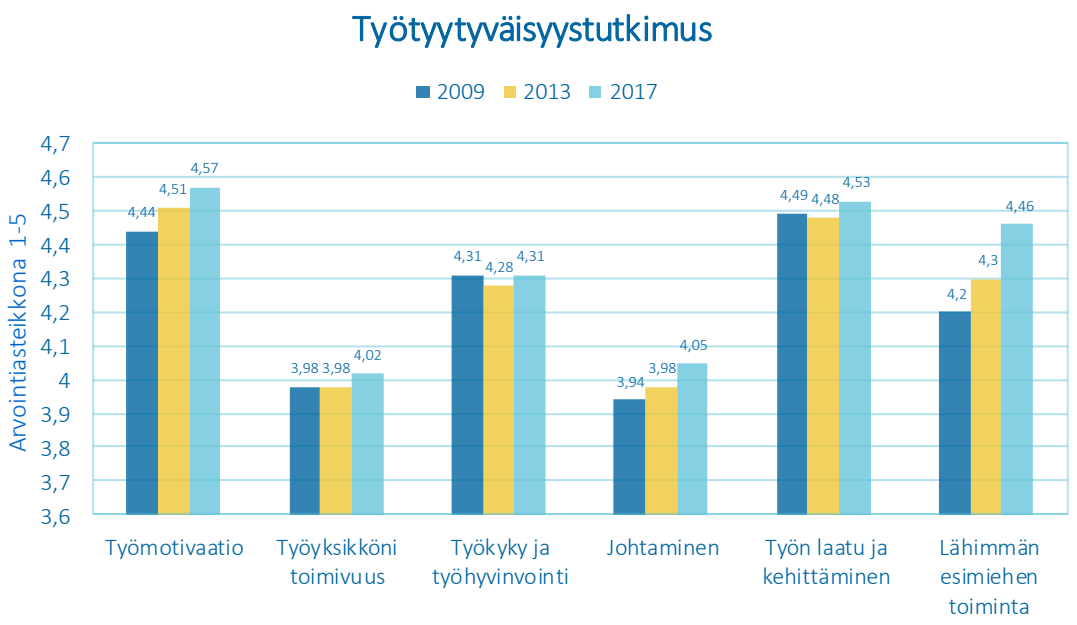

Asteikko: 5 = Erinomainen taso; alle 3,5 = Kehittämistarpeita

Työterveyshuollon kustannukset

Työterveyshuolto	Vuosi 2012	Vuosi 2013 sis. alv. 5%	Vuosi 2014 sis. alv. 5%	Vuosi 2015 sis. alv. 5%	Vuosi 2016 sis. alv. 5%	Vuosi 2017 sis. alv. 5%
Kokonaiskulut	651 857,57	563 230,04	583 417,35	551 863,47	520 512,05	597 202,32
Ennalta ehkäisy	235 146,62	209 537,32	254 826,18	250 478,38	223 601,88	263 320,40
Sairaanhoito	416 710,95	353 692,72	328 591,17	301 385,09	296 910,17	333 881,92
Kelan korvaus	259 260,00	264 444,00	268 332,00	265 667,42	255 800,56	[1] 275 000,00
Nettomeno	**392.597,57**	**298.786,04**	**315.085,35**	**286.196,05**	**264.711,49**	**322.202,32**

Taulukko 9. Työterveyshuollon kustannukset 2012-2017

[1] Arvio

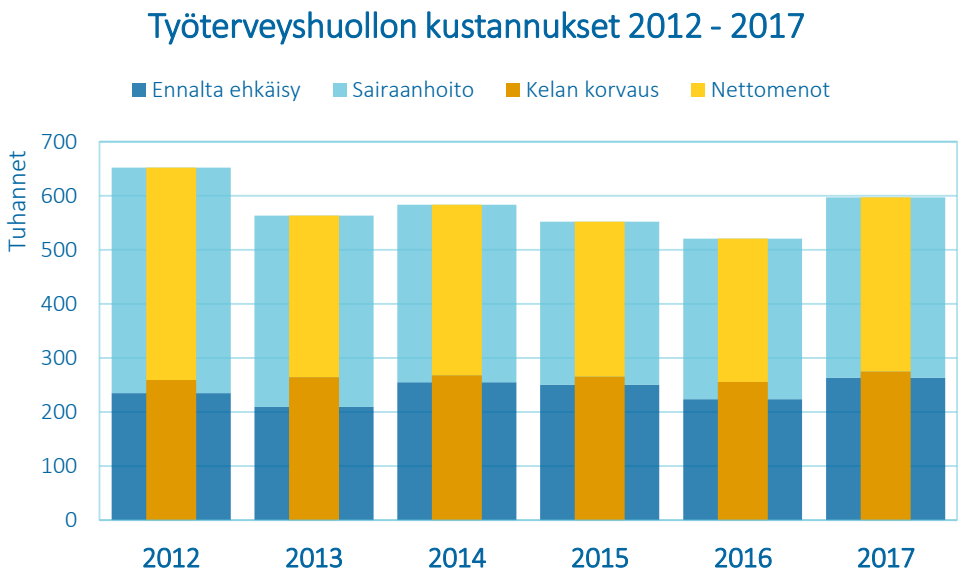

Työterveyshuollon toiminta

	Työterveyshuolto			
	Terveystarkastukset (kpl)		Työpaikkaselvitykset (t)	
	2016	2017	2016	2017
Lääkärit	258	284	44,5	58,0
Terv. hoitajat	227	270	54	82,5
Fys. terapeutit	145	96	34,5	16,5
Lab. tutkim.	701	747		
Röntgentut.	58	57		
Psykologi	224	213	15	18,5
Erikoislääkäri	13	12		

Sairaanhoito		
Käynnit vastaanotolla		
	2016	2017
Lääkärit	1939	1915
Terv. hoitajat	566	476
Fys. tera-peutit	10	
Lab. tutkim.	2665	2894
Röntgentut.	293	353
Psykologi		
Erikoislääkäri	210	212

Eläkekustannukset

Vuosi	Palkkasumma	Palkkaperusteinen maksu	Eläkemenoperusteinen maksu	Varhe-maksu	Maksut yhteensä
2006	31 428 397	6 825 040	2 852 141	127 687	9 804 868
2007	29 741 617	6 290 454	3 217 534	226 345	9 734 333
2008	31 281 713	6 409 673	3 418 024	351 798	10 179 495
2009	31 706 211	6 533 715	3 510 019	466 480	10 510 214
2010	33 196 864	6 831 373	3 657 295	564 282	11 052 950
2011	34 580 219	7 382 477	3 696 171	576 873	11 655 521
2012	35 726 080	7 883 330	3 733 992	651 928	12 269 250
2013	35 872 972	7 957 455	4 075 516	504 743	12 537 714
2014	36 186 359	8 340 778	3 711 734	491 475	12 543 987
2015	36 195 564	8 516 408	3 486 299	544 412	12 547 118
2016	34 720 681	8 138 460	3 237 061	596 620	11 972 141
Yhteensä	**370 636 677**	**81 109 163**	**38 595 786**	**5 102 643**	**124 807 592**

Lähde: Keva:n tilasto

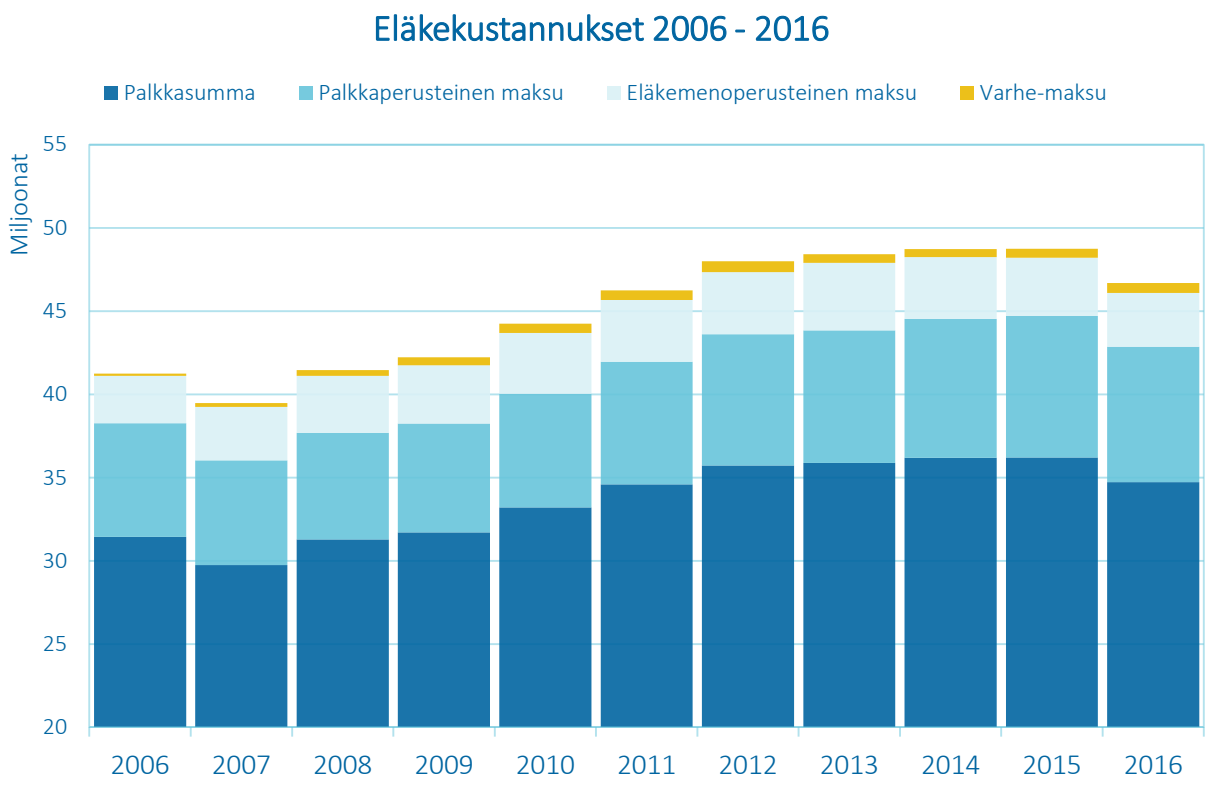

Eläkkeelle siirtyneiden ja osa-aikaeläkkeen aloittaneiden määrä, keski-ikä ja osuus eläkelajeittain

Eläkelaji	Määrä, henk.	Määrä edellisenä vuonna, henk.	Muutos, henk.	Muutos-%	Keski-ikä, v.	Keski-iän muutos, v.	Osuus kaikista eläkkeelle siirtyneistä, %
Vanhuuseläkkeet	26	33	-7	-21,2	63,5	0,0	61,9
Täysi työkyvyttömyyseläke	4	6	-2	-33,3	59,9	4,3	9,5
Täysi kuntoutustuki	4	2	2	100,0	51,2	*	9,5
Osatyökyvyttömyyseläkkeet yhteensä	8	11	-3	-27,3	54,7	-2,0	19,0
Yhteensä	**42**	**52**	**-10**	**-19,2**	**60,3**	**-0,5**	**100,0**
Osa-aikaeläke	6	2	4	200	61,8	*	12,2

Eläke-ennuste 2018 – 2028

Vuosi	Vanhuuseläkkeet, henk.	Työkyvyttömyyseläkkeet, henk.	Osatyökyvyttömyys-eläkkeet, henk.	Eläkkeet yhteensä, henk.	Eläkkeet, % 2016 tilan-teesta	Eläkkeet yh-teensä %, kaikki työnantajat yhteensä
2018	34	6	6	46	4,1	3,1
2019	39	6	6	51	4,6	3,3
2020	33	6	5	45	4,1	2,8
2021	36	6	5	47	4,2	3,2
2022	40	5	5	49	4,4	3,3
2023	44	5	4	54	4,9	3,2
2024	37	5	4	46	4,1	2,8
2025	33	5	4	41	3,7	3,2
2026	37	4	4	45	4,1	3,3
2027	37	4	3	44	4,0	3,2
2028	34	4	3	41	3,7	3,0
Yhteensä	**404**	**56**	**49**	**509**	**45,9**	**34,4**

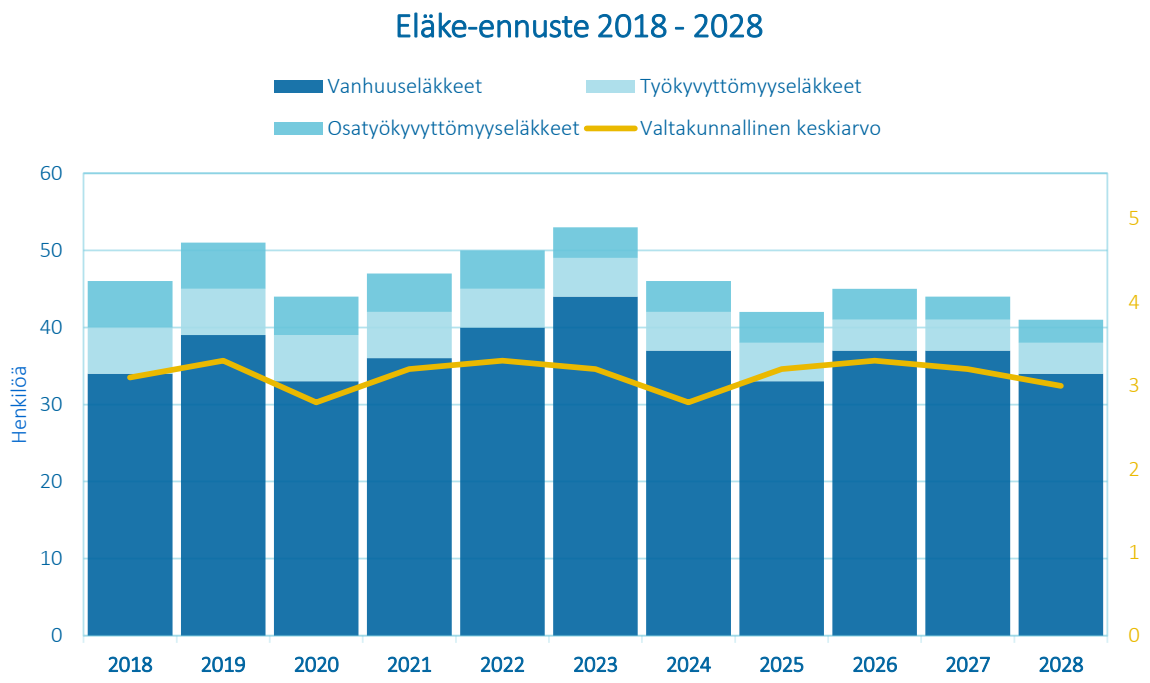

Työnantaja maksaa eläkemenoperusteista maksua niistä maksussa olevista eläkkeistä, jotka ovat karttuneet jäsenyhteisön palveluksessa ennen vuotta 2005. Kevan valtuuskunta vahvistaa vuosittain eläkemenoperusteisen maksun kokonaismäärän. Maksu jaetaan jäsenyhteisöjen kesken sen perusteella, kuinka paljon nyt maksussa olevista eläkkeistä on karttunut kunkin jäsenyhteisön palveluksessa ennen vuotta 2005 tehdystä työstä.

Työnantaja maksaa varhaiseläkemenoperusteista eli varhe-maksua, kun sen työntekijät jäävät ensimmäistä kertaa työkyvyttömyyseläkkeelle, työttömyyseläkkeelle tai kuntoutustuelle eli alkavat saada määräaikaista työkyvyttömyyseläkettä.

Kevan valtuuskunta päättää varhe-maksun määrän jokaiselle vuodelle erikseen. Maksu jaetaan jäsenyhteisöjen kesken varhaiseläkkeistä aiheutuvien menojen ja palkkasumman perusteella. Alkavat eläkkeet vaikuttavat työnantajan varhe-maksuun tasan 36 kalenterikuukauden ajan eläkkeen alkamisesta. Varhe-maksua ei makseta omais- tai perhehoitajista, jotka eivät ole muussa kunnallisessa palvelussuhteessa tai henkilöistä, jotka työskentelevät työllistämisvaroilla.

Työnantaja voi vaikuttaa varhaiseläkkeistä aiheutuviin eläkekustannuksiin tukemalla työntekijöiden työssä jaksamista. Vaihtoehtoisia ratkaisuja ovat esimerkiksi ammatillinen kuntoutus ja osatyökyvyttömyyseläke, joiden ajalta työnantajalle ei aiheudu varhe-maksua.

3.7
Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Suomen julkisen talouden tila on ollut heikko jo lähes vuosikymmenen. Teollisuuden rakennemuutos ja väestön ikääntyminen ovat heikentäneet julkista taloutta. Suhdannetilanteen normalisoituminen ei riitä parantamaan julkisen talouden tilaa olennaisesti, sillä väestön ikääntyminen jatkuu ja rakenteellinen työttömyys on korkea. Myös ensi vuosikymmenellä on varauduttava vaatimattomaan talouskasvuun. Tulevaan talouskasvuun, julkiseen velkaantumiseen ja rahoitusmarkkinoiden toimivuuteen liittyy suuria ja vaikeasti arvioitavia riskejä.

Kuntien talousarviokyselyn mukaan verotulot ja valtionosuudet eivät juurikaan kasva vuonna 2018, vaikka toimintakulut kasvavat noin miljardilla eurolla. Vuosi 2019 näyttäytyy kuntien arvioissa yhtä vaikeana. Näyttää siltä, että vuosi 2017 jää poikkeukselliseksi vuodeksi. Kuntien arvioiden mukaan kuntien talous heikkenee jo vuonna 2018 selvästi. Myös odotukset koko kuntasektorin lainakannan pienentymisestä jäävät haaveeksi. Kuntien ja kuntayhtymien lainakanta on 18,3 miljardia euroa. Kuntien ja kuntayhtymien lainakanta nousi vuonna 2017 yhteensä noin 150 miljoonaa euroa eli 0,9 prosenttia. Myös korjausvelka on edelleen kasvamassa.

Valmisteilla oleva sote- ja aluehallintouudistus on suurimpia hallinnon ja toimintatapojen uudistuksia, mitä Suomessa on tehty. Sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestäminen ja muita alueellisia tehtäviä on siirtymässä itsehallintoalueille 1.1.2020. Maakunnille siirtyisivät myös pelastustoimen ja maakuntien liittojen tehtävät, ELY-keskusten alueellisen kehittämisen tehtävät sekä ympäristöterveydenhuolto. Muutokset koskevat myös sosiaali- ja terveydenhuollon rahoitusta, ohjausta ja verotusta. Rahoituksen päävastuu olisi valtiolla.

Aluehallintouudistukseen ja siihen liittyvään rahoitusmalliin liittyy kuntien ja kuntalaisten kannalta riskejä. Kuntalaisten veroaste ei saa merkittävästi nousta ja kuntien vastuulle jäävien tehtävien hoitamiseen ja kunnan elinvoimaisuuden kehittämiseen tarvittava rahoitus tulee turvata. Kuntien verotusta leikataan 12,3 prosentilla, mutta määräaikaisesta kuntaverokatosta luovutaan näillä näkymin. Hallituksen lupaus on, että kansalaisten kokonaisveroaste ei nouse, joten kuntienkin on sopeutettava jatkossa toimintaansa. Perusturvan palvelutuotannossa olevat kiinteistöt muodostavat kunnille taloudellisen riskin, mikäli kaikkia kiinteistöjä ei tarvita itsehallintoalueiden järjestämissä palveluissa.

Sote-uudistuksessa kuntien tilaa siirtyy maakuntien käyttöön yhteensä noin 7 miljoonaa neliötä. Koska suoraan omistettuja ja ulkoa vuokrattuja tiloja käsitellään omaisuusjärjestelyssä eri tavoin, on kuntien hyvä varautua ajoissa uudistuksen jälkeiseen elämään. Maakunnille tulevat siirtymään kaikki kuntien pelastustoimen, sosiaalipalvelujen ja perusterveydenhoidon toiminnoissa käytetyt tilat. Valtava kiinteistömassa sisältää mm. terveyskeskuksia, paloasemia, hoivakoteja, neuvoloita, koulujen terveyden- ja hammashoidon tiloja sekä sekalaisia hallintotiloja. Kunnat vuokraavat omistamansa rakennukset Maakuntien tilakeskukselle, joka vuokraa ne edelleen maakunnille. Tilakeskuksen ja kunnan väliset vuokrasopimukset tehdään määräaikaisina kolmeksi vuodeksi, minkä aikaa kunnilla on myös rakennusten ylläpito- ja kunnossapitovastuu. Siirtymäkausi on hyvää aikaa valmistella jatkotoimenpiteitä, joiden aika koittaa väistämättä käyttämättömäksi jäävien rakennusten palautuessa kunnalle. Edessä on rakennusten käyttötarkoitusmuutoksia, myyntejä sekä ääritapauksessa purkuja ja alueiden käytön uudelleen miettimistä. Erityisesti tulisi varautua siihen, että pysyvämmin vuokralle jäävien rakennusten kehittämiseen on myös ohjattava voimavaroja. Odottaminen ei paranna tilannetta.

Kaupungin menojen kasvu on syönyt tulovirtojen kasvun ja johtanut peräkkäisiin alijäämäisiin tilinpäätöksiin ja kasvattanut kaupungin velkamäärää. Vuodesta 2011 lähtien kaupungin kaikki tilinpäätökset ovat olleet alijäämäisiä. Myös vuoden 2015 tilinpäätös oli 3,9 milj. euroa alijäämäinen ilman vesiliikelaitoksen

myynnistä saatavaa 6,9 milj. euron satunnaista myyntituloa, jonka vuoksi tilinpäätös muodostui 3,0 milj. euroa ylijäämäiseksi. Talouden tasapainotustoimenpiteiden ja ennakoitua parempien tulokertymien ansiosta kaupungin taloutta saatiin oikaistua vuonna 2016. Vuosikate riitti suunnitelman mukaisten poistojen ja noin 1 milj. euron arvonalentumisten kattamiseen, minkä jälkeen vuoden 2016 tilinpäätöksen tulos on vielä n. 2,3 milj. euroa ylijäämäinen. Vuosi 2017 oli taloudellisesti hyvä. Lainaa saatiin pienennettyä 6,8 miljoonaa euroa. Vuosikate riitti suunnitelman mukaisten poistojen kattamiseen, minkä jälkeen vuoden 2017 tilinpäätöksen tulos on vielä 4,8 miljoonaa ylijäämäinen.

Valtionosuus- ja verotulokertyminen romahtaminen ja talouskurin pettäminen voivat nopeasti kääntää kaupungin talouden suunnan ja johtaa uudelleen alijäämäisten tilinpäätösten muodostumiseen.

Merkittäviä riskejä kaupungin toiminnassa liittyy henkilöstöön, tietojärjestelmiin, rahoitukseen ja vahinkoriskeihin. Kaupungin henkilöstö on ikääntymässä, minkä vuoksi vuosittain eläkkeelle siirtyvien määrä kasvaa. Tästä aiheutuvia epävarmuustekijöitä ovat haasteet henkilöstön saatavuudessa. Toisaalta uutta henkilöstöä ei rekrytoida samassa suhteessa kuin sitä poistuu, mikä aiheuttaa riskejä henkilöstön osaamiselle ja jaksamiselle työtehtävien kasaantuessa ja työnkuvien laajentuessa. Henkilöstön eläköityminen antaa toisaalta mahdollisuuksia tehtävien uudelleen järjestelylle.

Kaupungin käyttötalouden pitäminen hyvällä tasolla niin, että vuosikatteella pystytään kattamaan poistot, on ehdottoman välttämätöntä talouden tasapainottamiseksi ja velkaantumisasteen kasvun hillitsemiseksi. Korkotaso on pysytellyt alhaisena, mikä on toistaiseksi pitänyt lainanhoitokustannukset alhaisella tasolla. Kaupungin lainasalkun suojausaste ja korkosidonnaisuusaika ovat viime vuosina olleet alhaisemmalla tasolla kuin kuntasektorilla keskimäärin. Lainasalkun suojausastetta ja korkosidonnaisuusaikaa on viime vuosien aikana nostettu ja sitä on perusteltua edelleen nostaa korkokannan ollessa ennätyksellisen alhaisella tasolla.

Kaupunki on ottanut vakuutuksia omaisuus-, vahinko- ja vastuuriskien varalle. Kaupungilla on laaja omaisuusmassa, jota on syytä edelleen realisoida kulujen pienentämiseksi ja tuottojen saamiseksi. Kaupunkikonsernin vastuulla olevaa infrastruktuuria (mm. vesi- ja jätevesiverkosto, kadut, tiet ja valaistus) on vuosittain perusparannettu, mutta korjausvelka on silti merkittävä. Tuottamattomien ja palvelutuotannosta poistuneiden tilojen ylläpitokustannukset syövät kaupungin käytettävissä olevia resursseja tarpeettomasti. Näitä tiloja on saatu myytyä ja osa kiinteistöistä on tarkoituksenmukaista purkaa. Myös nykyistä palveluverkkoa ja tilojen uudenlaisia käyttömahdollisuuksia tulee tarkastella ennakkoluulottomasti.

Kaupungin vastuut takauksina kohdistuvat lähinnä vuokra-asuntoihin muiden vastuiden ollessa vähäisiä. Kunnan omistamien vuokra-asuntojen määrä on suuri. Omaisuutta on syytä ainakin yksittäisten huoneistojen osalta realisoida. Huoneistojen myynti on osa kaupungin talouden tasapainotusohjelmaa ja konserniin kuuluvan tytäryhteisön Pieksämäen Haka Oy:n tuloutusta kaupungille. Myös vanhimpien, vajaalla täyttöasteella olevien vuokratalojen purkamista on harkittava.

Meriluodon koulun purkukustannukset on kirjattu ja mahdollista puukartellin oikeudenkäyntikuluja varten on kirjattu pakolliset varaukset tilinpäätöksen 2017 menoihin.

3.8
Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

3.8.1. Sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan järjestäminen

Kuntalain säännökset kunnan ja kuntakonsernin sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta ovat olleet voimassa vuodesta 2014 lähtien. Valtuusto hyväksyi 20.1.2015 kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet. Myös hallintosäännössä on määräykset sisäisestä valvonnasta ja riskien hallinnasta.

1.6.2017 voimaan tulleen Kuntalain säännösten mukaan valtuusto päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista (14 §), kunnanhallituksen tulee huolehtia kunnan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä (39 §) ja toimintakertomuksessa on annettava tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä (115 §).

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tarkoitus on

- varmistaa kunnan ja kuntakonsernin tehtävien häiriötön toteutuminen ja lainmukaisuus (lakien, määräysten ja sopimusten noudattaminen)
- varmistaa asetettujen tavoitteiden saavuttaminen, toiminnan tuloksellisuus ja tehokkuus sekä hyvän hallintotavan mukaiset menettelyt
- varmistaa omaisuuden ja voimavarojen turvaaminen
- varmistaa taloudellisen ja toiminnallisen tiedon oikeellisuus, riittävyys, ajantasaisuus ja luotettavuus (tietojärjestelmät, raportointijärjestelmät)

Sisäinen valvonta on osa johtamista ja sen tulee olla osa vuotuista strategista suunnittelua ja tavoitteiden asettamista. Sisäisestä valvonnasta ja riskien hallinnasta on annettu ohjeet vastuualueille. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilannetta on selostettu vastuu- ja tulosalueiden toimintakertomuksissa.

Kaupungin toiminnan ja talouden seurannasta on annettu ohjeet vastuualueille ja niihin liittyvä raportointi toimii. Talouden tasapainotustoimenpiteistä annettiin ohjeet vastuu- ja tulosalueille, joiden tuli seurata ja tarkastella toimenpiteiden toteutumista sekä ryhtyä toimenpiteisiin, ellei ohjelmassa pysytä.

Vastuualueiden kanssa käydään yksityiskohtainen toimintoihin ja talouteen liittyvä neuvottelu talousarvion laadinnan yhteydessä ja osittain tilinpäätöksen valmistuttua. Tarvittaessa pidetään erillispalavereita vastuualueittain/tulosalueittain.

Suurissa kunnissa ja kuntayhtymissä sisäinen tarkastus on tavallisesti järjestetty omaksi tehtäväksi kunnanhallituksen ja ylimmän johdon alaisuuteen. Sisäisen tarkastuksen palveluja ostetaan myös tilintarkastus- ja muilta tarkastusyhteisöiltä. Sisäinen tarkastus avustaa kunnan johtoa heidän valvontavelvollisuuden täyttämisessä. Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on arvioida systemaattisilla menetelmillä sisäisen valvonnan toimivuutta ja tehokkuutta sekä tukea kunnan johtavia viranhaltijoita ja toimielimiä riskienhallinnan toteuttamisessa.

Kaupungin sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan tehostamiseen ja kehittämiseen hankittiin lisäresursseja asiantuntijapalveluna. Keväällä järjestettiin koulutusta sisäisestä valvonnasta ja riskien hallinnasta ja syksyllä tehtiin vaarallisten työyhdistelmien kartoitus sekä hankintojen ja ohiostojen selvitys. Raportin mukaan ei havaittu vaarallisia työyhdistelmiä yhdelläkään toimialalla. Toimialojen tositteiden hyväksyjät ja vastaanottajat 2017 –dokumenteilla työketjut oli myös rakennettu niin, ettei vaarallisia työyhdistelmiä synny. Haastatteluissa tuli kuitenkin esille, että loma-aikoina ei ole kattavasti käytössä toimialajohtajien osalta laskujen hyväksynnän sijaisuuskäytäntöjä, vaan toimialajohtajat saattavat hoitaa laskujen hyväksyntää myös lomalta käsin.

4
TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

4.1
Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

Tuloslaskelma selvittää tilikaudelle jaksotettujen tulojen riittävyyttä tilikaudelle jaksotettuihin menoihin, jotka esitetään laskelmassa tietyssä etuoikeusjärjestyksessä. Tulorahoituksen riittävyyttä arvioidaan toiminta-, käyttö- ja vuosikatteen sekä tilikauden tuloksen avulla.

Toimintakate on toimintatuottojen ja –kulujen erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista. Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä.

Jäljempänä on esitetty ulkoinen tuloslaskelma, josta on poistettu sisäiset erät. Liitetietona on kaupungin tuloslaskelma, jossa sisäiset erät ovat mukana.

Tilikauden tulos on 4,8 milj. euroa ja ylijäämä on 4,8 milj. euroa. Vuosikate on 10,5 milj. euroa eli 577 euroa/asukas, kun vuosikate v. 2016 oli 8,8 milj. euroa eli 476 euroa/asukas. Poistot ovat 5,7 milj. euroa.

TULOSLASKELMA

ulkoinen	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
TOIMINTATUOTOT	**20 578 296,41**	**21 427 751,44**
Myyntituotot	5 225 675,44	4 381 552,36
Maksutuotot	8 586 241,65	9 189 751,95
Tuet ja avustukset	921 143,73	1 745 887,86
Muut toimintatuotot	5 845 235,59	6 110 559,27
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	**55 617,61**	**55 803,13**
TOIMINTAKULUT	**127 653 870,31**	**130 778 245,41**
Henkilöstökulut	47 530 794,90	50 623 161,03
Palkat ja palkkiot	36 219 078,94	37 431 777,24
Henkilösivukulut	11 311 715,96	13 191 383,79
Eläkekulut	9 513 903,24	10 605 064,95
Muut henkilösivukulut	1 797 812,72	2 586 318,84
Palvelujen ostot	65 210 723,65	63 760 495,43
Asiakaspalvelujen ostot	49 306 327,62	47 271 950,47
Muiden palvelujen ostot	15 904 396,03	16 488 544,96
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	7 364 420,11	7 925 712,02
Avustukset	4 139 949,80	5 438 571,25
Muut toimintakulut	3 407 981,85	3 030 305,68
TOIMINTAKATE	**-107 019 956,29**	**-109 294 690,84**
Verotulot	66 969 975,32	67 882 021,03
Valtionosuudet	49 505 150,00	49 675 348,00
Rahoitustuotot ja -kulut	1 069 487,94	528 016,67
Korkotuotot	462 784,18	421 940,02
Muut rahoitustuotot	1 121 782,82	583 110,85
Korkokulut	-448 483,60	-464 611,44
Muut rahoituskulut	-66 595,46	-12 422,76
VUOSIKATE	**10 524 656,97**	**8 790 694,86**
Poistot ja arvonalentumiset	-5 728 537,75	-6 667 189,07
Suunnitelman mukaiset poisto	-5 728 537,75	-5 643 541,62
Arvonalentumiset	0,00	-1 023 647,45
Satunnaiset tuotot ja kulut		
Satunnaiset tuotot	0,00	0,00
TILIKAUDEN TULOS	**4 796 119,22**	**2 123 505,79**
Poistoeron vähennys	35 081,11	35 081,11
Varausten lisäys (-) vähennys (+)		
Rahastojen lisäys (-) vähennys (+)		101 685,97
Tilikauden yli- / alijäämä	**4 831 200,33**	**2 260 272,87**

Tuloslaskelman tunnusluvut

	Tp2017	Tp2016
Toimintatuottojen %-osuus toimintakuluista 100*toimintatuotot:(toimintakulut-valmistus omaan käyttöön)	16,1	16,4
Toimintakulut € / asukas	7 003	7 082
Toimintakulut milj. euroa	127,7	130,8
Toimintatuotot € / asukas	1 129	1 160
Toimintatuotot milj. euroa	20,6	21,4
Vuosikate prosenttia poistoista ja arvonalentumisista 100*Vuosikate / poistot	183,7	131,9
Vuosikate € / asukas asukasmäärä vuoden lopussa	577 18 229	476 18 467
Toimintakate € / asukas	-5 871	-5 918
Verotulot € / asukas	3 674	3 676
Tulovero - %	22,00	22,00

4.2
Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä esitettävien tunnuslukujen avulla. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulorahoituksen ja investointien nettomäärä ja rahoitustoiminnan eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Näiden kahden nettomäärän erotus tai summa osoittaa kunnan rahavarojen muutoksen tilikaudella.

RAHOITUSLASKELMA

	2017	2016
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Vuosikate	10 524 656,97	8 790 694,86
Tulorahoituksen korjauserät	81 843,43	-647 121,23
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-5 028 439,16	-4 764 255,87
Rahoitusosuudet investointimenoihin	30 750,00	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	261 254,12	637 399,14
Toiminnan ja investointien rahavirta	5 870 065,36	4 016 716,90
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	0,00	-132 100,00
Antolainasaamisten vähennys	166 064,50	165 612,21
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	9 000 000,00	8 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-6 767 599,00	-7 844 401,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos (lisäys +)	-9 000 000,00	-3 000 000,00
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	52 580,60	92 185,92
Vaihto-omaisuuden muutos (vähennys +)	0,00	0,00
Saamisten muutos (lisäys -)	-485 530,29	30 656,26
Korottomien velkojen muutos	688 768,08	-1 196 869,07
Rahoituksen rahavirta	-6 345 716,11	-3 884 915,68
Rahavarojen muutos	**-475 650,75**	**131 801,22**
Rahavarojen muutos		
Kassavarat 31.12.	39 925,25	515 576,00
Kassavarat 1.1.	515 576,00	383 774,78
	-475 650,75	**131 801,22**

Rahoituslaskelman tunnusluvut:

	Tp2017	Tp2016
Investointien tulorahoitus % 100* Vuosikate / Investointien omahankintameno	210,6	184,5
Pääomamenojen tulorahoitus % 100*vuosikate / investointien omahankintamenot + antolainojen nettolisäys + lainanlyhennykset)	90,7	69,9
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta milj.	-2,5	-16,6
Lainanhoitokate (vuosikate+korkokulut) / (korkokulut+lainanlyhennykset)	1,5	1,1
Maksuvalmius		
Kassavarat 31.12 / milj. €	0,04	0,516
Kassanriittävyys / päivää	0,1	1,3
Kassastamaksut / milj. €	139,6	144,1
Asukasmäärä 31.12.	18 229	18 467

4.3
Rahoitusasema ja sen muutokset, tase ja sen tunnusluvut

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoitusasemassa tilikaudella tapahtuneet muutokset kuten sijoitukset, pääoman lisäykset ja palautukset käyvät ilmi rahoituslaskelmasta.

TASE

PIEKSÄMÄKI

VASTAAVAA	31.12.2017	31.12.2016
PYSYVÄT VASTAAVAT	**140 407 339,85**	**141 373 337,25**
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	**488 584,11**	**629 330,86**
AINEETTOMAT OIKEUDET	24 439,34	47 619,17
MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT	464 144,77	581 711,69
AINEELLISET HYÖDYKKEET	**102 630 601,80**	**103 272 071,40**
MAA- JA VESIALUEET	24 874 889,71	24 841 983,41
RAKENNUKSET	63 389 869,93	64 642 033,37
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	10 915 613,51	10 929 232,44
KONEET JA KALUSTO	1 609 521,97	1 684 980,05
MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET	9 182,22	9 182,22
ENNAKKOMAKSUT JA KESKENERÄISET HANKINNAT	1 831 524,46	1 164 659,91
SIJOITUKSET	**37 288 153,94**	**37 471 934,99**
OSAKKEET JA OSUUDET	24 052 743,32	24 070 459,87
MUUT LAINASAAMISET	13 014 101,61	13 180 166,11
MUUT SAAMISET	221 309,01	221 309,01
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	**28 411,97**	**27 301,41**
VALTION TOIMEKSIANNOT	0,00	0,00
MUUT TOIMEKSIANTOJEN VARAT	28 411,97	27 301,41
VAIHTUVAT VASTAAVAT	**5 085 669,52**	**5 075 789,98**
SAAMISET	**5 045 744,27**	**4 560 213,98**
PITKÄAIKAISET SAAMISET	**0,00**	**339 514,00**
LAINASAAMISET	0,00	0,00
MUUT SAAMISET	0,00	339 514,00
LYHYTAIKAISET SAAMISET	**5 045 744,27**	**4 220 699,98**
MYYNTISAAMISET	2 684 118,99	2 387 687,95
LAINASAAMISET	40 000,00	40 000,00
MUUT SAAMISET	1 052 353,78	926 737,16
SIIRTOSAAMISET	1 269 271,50	866 274,87
RAHAT JA PANKKISAAMISET	**39 925,25**	**515 576,00**
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**145 521 421,34**	**146 476 428,64**

VASTATTAVAA	**31.12.2017**	**31.12.2016**
OMA PÄÄOMA	**66 520 233,76**	**61 689 033,43**
PERUSPÄÄOMA	58 500 965,97	58 500 965,97
ARVONKOROTUSRAHASTO	0,00	0,00
MUUT OMAT RAHASTOT	37 038,85	37 038,85
EDELLISTEN TILIKAUSIEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	3 151 028,61	890 755,74
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	4 831 200,33	2 260 272,87
per asukas	437,89	170,63
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	**186 432,50**	**221 513,61**
VAPAAEHTOISET VARAUKSET	186 432,50	221 513,61
POISTOERO	186 432,50	221 513,61
PAKOLLISET VARAUKSET	**1 118 147,87**	**844 134,63**
ELÄKEVARAUKSET	768 147,87	844 134,63
MUUT PAKOLLISET VARAUKSET	350 000,00	0,00
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	**701 571,73**	**647 880,57**
VALTION TOIMEKSIANNOT	63 119,67	29 797,29
LAHJOITUSRAHASTOJEN PÄÄOMAT	348 353,58	349 806,96
MUUT TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	290 098,48	268 276,32
VIERAS PÄÄOMA	**76 995 035,48**	**83 073 866,40**
PITKÄAIKAINEN	**44 539 176,36**	**40 029 371,49**
LAINAT RAHOITUS- JA VAKUUTUSLAITOK.	44 480 214,00	39 918 927,00
LAINAT JULKISYHTEISÖILTÄ	0,00	0,00
MUUT VELAT	58 962,36	110 444,49
LYHYTAIKAINEN	**32 455 859,12**	**43 044 494,91**
LAINAT RAHOITUS- JA VAKUUTUSLAITOK.	17 438 706,00	28 767 592,00
LAINAT JULKISYHTEISÖILTÄ	0,00	0,00
SAADUT ENNAKOT	21 953,16	18 764,41
OSTOVELAT	8 525 727,66	7 414 996,91
MUUT LYHYTAIKAISET VELAT	815 877,44	886 147,12
SIIRTOVELAT	5 653 594,86	5 956 994,47
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**145 521 421,34**	**146 476 428,64**

Taseen tunnusluvut

Taseen tunnusluvut kuvaavat kunnan rahoitusrakennetta. Rahoitusrakenteella tarkoitetaan rahoituksen lähteiden eli pääomien jakautumista omaan ja vieraaseen pääomaan.

	Tp2017	Tp2016
Omavaraisuus -% 100*(oma pääoma+poistoero+vap.eht. varaukset) / (koko pääoma - saadut ennakot)	45,8	42,3
Oman pääoman sidottujen erien osuus % 100* peruspääoma / koko pääoma- saadut ennakot	40,2	39,9
Rahoitusvarallisuus € / asukas (saamiset+rahoitusarvopaperit+rahat ja pankkisaamiset) - vieras pääoma+saadut ennakot) / asukasmäärä 31.12	-3 944	-4 223
Suhteellinen velkaantuneisuus -% 100*(vieras pääoma-saadut ennakot) / Käyttötulot	56,2	59,8
Velat ja vastuut % käyttötuloista	56,6	60,0
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 euroa	7 982	3 151
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa /asukas	437,9	170,6
Lainanhoito		
Lainakanta 31.12 / milj. euroa Vieras po-(saadut ennakot - osto-ja siirtovelat-muut velat)	61,9	68,7
Lainakanta € / asukas	3 396,7	3 719,4
Asukasmäärä vuoden lopussa	18 229	18 467
Lainasaamiset / milj. euroa sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset	13,0	13,2

4.4
Kokonaistulot ja -menot

Seuraavassa esitetään tilinpäätöksen mukaiset menot ja tulot käyttötalouden, investointien ja rahoitusosan osalta sekä ali/ylijäämä.

KOKONAISTULOT JA -MENOT

TULOT		%
Varsinainen toiminta		
Toimintatuotot	20 578 296	13,9
Verotulot	66 969 975	45,3
Valtionosuudet	49 505 150	33,5
Korkotuotot	462 784	0,3
Muut rahoitustuotot	1 121 783	0,8
Satunnaiset tuotot		0,0
Tulorahoituksen korjauserät		0,0
- Käyttöomaisuuden myyntivoitot	-219 056	-0,1
Investoinnit		0,0
Rahoitusosuudet investointimenoihin	30 750	0,0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	261 254	0,2
Rahoitustoiminta		0,0
Antolainasaamisten vähennykset	166 065	0,1
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	9 000 000	6,1
Lyhytaikaisten lainojen lisäys		0,0
Oman pääoman lisäykset		
Kokonaistulot yhteensä	147 877 001	100,0

MENOT		%
Varsinainen toiminta		
Toimintakulut	127 653 870	85,9
- Valmistus omaan käyttöön	-55 618	0,0
Korkokulut	448 484	0,3
Muut rahoituskulut	66 595	0,0
Satunnaiset kulut		0,0
Tulorahoituksen korjauserät		0,0
+/- Pakollisten varausten muutos	-274 013	-0,2
- Käyttöomaisuuden myyntitappiot	-26 886	0,0
Investoinnit		0,0
Käyttöomaisuusinvestoinnit	5 028 439	3,4
Rahoitustoiminta		0,0
Antolainasaamisten lisäykset	0	0,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	6 767 599	4,6
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	9 000 000	6,1
Oman pääoman vähennykset	0	0,0
Kokonaismenot yhteensä	148 608 470	100,0

4.5 Kuntakonsernin toiminta ja talous

4.5.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Omistukset muissa yhteisöissä
AGL - 12 - 2017 - Pieksämäki konserni (10) - EUR

	Datan merkit: tase (+)	Kotipaikka	Kunnan omistusosuus %	Konsernin omistusosuus %	Konsernin osuus omasta pääomasta	Konsernin osuus vieraasta pääomasta	Konsernin osuus tilikauden tuloksesta
100	**Pieksämäen kaupunki**	**Pieksämäki**	**100,00**	**100,00**	**66 520 233,62**	**76 995 035,48**	**4 831 200,19**
200	**KUNTAYHTYMÄT**						
202	Etelä-Savon sairaanhoitopiiri ky	Mikkeli	11,14	11,14	3 504 092,79	13 648 054,25	-14 624,26
203	Vaalijalan ky	Pieksämäki	7,11	7,11	703 319,23	1 678 902,07	7 461,59
204	Etelä-Savon maakuntaliitto ky	Mikkeli	13,79	13,79	88 130,32	101 214,83	-7 025,71
205	Itä-Suomen päihdehuolto ky	Mikkeli	4,79	4,79	88 745,10	23 520,29	3 790,11
300	**TYTÄRYHTIÖT**						
301	Aisakuja Ki Oy	Pieksämäki	100,00	100,00	13 446,54	5 169,50	-0,47
303	Ankantie As Oy	Pieksämäki	100,00	100,00	90 360,94	318 605,04	-6 093,34
343	Ammattikontio Ki Oy	Pieksämäki	100,00	100,00	371 313,32	524 422,98	-23 906,39
304	Hanhentie As Oy	Pieksämäki	100,00	100,00	201 903,35	312 729,32	7 958,68
305	Huhtilampi As Oy	Pieksämäki	100,00	100,00	39 466,55	165 607,73	-0,42
307	Kaavarinkoto Ki Oy	Pieksämäki	66,00	66,00	204 504,16	5 795,98	0,00
309	Kangaskatu 20 Kesk. Ki Oy	Pieksämäki	100,00	100,00	0,00	0,00	0,00
310	Kangaskatu 26 Kesk. Ki Oy	Pieksämäki	100,00	100,00	1 933 033,43	1 528 028,48	-20 470,02
313	Kontiola Ki Oy	Pieksämäki	100,00	100,00	5 943 467,80	20 139 659,05	-0,02
315	Kuntalaskenta Oy	Pieksämäki	100,00	100,00	223 921,00	124 160,84	104 197,51
316	Lampolahdenkatu 2-4 Ki Oy	Pieksämäki	100,00	100,00	699 290,66	23 650,12	56 834,92
317	Mäkipari Ki Oy	Pieksämäki	75,86	75,86	7 995,91	733 321,60	-0,41
320	Partalampi As Oy	Pieksämäki	100,00	100,00	216 053,41	645,46	644,00
322	Pieksämäen Haka	Pieksämäki	100,00	100,00	152 975,06	134 844,94	4 836,45
323	Pieksämäen Alpola As Oy	Pieksämäki	100,00	100,00	56 717,90	120 050,44	799,47
324	Pieksämäen Jäähalli Oy	Pieksämäki	86,22	86,22	184 696,93	391 615,09	-2 062,64
325	Pieksämäen Teknologiatalo Ki Oy	Pieksämäki	71,60	71,60	1 982 501,70	14 631,14	0,00
329	Pirtamanpirtit Ki Oy	Pieksämäki	60,00	60,00	33 036,31	19 019,08	-0,14
334	Sompionkulma Ki Oy	Pieksämäki	100,00	100,00	263 593,32	1 358 337,00	-10 041,79
336	Tahinnuppu As Oy	Pieksämäki	100,00	100,00	119 718,15	21 546,02	-0,98
337	Tahinpuu As Oy	Pieksämäki	75,00	75,00	25 505,78	29 068,75	-0,80
340	Tierantie Ki Oy	Pieksämäki	100,00	100,00	15 227,61	80 305,68	-0,77
342	Virtasalmen vuokratalot	Pieksämäki	100,00	100,00	127 770,87	762 160,17	-0,72
344	Pieksämäen Vesi Oy	Pieksämäki	100,00	100,00	6 276 822,80	13 593 905,48	-162 796,51
400	**OSAKKUUSYHTEISÖT**						
402	Etelä Savon koulutus Oy	Mikkeli	25,00	25,00			-412 932,28
408	Pieksämäen Naaranportti Ki Oy	Pieksämäki	48,81	48,81			112,04

4.5.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Kaupunkia ja sen tytäryhteisöjä koskeva konserniohje on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 13.11.2017 (§ 84). Uudessa kuntalaissa omistajapolitiikkaa ja konserniohjausta koskevia säännöksiä on tarkennettu ja laajennettu. Hallintosäännön 19 §:n mukaan kaupungin konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja. Kaupunginhallitus vastaa omistajapolitiikan, omistajaohjauksen periaatteiden ja konserniohjeen kehittämisestä ja valmistelusta valtuustolle, omistajaohjauksen toteuttamisesta ja organisoi konsernijohtamisen ja konsernivalvonnan, arvioi vuosittain omistajaohjauksen tuloksellisuutta ja käsittelee arvioinnin tulokset ja johtopäätökset valtuuston puheenjohtajiston kanssa.

Kaupunginhallituksen hyväksymän konserniohjeen mukaisesti konserniyhtiöiden tulee antaa kaupunginhallitukselle puolivuosittain raportti yhtiön tavoitteiden toteutumisesta, taloudellisen aseman kehittymisestä sekä arvion tulevasta kehityksestä ja riskeistä. Tämä velvoite ei koske Pieksämäen Haka Oy:tä lukuun ottamatta kiinteistö- ja asunto-osakeyhtiöitä.

Kaupunginhallitus on valinnut edustajansa tytäryhteisöihin ja ohjeistanut tapauskohtaisesti edustajia. Kiireellisissä tapauksissa ohjeistuksen on antanut kaupunginjohtaja.

Konsernijohdon ja tytäryhteisöjen johdon tapaamisissa käydään läpi tytäryhteisöjen toimintaa. Tapaamisia järjestetään tarvittaessa. Tytäryhteisöjen toimintaa ja taloutta seurataan myös tilinpäätösasiakirjoista, sekä pyydetään erillisraportteja, mikäli tarvetta ilmenee.

Suurimmat tytäryhteisöt käyttävät pääsääntöisesti samaa tilintarkastusyhteisöä Pieksämäen kaupungin kanssa.

Kaupunginhallitus on tarvittaessa ohjeistanut kaupungin edustajia kuntayhtymissä asioissa, joissa on tarvittu peruskunnan kannanottoa.

4.5.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Vuosi 2017 oli **Pieksämäen Vesi Oy**:n osakeyhtiömuotoisen toiminnan toinen toimintavuosi. Tilikauden tulos oli -162 796,51 euroa (TA -148 000 euroa). Tuloksen pieni ylitys johtuu poistojen ennakoitua suuremmasta määrästä. Toiminta oli muuten käyttösuunnitelman mukaista. Henkilöstön palkkausjärjestelmä muutettiin kesäkuussa siten, että koko henkilökunta on nyt kuukausipalkkaisia. Tällä operaatiolla oli merkitystä kulurakenteen sisäiseen tasapainoon. Taseen loppusumma oli 19 870 728,28 euroa ja rahoituslaskelma +200 958,09 euroa. Investointien kulut olivat yhteensä 987 679,61 euroa (TA 925 000 euroa). Ylitys johtui uuden varikon varustelu/muutostöistä, jotka saatiinkin tehtyä jo vuoden 2017 puolella. Syntynyt käyttöbudjetin alijäämä kirjatiin alijäämätilille ja investointien ylitys maksettiin kassasta. Lisälainaa ei vuoden aikana käytetty kertaakaan.

Vuoden merkittävimmät investoinnit olivat keskuspuhdistamon sähkökeskussaneeraus ja tiedonkeruuväylän rakentaminen. Naaranrannan betonipumppaamo saneerattiin. Haapakoskella otettiin uusi vedenottamo käyttöön. Verkostokohteista oli saneerauksessa viemäreitä Kaanarinkadulla, Ristonkadulla ja Huvilakadulla. Uudiskohteena oli Tallikankaan vesihuoltojärjestelyt. Uudet toimitilajärjestelyt tehtiin Kaaritie 5:ssä, jonne rakennettiin uusi keskuspuhdistamon valvomo ja uudet varikkotilat. Näiden lisäksi oli useita pienempiä rakentamiskohteita. Vuosi sujui paria suurempaa vesijohtovuotoa lukuun ottamatta odotetusti. Tunnusluvuissa ei tapahtunut isoja muutoksia. Laskutettu ja tuotettu vesimäärä laski hieman odotettua enemmän. Energiatehokkuutta saatiin roimasti parannettua. Kokonaissähkönkulutus laski 8,5 %.

Pieksämäen Haka Oy:ssä taloyhtiöitten käyttöasteeseen on heijastunut voimakas muuttoliike ja käyttöaste on laskenut jo toisena peräkkäisenä vuotena enemmän kuin viime vuosina. Muuttoliikkeen li-

säksi asukkaiden ikärakenne aiheuttaa muutoksia toimintaympäristössä. Kiinteistö Oy Kontiolassa, jossa on pääosa Pieksämäen Hakan vuokra-asunnoista, käyttöaste v. 2016 oli 93,72 %, ja v. 2017 käyttöaste oli 91,26 %. Vuonna 2018 huoneistojen kysyntä on kuitenkin vilkastunut. On arvioitavissa, että käyttöaste ei enää alene. Pieksämäen Haka Oy on ryhtynyt selkeisiin toimiin, esim. kiinteistökannan sopeuttamistoimilla, joilla käyttöaste pyritään nostamaan aikaisempien vuosien tasolle.

Valtakunnallisesti lisääntyneet kansalaisten maksuhäiriömerkinnät ja maksuviivästykset eivät ole aiheuttaneet taloudellisia menetyksiä yhtiöissä, vaikka maksuviivästykset ja siitä seuraavat maksumuistutukset ja perintätoimet ovat lisääntyneet. Vuokravalvonta on tehokasta ja ehdotonta eikä maksumyöhästymisiä hyväksytä. Näinpä vuokrarästit eivät muodostuneet edelleenkään riskiksi, ja rästit ovat edelleen valtakunnan keskitasoa merkittävästi alhaisimmalla tasolla. Vuokrarästien osuus neliövuokrasta vuonna 2016 oli 0,019 € / m2 / kk, ja v. 2017 0,030 € / m2 / kk. Koko maassa SARTin vertailuluku on tällä vuosikymmenellä vaihdellut 0,30 € - 0,70 € / m2 / kk, eli kymmenkertaiset verrattuna Pieksämäen Hakan isännöimien kiinteistöjen vuokrarästeihin.

Merkittäviä investointeja ei toimintavuonna ollut. Kartanontie 2-4 osoitteessa valmistui peruskorjaus, ja huoneistot ovat olleet valmistumisesta lähtien täynnä. Asumispalveluja parannettiin liittämällä kiinteistöjä kiinteän laajakaistaverkon piiriin Naarajärven ja Yläristin sekä osin keskustan alueella. Liittämistä jatketaan kuluvana vuotena. EU-tietosuoja-asetus on työllistänyt runsaasti, mutta myös ohjeistanut toimimaan uudella tavalla. Pieksämäen Haka Oy:n liikevaihto vuonna 2017 oli 949 394,19 euroa ja tulos 4 836,45 euroa.

Jäähalli Oy:n toiminta pysyi samalla tasolla kuin aiempana vuotena, käyttöaste oli noin 70 %. Kaupunki tuki toimintaa 112 000 euron toiminta-avustuksella. Jäähallin oma liikevaihto oli 86 612,11 euroa ja tilikauden tulos oli tappiollinen -2 062,64 euroa. Jäähallissa on aloitettu ilmastoinnin uusinnan suunnittelu.

Pieksämäen kaupunki omistaa **Kuntalaskenta Oy**:n kokonaan Kuntalaskenta Oy tuotti vuonna 2017 palkka- ja taloushallinnon palveluja Pieksämäen kaupunkikonsernille, Rautalammin kunnalle ja muutamille kiinteistö- ja asunto-osakeyhtiöille.

Kuntalaskennan toimiala on yhtiöjärjestyksen mukaisesti kuntien ja muiden yhteisöjen talous- ja henkilöstöhallinnon palveluiden tuottaminen, kehittäminen ja konsultointi. Vuoden 2017 aikana Kuntalaskenta antoi talous- ja henkilöstöhallinnon konsultointi- ja sijaispalvelua kahdelle kunnalle.

Kuntalaskenta Oy:ssä työskenteli tilikauden lopussa 10 henkilöä. Perintätoimi on siirretty ostopalveluista yhtiön omana työnä hoidettavaksi.

Kuntalaskenta Oy:n liikevaihto vuonna 2017 oli 0,8 milj. euroa ja tulos oli 104 197,51 euroa.

4.5.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Mikäli toimintaympäristö merkittävästi muuttuu, eli muuttotappio kunnassa pahenee, on käyttöasteen aleneminen riski Pieksämäen Haka Oy:n toiminnassa. Riski muodostuu siitä, että neliövuokria jouduttaisiin korottamaan, korvaamaan vuokratuoton menetystä. Kiinteistöjen ja toiminnan vakuutusturva on kattava, eli omaisuus on fyysisesti hyvin turvattu ja myös vastuuvakuutukset ovat ajan tasalla. Myös Jäähalli Oy:n riskinä on käyttäjämäärän väheneminen ja hallin tulevat remonttitarpeet iän lisääntyessä. Vuonna 2018 tullaan tekemään ilmastoinnin uusiminen leasing-rahoituksella. Hallin lämmöntalteenotto tuo huomattavia säästöjä, kaukolämpöä ei tarvitse juurikaan ostaa remontin jälkeen. Jäähallin nimestä on menossa neuvottelut, tarkoitus olla valmiina vuoden 2018 syksyllä. Halli ikääntyy ja odotettavissa on vuoden 2025 tienoilla isompia remonttitarpeita.

Pieksämäen Vesi Oy:n vuoden 2018 merkittävimmät tapahtumat tulevat olemaan isojen hankkeiden suunnittelut, joita ovat Jäppilän uuden pohjavesialueen vesihuoltoon sopimisen selvittäminen, Jäppilästä tulevan vesisiirtolinjan linjauksen muuttaminen Kukkaromäen ohitse ja omistajaorganisaatiossa

keskuspuhdistamon talotekniikan ja rakenteiden saneeraus (prosessilaitteisto siellä on saneerattu), muutamia pumppaamoja uusitaan ja verkostokohteina ovat mm. Vanha Mikkelintie, Vilhontie ja Hansatie.

Sote- ja maakuntauudistus merkitsee Kuntalaskenta Oy:n palveluiden kysynnässä merkittävää supistumista. Sote-henkilöstö siirtyy alueuudistuksen yhteydessä maakunnan liikelaitoksen palvelukseen, jolloin henkilöstöhallinnon palveluiden kysyntä pienenee arviolta 50 %:lla. Myös taloushallinnon palvelut supistuvat. Yhtiömuotoinen toiminta ei ole perusteltua pelkästään kaupunkikonsernin talous- ja henkilöstöhallinnon hoitamista varten tilanteessa, jos palveluiden kysyntä alenee olennaisesti. Ellei muita vaihtoehtoja löydy yhtiön toiminnan jatkamiselle, on yhtiön purkaminen todennäköistä maakunta- ja sote-uudistuksen toteutuessa.

4.5.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Pieksämäen Haka Oy:ssä sisäinen valvonta toteutuu osana päivittäistehtäviä ja toimintaprosesseja. Toiminnan seuranta on jatkuvaa ja jokapäiväistä, minkä johdosta mikään tilanne ei pääse kärjistymään eikä muutu hallitsemattomaksi. Toimintavuoden päättyessä Haka panosti sähköiseen laskun tarkastukseen. Kustakin laskun hyväskymisestä jää aukoton dokumentti. Lisäksi laskujen asiatarkastus ennen maksatusta vähentää epäselvyyksiä laskutuksessa. Palkanmaksussa suoritetaan pistokokeita.

Pieksämäen Haka Oy:ssä pääomakulujen hallinta on toteutettu korkosidonnaisuuksien hajauttamisella. Lainasalkku sisältää eri korkosidonnaisuuksia, pisimmät on sidottu 10 v. kiinteään korkoon. Marginaalit ovat edullisia ja toistaiseksi pankit eivät ole lähteneet myöskään (paria lainaa lukuun ottamatta) yksipuolisesti korottamaan marginaaleja. Henkilöstön pitkäaikaiset työsuhteet ovat olleet kriittinen menestystekijä. Yhtiö on laatinut toimintavuotena varamiesjärjestelmää, jolla pyritään varmistamaan häiriötön toiminta. Toisaalta teknisen sektorin rekrytointi on ollut haasteellista kasvukeskusten kiihtyneen rakentamistoiminnan johdosta.

Pieksämäen Vedessä riskien hallintaan on vesihuollossa käytössä WSP (Water safety plan) ja SSP (Sanity safety plan) raportit. Nämä päivitetään vuoden 2018 aikana.

Kuntalaskenta Oy on osallistunut kaupungin järjestämiin riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan koulutuksiin. Keskeisiä toiminnan ja henkilöstöriskejä on kartoitettu ja Eu-tietosuoja-asetuksen voimaantuloon valmistauduttu.

Hyväksytyn Konserniohjeen mukaan konsernien raportointia tullaan tehostamaan ja tytäryhtiöiden tulee toimittaa raportit toiminnasta ja taloudesta puolivuosittain.

4.5.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

4.5.6.1 Konsernituloslaskelma ja -tase

Konsolidoitu tuloslaskelma ja tase ACT - 12 - 2017 - Pieksämäki konserni (10) - EUR Datan merkit: tuotot (+), kulut (-), tase (+)	01.01.2017-31.12.2017	01.01.2016-31.12.2016
TULOSLASKELMA		
Toimintatuotot	**71 596 945,68**	**53 161 459,62**
Toimintakulut	**-172 930 995,47**	**-156 586 341,09**
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	**-412 820,24**	**80 227,84**
TOIMINTAKATE	**-101 746 870,04**	**-103 344 653,63**
Verotulot	66 719 524,81	67 610 552,58
Valtionosuudet	49 505 150,00	49 675 348,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	71 695,38	29 339,29
Muut rahoitustuotot	740 690,54	578 569,15
Korkokulut	-836 709,99	-886 619,14
Muut rahoituskulut	-200 221,15	-23 217,01
Rahoitustuotot ja -kulut	**-224 545,22**	**-301 927,71**
VUOSIKATE	**14 253 259,55**	**13 639 319,24**
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-9 298 500,69	-7 670 553,08
Arvonalentumiset		-1 023 647,45
Poistot ja arvonalentumiset	**-9 298 500,69**	**-8 694 200,53**
Satunnaiset erät	**10 491,99**	**3 034,82**
TILIKAUDEN TULOS	**4 965 250,85**	**4 948 153,53**
Tilinpäätössiirrot		101 685,98
Tilikauden verot	-39 454,43	-10 386,19
Laskennalliset verot	-162 322,40	-123 550,00
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta	-29 830,14	-9 288,80
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	**4 733 643,89**	**4 906 614,52**

Konsernituloslaskelman tunnusluvut

	Tp2017	Tp2016
Toimintatuottojen %-osuus toimintakuluista 100*toimintatuotot:(toimintakulut-valmistus omaan käyttöön)	41,4	34,0
Vuosikate euroa / asukas	7781,9	738,6
Vuosikate prosenttia poistoista ja arvonalentumisista 100*Vuosikate / poistot	153,3	156,9

Konsolidoitu tuloslaskelma ja tase ACT - 12 - 2017 - Pieksämäki konserni (10) - EUR Datan merkit: tuotot (+), kulut (-), tase (+)	01.01.2017-31.12.2017	01.01.2016-31.12.2016
TASE		
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	351 342,33	425 949,50
Muut pitkävaikutteiset menot	655 099,62	638 031,52
Aineettomat hyödykkeet	**1 006 441,95**	**1 063 981,02**
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	25 751 526,30	25 708 313,11
Rakennukset	101 394 951,62	100 513 856,16
Kiinteät rakenteet ja laitteet	21 605 739,68	21 653 525,01
Koneet ja kalusto	5 547 959,80	5 231 535,82
Muut aineelliset hyödykkeet	470 399,92	486 728,01
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	4 046 085,94	4 740 292,24
Aineelliset hyödykkeet	**158 816 663,27**	**158 334 250,35**
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet	2 456 750,78	2 748 197,90
Muut osakkeet ja osuudet sekä osakkeiden arvonkorotuks	1 455 402,68	1 464 709,38
Joukkovelkakirjasaamiset		
Muut lainasaamiset	116 681,90	171 681,88
Muut saamiset	275 562,82	267 921,31
Sijoitukset	**4 304 398,20**	**4 652 510,50**
PYSYVÄT VASTAAVAT	**164 127 503,42**	**164 050 741,86**
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	736 516,20	583 193,63
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	23 873,66	23 844,13
Muut toimeksiantojen varat	12 620,72	11 515,54
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	**773 010,58**	**618 553,30**
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	298 933,80	363 269,26
Ennakkomaksut vaihto-omaisuudesta	40 444,49	37 875,07
Vaihto-omaisuus	**339 378,29**	**401 144,33**
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Muut saamiset	438,43	339 762,88
Pitkäaikaiset saamiset	**438,43**	**339 762,88**
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	6 469 795,33	4 852 519,53
Lainasaamiset	6 884,54	309,60
Laskennalliset verosaamiset		
Muut saamiset	1 284 932,06	1 130 894,35
Siirtosaamiset	1 362 456,30	934 937,89
Lyhytaikaiset saamiset	**9 124 068,22**	**6 918 661,37**
Saamiset	**9 124 506,66**	**7 258 424,25**
Rahat ja pankkisaamiset	11 211 997,93	8 269 693,44
VAIHTUVAT VASTAAVAT	**20 675 882,88**	**15 929 262,02**
VASTAAVAA	**185 576 396,91**	**180 598 557,21**

Konsolidoitu tuloslaskelma ja tase ACT - 12 - 2017 - Pieksämäki konserni (10) - EUR Datan merkit: tuotot (+), kulut (-), tase (+)	01.01.2017-31.12.2017	01.01.2016-31.12.2016
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	58 500 965,97	58 500 965,97
Muut omat rahastot	952 466,89	952 466,89
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	-3 486 986,56	-8 398 486,02
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	4 733 643,89	4 906 614,52
OMA PÄÄOMA	**60 700 090,19**	**55 961 561,36**
VÄHEMMISTÖOSUUDET	692 703,79	664 503,37
KONSERNIRESERVI		
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	768 147,87	844 134,63
Muut pakolliset varaukset	1 140 796,74	771 819,19
PAKOLLISET VARAUKSET	**1 908 944,61**	**1 615 953,82**
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	799 635,87	612 990,92
Lahjoitusrahastojen pääomat	359 451,64	358 042,97
Muut toimeksiantojen pääomat	303 529,05	279 227,58
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	**1 462 616,55**	**1 250 261,48**
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	68 237 242,00	61 455 694,63
Lainat julkisyhteisöiltä	3 565 873,46	5 119 998,22
Ostovelat	75 000,00	50 000,00
Muut velat	1 956 806,16	1 901 659,67
Pitkäaikainen vieras pääoma	**73 834 921,62**	**68 527 352,51**
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	23 148 154,78	32 280 763,23
Lainat julkisyhteisöiltä	81 439,69	77 712,16
Saadut ennakot	135 007,84	139 239,61
Ostovelat	8 845 723,00	7 761 729,35
Muut velat	953 563,77	1 063 603,46
Siirtovelat	12 363 516,66	9 968 484,85
Laskennalliset verovelat	1 449 714,41	1 287 392,01
Lyhytaikainen vieras pääoma	**46 977 120,15**	**52 578 924,66**
VIERAS PÄÄOMA	**120 812 041,77**	**121 106 277,18**
VASTATTAVAA	**185 576 396,91**	**180 598 557,21**

Konsernitaseen tunnusluvut

Omavaraisuus -% (oma pääoma+Konservireservi+Kertynyt poistoero+vapaaehtoiset varaukset+arvonkorotukset) / (koko pääoma-saadut ennakot)	33,2	31,4
Suhteellinen velkaantuneisuus -% 100*(vieras pääoma-saadut ennakot) / Käyttötulot	64,3	71,0
Konsernin lainakanta 31.12. milj. euroa Vieras pääoma-saadut ennakot-lyhytaikaiset osto -ja siirtovelat -muut velat	95,0	98,9
Konsernin lainat € /asukas 31.12	5 213	5 357
Asukasmäärä vuoden lopussa	18 229	18 467
Lainasaamiset 31.12. milj. euroa	0,1	0,2
Kertynyt yli-alijäämä euroa	1 246 657	-3 491 871
Kertynyt yli-alijäämä euroa /asukas	68,4	-189,1

Seuraavassa kuviossa on esitetty konsernin lainakannan kehitys koko maassa, Pieksämäellä ja eräissä vertailukunnissa 2008 – 2016.

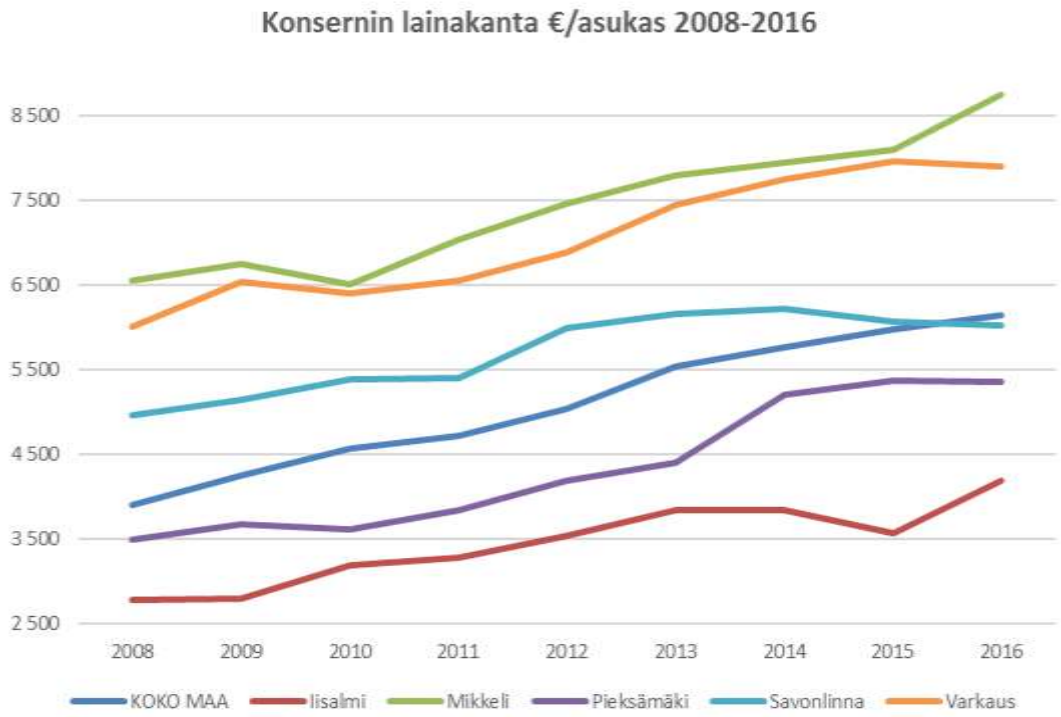

4.5.6.2 Konsernin rahoituslaskelma

Konsolidoitu rahoituslaskelma ACT - 12 - 2017 - Pieksämäki konserni (10) - EUR	01.01.2017-31.12.2017	01.01.2016-31.12.2016
Toiminnan rahavirta		
VUOSIKATE	14 253 259,55	13 639 319,24
Satunnaiset erät	10 491,99	3 034,82
Tilikauden verot	-39 454,43	-10 386,19
Tulorahoituksen korjauserät	543 782,86	-475 792,98
	14 768 079,97	13 156 174,89
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-10 114 129,92	-9 775 188,38
Rahoitusosuudet investointimenoihin	182 320,98	78 150,84
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	258 396,14	592 430,09
	-9 673 412,80	-9 104 607,45
Toiminnan ja investointien rahavirta	**5 094 667,17**	**4 051 567,45**
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-7 798,81	-145 717,55
Antolainasaamisten vähennykset	55 157,28	185,78
	47 358,47	-145 531,77
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	11 969 393,89	9 354 829,58
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-8 696 487,61	-8 954 312,70
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-7 174 364,59	-2 492 552,71
	-3 901 458,31	-2 092 035,84
Oman pääoman muutokset		
Oman pääoman muutokset	4 884,94	-142 326,24
Muutokset vähemmistön osuudessa	-1 629,72	3 701,05
	3 255,22	-138 625,19
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	57 897,80	92 693,66
Vaihto-omaisuuden muutos	61 766,04	10 552,18
Saamisten muutos	-1 866 082,41	154 133,04
Korottomien velkojen muutos	3 444 900,50	-416 811,00
	1 698 481,94	-159 432,12
Rahoituksen rahavirta	**-2 152 362,67**	**-2 535 624,92**
Rahavarojen muutos	**2 942 304,50**	**1 515 942,53**
Rahavarat 31.12.	11 211 997,93	8 269 693,44
Rahavarat 1.1.	8 269 693,44	6 753 750,90
Valuuttakurssien muutosten vaikutus	0,00	0,00
Rahavarojen muutos	2 942 304,50	1 515 942,53
Yritysjärjestelyssä tulleet/lähteneet rahavarat		0,00

Konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut:

	Tp2017	Tp2016
Investointien tulorahoitus %	145,0	140,7
Lainanhoitokate	1,6	1,5
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta milj.	-13,4	-27,8
Kassanriittävyys / päivää	21,2	17,1

4.6
Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

Kaupunginhallitus esittää, että tilikauden ylijäämä 4 831 200,33 euroa jää tilikauden ali/ylijäämän tilille. Tulosta parantaa poistoeron muutos 35 081,11 euroa.

Vuoden 2015 talouden tasapainotusohjelman ansiosta talous on kääntynyt kestävämmälle uralle. Vuoden 2016 tilinpäätös oli 2,3 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Vuoden 2017 talousarvio ja vuosien 2018 – 2019 taloussuunnitelma laadittaessa huomioitiin tasapainotusohjelman lisäksi julkisen alan kilpailukykysopimus sekä perustoimeentulotuen siirto Kelan hoidettavaksi. Toimintamenot pienenivät vuonna 2017 3,1 milj. euroa ja toimintakate 2,3 milj. euroa edelliseen vuoteen verrattuna (ulkoisen tuloslaskelman mukaan). Verotulojen ja toimintatuottojen kertymät olivat budjetoitua paremmat. 10,5 milj. euron vuosikate riitti suunnitelman mukaisten poistojen (5,7 milj. euroa) kattamiseen tilikauden ylijäämän olleessa 4,8 milj. euroa.

Jotta kaupunki selviää tulevista investoinneista ilman merkittävää lisävelkaantumista ja/tai veronkorotuksia, on menokehitys pystyttävä pitämään kurissa. Kaupungin taloudellinen asema 1.1.2020 alkaen tarkentuu vasta sen jälkeen, kun maakunta- ja sote-uudistusta koskeva lainsäädäntö on vahvistettu ja uudistuksen vaikutuksista saadaan tarkempaa tietoa.

5
TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

5.1
Strategiset tavoitteet 2024

1. Itsenäisen kunnan mahdollistava talous

Tavoite: Kaupungin voimakas kehittäminen edellyttää investointeja, joiden yhteenlaskettu määrä ylittää talousarvion poistojen määrän. Vahvaa kaupungin taloutta kuvaa tilanne, jossa vuosikate on suurempi tai vähintään yhtä suuri kuin kaupungin yhteenlasketut nettoinvestoinnit. Tässä tilanteessa kaupunki ei enää velkaannu lisää.

Mittari: Vuosikate jaettuna nettoinvestoinneilla on yksi tai suurempi
Velat/asukas on kuntien keskiarvoa pienempi, verotulojen kasvu on valtakunnallista keskitasoa

Toteuma: Vuosikate jaettuna nettoinvestoinneilla on 2,14, kun se edellisenä vuonna oli 1,87. Kaupungin velkakanta pieneni 6,8 milj. euroa. Tilikauden ylijäämä on 4,8 milj. euroa ja taseen kertynyt ylijämä 8,0 milj. euroa.
Nykyisin tarkastellaan talousmittarina konsernivelkaa per asukas. Tilastokeskuksen tilinpäätösarvion 2017 mukaan konsernivelat vuonna 2016 olivat koko maassa 6 148 euroa/asukas ja Pieksämäellä 5 355 euroa / asukas. Velat asukasta kohti olivat Pieksämäellä 3 352 euroa, kun kunnissa keskimäärin ne olivat 2 921 euroa/asukas.

2. Työpaikkoja lisäävä elinkeinopolitiikka

Tavoite: Vuoteen 2024 mennessä työpaikkojen kokonaismäärä on kasvanut 1 000 työpaikalla ja väestön vähentyminen on pysähtynyt.

Mittari: Verrataan tarkasteltavan vuoden työpaikkojen määrää vuoden 2012 työpaikkojen määrään.
Toteuma: Asukasluku väheni 246:lla eli 1,3 % edelliseen vuoteen verrattuna. Työllisyystilanne parani edelliseen vuoteen verrattuna työttömyysprosentin ollessa 11,2 % (v. 2016 12,4 %), Etelä-Savo 12,5

% (v. 2016 14,1 %) ja koko maa 11,2 % (v. 2016 13,2 %). Tilastokeskuksen tilastotietokannan mukaan työpaikkojen määrä v. 2010 – 2015 on ollut seuraava:

vuosi	työpaikkojen lkm
2010	7 433
2011	7 541
2012	7 378
2013	7 158
2014	6 995
2015	6 802

3. Laadukkaat, kilpailukykyiset ja kustannustehokkaat palvelut

Tavoitteet: Pieksämäki tarjoaa kuntalaisille palveluita, joiden laatu ja määrä ylittävät suomalaisten kuntien keskimääräisen tason. Tämä on mahdollista, jos kaupungin palvelut ovat selvästi keskimääräistä tehokkaammin tuotetut.

Toteuma:

	PIEKSÄMÄKI			KOKO MAA			ETELÄ-SAVO		
Muuttuja €/as	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016
Verotulot	3 357	3 581	3 674	3 871	3 969	4 017	3 461	3 584	3 597
Valtionosuudet	2 381	2 463	2 689	1 499	1 502	1 606	2 386	2 388	2 547
Yhteensä	5 738	6 044	6 363	5 370	5 471	5 623	5 847	5 972	6 144
Sos+terveys	4 154	4 289	4 302	3 269	3 262	3 264	3 818	3 830	3 934
Opetus+ vapaa-aika	1 414	1 523	1 500	1 820	1 908	1 923	1 617	1 663	1 693
Yhdyskuntapalvelut	284	277	280	327	372	365	321	329	299
Muut tehtäväluokat	138	165	195	91	13	28	121	157	136
Käyttötal. nettokust	5 990	6 254	6 277	5 507	5 555	5 580	5 877	5 979	6 062

Yhteenveto osoittaa, että Pieksämäen asukasta kohden laskettu verorahoitus (verotulo + käyttötalouden valtionosuudet) on korkeampi kuin maassa keskimäärin ja vuosina 2015-2016 korkeampi kuin Etelä-Savossa. Sen sijaan käyttötalouden asukaskohtaiset nettokustannukset, erityisesti sosiaali- ja terveystoimen nettomenot/asukas ovat maan ja Etelä-Savon keskimääräisiä asukaskohtaisia kustannuksia korkeammat. Vuonna 2016 kaupungin sote-nettomenot olivat 1 038 €/asukas korkeammat kuin maassa keskimäärin ja 368 €/asukas korkeammat kuin Etelä-Savossa. Vuonna 2016 sote-nettomenot olivat 10 000 – 20 000 asukkaan kunnissa 3 340 euroa/asukas ja Pieksämäen sote-nettomenot ylittivät em. kuntakoon asukaskohtaiset nettomenot 962 eurolla. Kaupungin sote-menot ovat kuitenkin laskeneet. Vuonna 2016 ne olivat 2,9 milj. alemmat kuin vuonna 2015 ja vuoden 2017 tilinpäätöksen mukaan 1,9 milj. alemmat kuin vuonna 2016.

4. Kaupan ja matkailun palvelut vetovoimaisiksi koko Itä-Suomea ja Venäjää varten.

Tavoite: Pieksämäen erinomaista logistista asemaa hyödynnetään kaupan ja matkailun investointien saamiseksi kaupunkiin. Kaupunkiin toteutetaan vähintään 60 000 k-m2 suuruiset kaupan ja matkailun palvelurakennukset. Investointien työllistävät vaikutukset ovat vähintään 800 työntekijää.

Mittari: Lasketaan yhteen kaupungin alueelle vuoden 2010 jälkeen kauppaan ja matkailuun syntyneiden rakennusten pinta-alat k-m2.

Toteuma: Vuonna 2017 kauppakeskushanke ei edennyt toivotulla tahdilla, kun Kesko päätti vetäytyä pois hankkeesta. Kaupunginhallituksessa päätettiin keväällä 2017 vuokrata Osuuskauppa Suur-Savolle Veturitallien alueelta kaksi erillistä tonttia. Rakentaminen alueella käynnistyi syksyllä ja val-

mista pitäisi olla vuoden 2018 marraskuussa. Veturitallien alue mahdollistaa edelleen uusien rakennusten ja kaupan palveluiden syntymisen.

5. Alueellisesti järkevä kehitys

Tavoitteet: Kantakaupungin ulkopuolelle sijoittuvaa asumista pyritään ohjaamaan ensisijaisesti niihin kyliin ja taajamiin, joissa on jo valmiina kunnallistekniikka. Kaupunkia markkinoidaan monipuolisten asumismuotojen tarjoajana. Työpaikkoja synnytetään haja-asutusalueelle erityisesti matkailun liitännäistoimintoihin. Aktiivisimpien kylien toimintaa tuetaan kaupungin toimesta.

Pieksämäki tarjoaa mielekkään mahdollisuuden yhdistää työn, vapaa-ajan sekä asumisen. Pieksämäkeläinen on lähellä luontoa.

Mittarit: Lasketaan rakennettujen asuntojen, syntyneiden työpaikkojen määrä, syntyneiden/lakanneiden palvelujen määrä arvioitavalla alueella.

Toteuma: Rakennuslupia myönnettiin 149 kpl, joista omakotitaloille myönnettyjä lupia oli 40 kpl. Omakotitalojen luvista 25 kpl kohdistui kaavoitetuille alueille ja 15 kpl haja-asutusalueille.

6. Asiakaslähtöinen, motivoitunut ja ammattitaitoinen henkilöstö

Tavoite: Työntekijät ovat tärkein ja keskeisin voimavara kuntalaisten hyvinvoinnin edistämisessä. Työnantajan tehtävänä on saada työntekijät sisäistämään asiakaslähtöisyys palvelutoiminnassa. Tämän onnistumiseksi on välttämätöntä, että työnantaja pystyy motivoimaan työntekijän siinä työssä, mitä hän tekee.

Asiakaslähtöisyys vaatii myös sitä, että työntekijöiden osaamisesta huolehditaan ja että heidän käytössään olevien työvälineiden sekä -tilojen kilpailukykyisyydestä pidetään huolta.

Mittarit: Henkilöstön motivoituneisuutta ja tyytyväisyyttä mitataan kahden vuoden välein toteutettavalla henkilöstön työtyytyväisyystutkimuksella.

Toteuma: Työtyytyväisyyskysely toteutettiin keväällä 2017. Yhteenveto kyselyn tuloksesta on henkilöstötilinpäätöksessä.

5.2 Tulosalueiden tavoitteet

Seuraavassa on esitetty valtuuston hyväksymän talousarvion sitovuustason mukaisesti tulosalueiden toiminnallisten tavoitteiden ja talouden toteutuminen.

110 VAALITOIMI

Kuvaus toiminnasta

Vaalitoimi sisältää kunnallisten ja valtiollisten vaalien toimittamisen. Seuraavat vaalit, kunnallisvaalit, järjestetään vuonna 2017.

Talousarviovuoden tavoitteet

Kuntavaalit toimitetaan maalis-huhtikuussa 2017. Vaalien toimittamisessa suurimmat riskit liittyvät tietoturvaan ja vaalisalaisuuden säilyttämiseen, sähköisen äänioikeusjärjestelmän toimivuuteen ja ääntenlaskennan virheettömyyteen.

Talousarviovuoden muutokset

Ennakkoäänestyspaikkojen aukioloajat ovat hieman lyhyemmät kuin aikaisemmissa vaaleissa. Samoin ulkomainontapaikkoja vähennetään.

Talousarvion toteutuminen 31.12.

Kuntavaalit järjestettiin huhtikuussa. Ennakkoäänestyspaikkojen viikonlopun aukioloaikoja lyhennettin. Samoin ulkomainontapaikkoja vähennettiin. Kuntavaaleissa annettiin yhteenä 8 114 ääntä ja äänestysaktiivisuus oli 52,1 %.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilanne 31.12.

Riskienhallinnassa panostettiin vaalitoimielinten perehdyttämiseen ja koulutukseen. Sähköisen ääinoikeusrekisterin lisäksi käytössä oli äänestysluettelon paperinen versio. Ääntenlaskennassa ohjeistettiin vaalilautakuntia ja tulosten kirjaamisen osalta keskusvaalilautakunta suoritti harjoituksen.

SITOVA TAVOITE, budjetin pohjana oleva suoritteen a-hinta

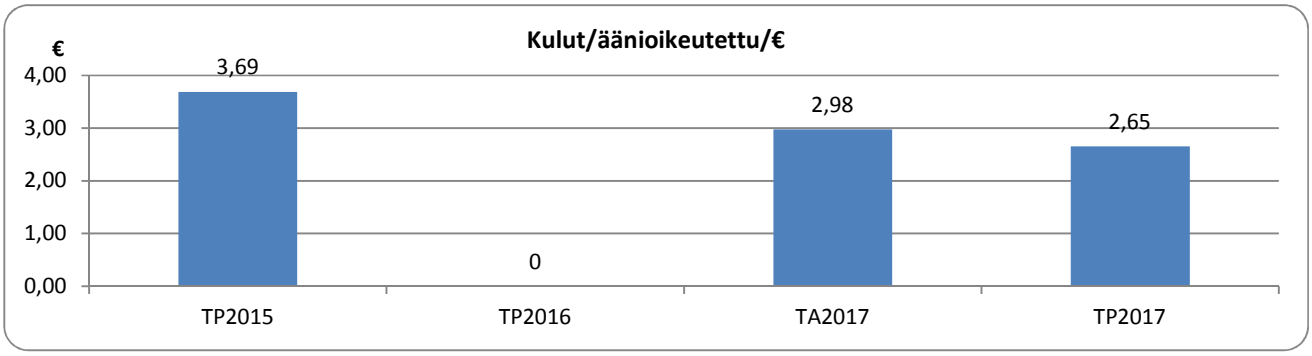

	TP2015	TP2016	TA2017	TP2017	Poikkeama €
Kulut/äänioikeutettu/€	3,69	0	2,98	2,65	-0,32

TALOUSARVIO JA -SUUNNITELMA (1 000 eur)

	TP2015	TP2016	TA2017	TP2017	%
Tuotot	33	0	0	0	
Kulut	45	2	57	42	73,9 %
Kate	-11	-2	-57	-42	73,9 %
Poistot	0	0	0	0	
Tulos	-11	-2	-57	-43	74,6 %

Suoritemäärät

	TP2015	TP2016	TA2017	TP2017	Poikkeama lkm
Äänioikeutettujen lukumäärä on n. 16 000					

Henkilötyövuodet

	TP2015	TP2016	TA2017	TP2017	Poikkeama lkm

Vertailut

	Pieksä-mäki	Koko maa	Etelä-Savo	10 001-20 000 as. kunnat
Valtakunnallista vertailua ei ole olemassa.				

120 YLEISHALLINTO

Kuvaus toiminnasta

Toiminta sisältää luottamushenkilöorganisaation (kaupunginvaltuusto ja -hallitus sekä tarkastuslautakunta), konsernijohdon, talous- ja henkilöstöhallinnon, toimistopalvelut, työllisyydenhoidon ja yhteiset palvelut.
Kuntalain 13 §:n mukaan valtuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta. Päätösvalta kuuluu valtuustolle, jollei erikseen ole toisin säädetty tai jollei valtuusto itse ole toimivaltaansa siirtänyt kunnan muille viranomaisille.

Tarkastuslautakunta suorittaa ulkoista tarkastusta kuntalain määräysten mukaisesti. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen arviointi.
Kaupunginhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä kaupunginvaltuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta, laillisuuden valvonnasta sekä valvoo kunnan etua. Konsernijohto ja talous- ja hallintoyksikkö hoitavat valmistelun ja täytäntöönpano-tehtävät kaupunginvaltuustolle ja kaupunginhallitukselle.

Talousarviovuoden tavoitteet

Pieksämäen kaupungin tavoitteena on turvata laadukkaat palvelut kuntalaisille sekä vahvistaa kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia. Toiminnassa korostetaan tehokkuutta ja taloudellisuutta sekä yhteistyön ja tiedonkulun tärkeyttä. Uuden valtuuston toimintaedellytysten nopea luominen koulutuksen ja seminaarien avulla.

Tarkastuslautakunta antaa arviointikertomuksen valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta. Tilintarkastaja antaa tilintarkastuskertomuksen.
Kaupunginhallitus ohjaa kaupungin toimintaa ja taloutta lakien ja säännösten sekä kaupungin strategian mukaisesti. Kaupungin strategia laaditaan valtuustokausittain. Uuden valtuuston käsiteltäväksi tulee kaupungin strategia valtuustokaudelle 2017 - 2021.
Alueuudistus tulee voimaan 1.1.2019. Tällä hetkellä käytettävissä olevien lakiluonnosten mukaan uudistuksen voimaantulovuonna 2019 kuntien vastuulle jäävien palveluiden rahoitus on tarkoitus turvata laskennallisesti täysimääräisesti uudistusta edeltävän tilanteen (v.2018) tasoisena. Voimaantulovuotta seuraavien neljän vuoden aikana järjestelmämuutoksesta aiheutuva kuntien rahoituksen muutos rajataan yhteensä +/-100 euroon/asukas. Kunnan taloutta ja sen muutosta tarkastellaan ns. tasapainotilalla, jolla tarkoitetaan vuosikatteen riittävyyttä poistoihin. Lähtötilanteen jäädyttäminen lähelle muutosta edeltävää tilannetta on kannuste kuntien taloustilanteen parantamiseen ennen uudistuksen voimaantuloa. Tämän vuoksi on ensiarvoisen tärkeää saada kaupungin talous vuoteen 2018 mennessä omin toimenpitein mahdollisimman hyvään kuntoon.

Talousarviovuoden muutokset

Kaupungin hallintosääntöä ollaan uudistamassa. Henkilöstöorganisaatiossa suunnitellaan tukipalveluiden tulosalueen siirtoa tekniseen toimeen ja kaupunginhallituksen vastuualueelle, jonne on tarkoitus siirtää toimistopalvelut. Muutos huomioidaan talousarvio-ehdotuksessa, mikäli valtuusto hyväksyy hallintosäännön ja siinä olevan henkilöstöorganisaation muutoksen ennen talousarviokäsittelyä.

Talousarvion toteutuminen 31.12.

Koko kaupungin osalta toimintatulojen toteutumisprosentti on 106,4, toimintamenojen 99,1 ja toimintakatteen 96,9. Vuosikate on 10,5 M€, kun se ta:ssa oli 5,5 M€ eli toteutumisprosentti on 191,6. Hallintosääntö on uudistettu. Toimintaorganisaatio on muutettu talousarviossa esitetyllä tavalla. 1.6.2017 toimikautensa aloittaneille luottamushenkilöille on järjestetty koulutusta kuntalaista, hallintosäännöstä, vastuualueiden toiminnasta ja iPadien käytöstä. Kaupungin tiedottamista ja viestintä on kehitetty huomioiden uuden Kuntalain viestintää koskevat määräykset.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilanne 31.12.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilanne on talousarviossa esitetyn mukainen. Kaupunginhallituksen päätöksellä sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan tehostamiseen ja kehittämiseen hankittiin lisäresursseja asiantuntijapalveluna. Esimiehille ja konserniyhtiöiden johdolle on järjestetty koulutusta sisäisestä valvonnasta ja riskien hallinnasta ja vaarallisten työyhdistelmien kartoitus sekä hankintojen ja ohiostojen selvitys on tehty kaikkien vastuualueiden osalta.

SITOVA TAVOITE, budjetin pohjana oleva suoritteen a-hinta

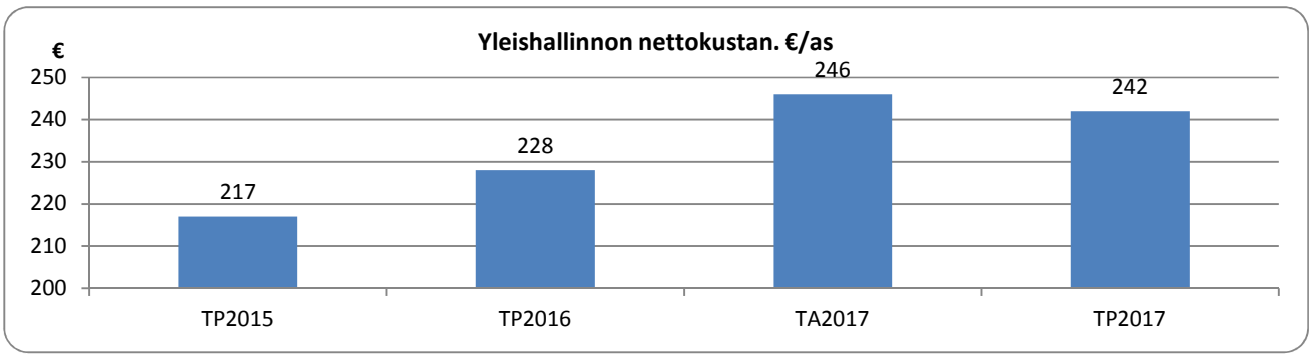

	TP2015	TP2016	TA2017	TP2017	Poikkeama €
Yleishallinnon nettokustan. €/as	217	228	246	242	-4,03

TALOUSARVIO JA -SUUNNITELMA (1 000 eur)

	TP2015	TP2016	TA2017	TP2017	%
Tuotot	1 341	1 330	2 719	2 788	102,5 %
Kulut	5 425	5 611	7 341	7 198	98,1 %
Kate	-4 084	-4 281	-4 622	-4 411	95,4 %
Poistot	2	4	4	11	291,3 %
Tulos	-4 086	-4 285	-4 626	-4 422	95,6 %

Suoritemäärät

	TP2015	TP2016	TA2017	TP2017	Poikkeama lkm
Tarkastuspäivät	50	40	40	46	6
Kvalt:n kokoukset	6	6	6	8	2
Khall:n kokoukset	17	17	17	18	1
Seminaarit + iltakoulut	2	6	6	4	-2

Henkilötyövuodet

	TP2015	TP2016	TA2017	TP2017	Poikkeama lkm
Konsernijohto	1	1	1	1	0
Talous- ja hallintoyksikkö	4	4	3,6	3,6	0
Toimistopalvelut			34,78	33,13	-1,65

Vertailut 2015

	Pieksä-mäki	Koko maa	Etelä-Savo	10 001-20 000 as. kunnat

150 ELINKEINOELÄMÄN KEHITTÄMINEN

Kuvaus toiminnasta

Yrityspalveluiden toiminta-alueet 1) aloittavien ja omistajaa vaihtavien yritysten neuvontapalvelut 2) toimivien yritysten kehitysneuvonta ja kasvuhankkeet 3) yritysten ja työn houkutteleminen paikkakunnalle 4) lakisääteinen maaseututoimi 5) kaupungin matkailun markkinointi. Tilat osoitteessa Kauppakatu 1, 1. kerroksessa. Yrityksiä n. 1200, uusia n. 80 / v, maatiloja 241.

Talousarviovuoden tavoitteet

Yritystoiminnan edellytysten turvaaminen, alueen kilpailukyvyn säilyttäminen sekä maaseudun uuden yritystoiminnan edistäminen perinteisen maatilatalouden ohella. Kehityskykyisten ja -haluisten yritysten kartoittaminen ja tukeminen. Uusien työpaikkojen luominen kaupungin strategian mukaisesti.

Talousarviovuoden muutokset

Kaupungin markkinointia tulevan uuden kauppakeskuksen kanssa ja Mikkelin asuntomessut huomioiden. Haetaan lisää uutta yritystoimintaa ja uusia asukkaita. Hanketoiminnan omarahoitusosuutta pienennetään. Matkailuinfo muuttui itsepalvelupisteeksi ja matkailussa painotetaan enemmän sähköisiä ratkaisuja. Maaseututoimeen varatut ostopalvelukustannukset ovat vakiintuneet ja kulu tarkentunut. Kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti kohta 152 Kaupunkikehitys on lisätty talousarvioon.

Talousarvion toteutuminen 31.12.

Vuosi 2017 toteutui pääosin talousarvion tavoitteiden mukaisesti. Talous jatkoi piristymistään ja työttömyys jatkoi alenemistaan. Uusia yrityksiä perustettiin hieman edellistä vuotta enemmän. Talouden kasvun odotetaan edelleen jatkuvan kuluvana vuonna.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilanne 31.12.

Kerran vuodessa tehdään riskien kartoitus, jonka pohjalta laaditaan suunnitelma riskien vaikutusten minimoimiseksi. Merkittäviä riskitekijöitä ei ole havaittu. Lähinnä riskit ovat toiminnallisia ja liittyvät pääosin henkilöriskeihin.

SITOVA TAVOITE, budjetin pohjana oleva suoritteen a-hinta

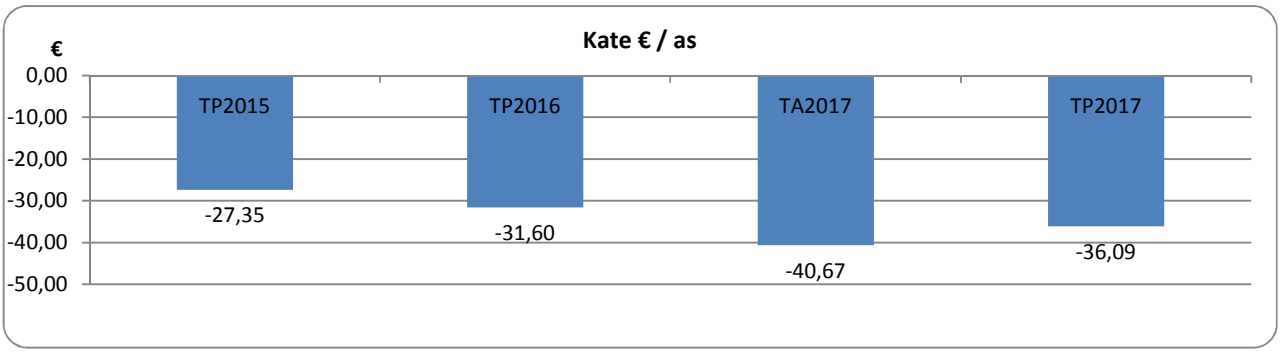

	TP2015	TP2016	TA2017	TP2017	Poikkeama €
Kate € / as	-27,35	-31,60	-40,67	-36,09	4,58

TALOUSARVIO JA -SUUNNITELMA (1 000 eur)

	TP2015	TP2016	TA2017	TP2017	%
Tuotot	50	43	33	33	100,2 %
Kulut	565	627	774	691	89,2 %
Kate	-515	-584	-741	-658	88,8 %
Poistot	0	0	0	1	
Tulos	-515	-584	-742	-659	88,9 %

Suoritemäärät

	TP2015	TP2016	TA2017	TP2017	Poikkeama lkm
Uusi työpaikka	64	61	100	68	-32
Kehittämishanke	9	13	10	6	-4
Maatila	241	248	241	239	-2
Maaseututoimen päätökset	1 279	1 086		940	

Henkilötyövuodet

TP2015	TP2016	TA2017	TP2017	Poikkeama lkm
3	3	3	3	0,0

Vertailut

	Pieksä-mäki	Koko maa	Etelä-Savo	10 001-20 000 as. kunnat

180 TIETOHALLINTO

Kuvaus toiminnasta

Tietohallinnon tehtävänä on tuottaa atk-palveluja kaupungin omien tulosyksiköiden käyttöön keskitetysti ja taloudellisesti. Keskeiset tehtävät ovat asiantuntijapalvelut (tietotekniset hankkeet, järjestelmien hankinta ja ylläpito), yksiköiden ylläpidettäväksi antamien sovellusten ja ohjelmien toimivuus määritellyillä työasemilla, toiminnan turvaaminen ja ylläpito ja teknisten ongelmien selvittely, atk-verkon ylläpito ja tietoturvasta huolehtiminen yhdessä vastuualueiden kanssa.
Sisäisten asiakkaiden lisäksi palvelun tuottaminen Kuntalaskenta Oy:lle, Pieksämäen Haka Oy:lle ja Pieksämäen Vedelle.

Talousarviovuoden tavoitteet

1. Tietotekniikan käytön tehostuminen loppukäyttäjällä. Tavoitteen saavuttamiseksi työasemien ja sovellusten käytettävyyttä pidetään yllä laitekannan iän- ja kunnon seurannalla ja niihin liittyvillä tarvittavilla toimenpiteillä sekä henkilökunnalle muun tietotekniikan koulutuksen yhteydessä annettavalla oman atk-ympäristön koulutuksella. Riskien kartoitus ja niiden perusteella tehtävät toimenpiteet raportoidaan johdolle.
2. Keskitetty hankinta ja tarkoituksenmukaisten atk-laitteiden hankinnan tukeminen vastuualueille. Asiakastyytyväisyyskysely kerran vuodessa ja tukipalvelujen toteutumisen seuranta otannalla, raportoidaan johdolle.
3. Valmistautuminen EU-tietosuoja-asetuksen vaatimuksiin.

Talousarviovuoden muutokset

Talousarviovuonna tehtiin normaalia vanhenevien laitteiden uusintaa ja ylläpidetään olevia laitteita ja yhteyksiä.

Talousarvion toteutuminen 31.12.

Uusia tietokoneita (pöytä- ja kannettavia koneita) on hankittiin vuoden loppuun mennessä 308 kpl ja uusia tabletlaitteita vuoden alusta 164 kpl, matkapuhelimia 170 kpl joista peruspuhelimia 27 kpl. EU-tietosuoja-asetukseen valmistautumista varten perustettiin koko organisaation kattava tietosuojaryhmä, liityttiin Mikkelin ja Pieksämäen seutujen tietosuojayhteistyöhön. Toukokuussa käyttöönotettuun tiketöintijärjestelmään oli vuoden vaihteessa tullut 4149 kpl tuki- tai palvelupyyntöjä.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilanne 31.12.

Tietoliikenne- tai toimintakatkoksista tehdään raportti, arvioidaan voidaanko vastaava katkos jollakin toiminnanmuutoksella estää. Raportit toimitetaan johdolle.

SITOVA TAVOITE, budjetin pohjana oleva suoritteen a-hinta

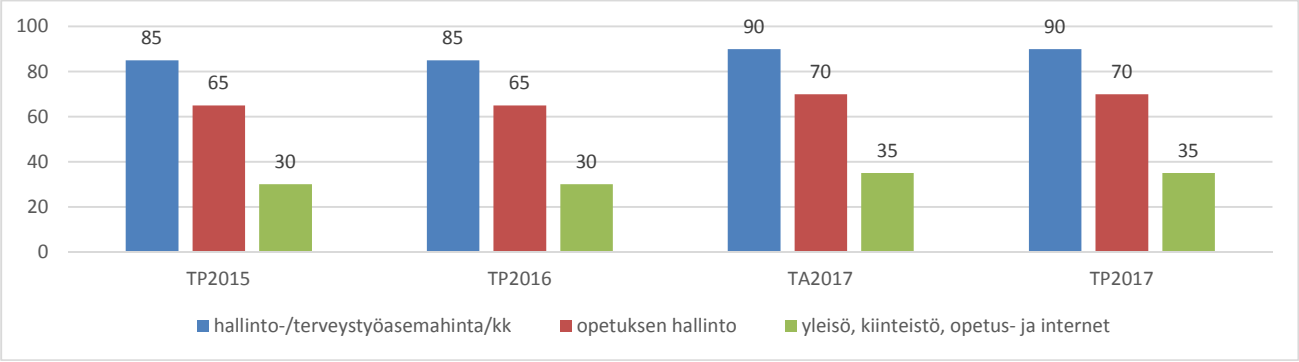

	TP2015	TP2016	TA2017	TP2017	Poikkeama €
hallinto-/terveystyöasemahinta/kk	85	85	90	90	0
opetuksen hallinto	65	65	70	70	0
yleisö, kiinteistö, opetus- ja internet	30	30	35	35	0

TALOUSARVIO JA -SUUNNITELMA (1 000 eur)

	TP2015	TP2016	TA2017	TP2017	%
Tuotot	853	850	819	894	109,2 %
Kulut	832	763	819	759	92,6 %
Kate	21	88	0	136	
Poistot	46	3	171	3	
Tulos	-25	85	-171	133	

Suoritemäärät

	TP2015	TP2016	TA2017	TP2017	Poikkeama lkm
Hallinto-/terveystyöasema	549	515	493	498	5
Opetus hallinto		21	21	23	2
Opetus-, yleisö-, kiinteistövalv.työasema	513	551	542	538	-4
Muut ylläpidot (Vesi, Kuntalaskenta, Haka)	47	44	47	49	2

Henkilötyövuodet

	TP2015	TP2016	TA2017	TP2017	Poikkeama lkm
Vakituisen henkilöstön määrä	7	6	6	6	0

Vertailut

	Pieksä-mäki	Koko maa	Etelä-Savo	10 001-20 000 as. kunnat

310 PERUSTURVAN HALLINTO- JA OSTOPALVELUT

Kuvaus toiminnasta

Perusturvan hallinto vastaa Pieksämäen kaupungin sosiaali- ja terveyspalvelujen johtamisesta ja kehittämisestä.

Talousarviovuoden tavoitteet

Kaupunginvaltuusto on linjannut talouden tasapainotusohjelmassa, että perusturvan vastuualueen kustannukset alenevat 0,9 m€ vuosiin 2017 ja 2018.

Talousarviovuoden muutokset

Perusturvan toiminnan muutosta jatketaan edelleen. Organisaatio muutoksen suurimmat linjaukset toteutuivat vuonna 2016 ja vuosi 2017 keskitytään asiakaslähtöisten ja kustannustehokkaiden prosessien kuvaamiseen ja toimintamallien vakiinnuttamiseen. Perusturvan toiminnan omaseuranta tehostuu. Henkilöstön koulutus keskittyy sujuvien, yhteisesti sovittujen toimintamallien omaksumiseen. Vastuualueilla tulee olemaan yhteisiä ja vastuualuekohtaisia toiminnan mittareita. Arviointitavat vakiintuvat ja arviointi tapahtuu jatkuvalla menetelmällä ja esiin tulleisiin kehittämiskohteisiin reagoidaan. Maahanmuuttajien, erityisesti nuorten, palveluiden tarve näkyy toiminnassa myös 2017. Peruspalveluiden vahvistamisella valmistaudutaan maakunnalliseen soteratkaisuun.

Talousarviovuoden toteutuminen 31.12.

Perusturvan nettotoimintamenot ovat 1,5 M€ pienemmät kuin edellisen vuonna. Talousarviovuodelle asetut tavoitteet toteutuivat hyvin.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilanne 31.12.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kartoitusta on tehty. Suunnitelmat riskien hallintaan tehdään alkuvuodesta 2018.

SITOVA TAVOITE, budjetin pohjana oleva suoritteen a-hinta

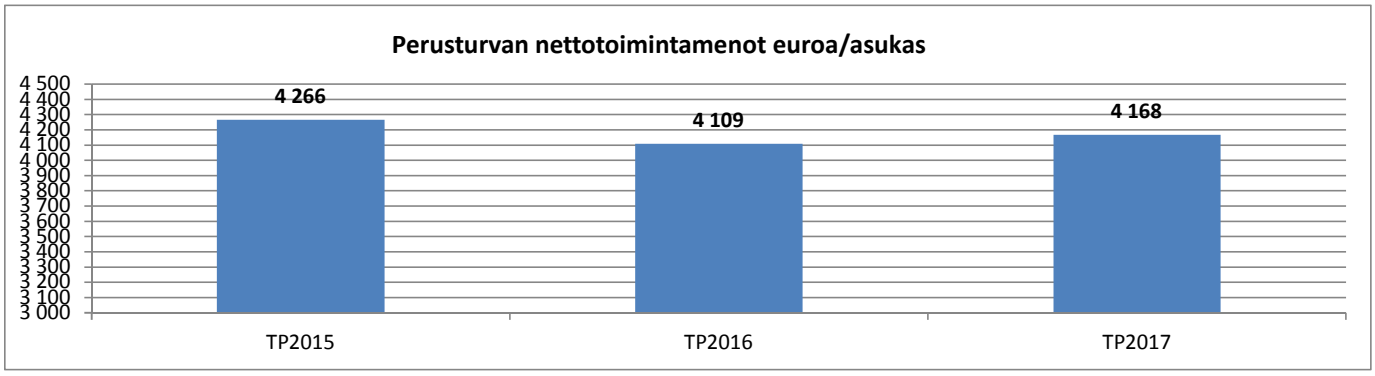

	TP2015	TP2016	TA2017	TP2017	Poikkeama €
Sos.- ja terv. huollon nettokust. €/as. (huom. ei vertailukelpoinen jäljempänä esitetyn valtak. tilaston kanssa)	4 266	4 109	4 188	4 168	-19

TALOUSARVIO JA -SUUNNITELMA (1 000 eur)

	TP2015	TP2016	TA2017	TP2017	%
Tuotot	12	383	1 000	560	56,0
Kulut	842	26 584	26 406	26 243	99,4
Kate	-830	-26 201	-25 406	-25 683	101,1

Organisaatiomuutos 2016.

Suoritemäärät

	TP2015	TP2016	TA2017	TP2017	Poikkeama lkm
ESSOTE:n avohuoltokäynnit (sis. psykiatrian)	13 092	20 036	20 000	22 144	2 144
Ostopalvelukäynnit (sis. psykiatrian)	5 165	6 608	5 000	8 594	3 594
ESSOTE somatiikan hoitopäivät	8 655	8 203	10 000	8 058	-1 942
ESSOTE psykiatrian hoitopäivät	2 557	2 222	2 500	2 454	-46
Ostopalveluhoitopäivät (sis. psykiatrian)	2 523	3 323	2 300	3 872	1 572
Yhteispäivystyksen käynnit	505	618	500	609	109
Mks:ssa jatkohoitopaikk. odottavien hpv:t	18	0	0	0	0
Mittarit					
vakanssit			418	416	-2
määräaikaiset sijaiset, sopimuksia 1382, eri henkilöitä 273			1382	1 008	-374
joista alle 13 vrk sijaiset, sopimuksia 627, eri henkilöitä 106			637	409	-228
poissaolot, kalenteripäiviä			37694	26 933	-10 761
joista koulutus, työpäiviä			1098	571	-527
virka-/työvapaa, kalenteripäiviä			6617	4 086	-2 531
sairaspoissaolo, kalenteripäiviä			9413	6 714	-2 699
henkilöstötyytyväisyys (1-5)	kevät 2017		3,8	4,1	0,3
työkierrossa, henkilöitä			7	5	-2
asiakastyytyväisyys (1-5):			4	4,3	0,3
joulukuussa mittari käyttöön, 1028 asiakasta valinnut viidestä hymiöstä					
muistutukset, kantelut lkm			0	0	0
oikaisuvaatimukset lkm			>4	>4	

Vertailut 2016

	Pmk	Koko maa	E-Savo	10 000-20 000 as. kunnat
Sosiaali- ja terveydenhuollon nettokustannukset €/as.	4 302	3 264	3 934	3 340
Esh:n nettokustannukset €/asukas	1 372	1 204	1 527	1 229

340 IKÄÄNTYVIEN PALVELUT

Kuvaus toiminnasta

Tulosalue sisältää kolme tulosyksikköä, jotka ovat kotiin tuotettavat palvelut, palveluohjaus ja tukipalvelut sekä palvelukeskukset ja palveluasumisen ostot. Kotiin tuotettavat palvelut sisältävät kotihoitoon liittyvän hoivan ja huolenpidon. Palveluohjaus sisältää ikäihmisten palveluneuvonnan, palvelutarpeen arvioinnin ja -ohjauksen, omaishoidontuen, perhehoidon, ikäneuvolan, sotainvalidien ja muiden tukipalveluiden palvelut. Palveluasumisen ja palvelukeskuksen tulosykikkö sisältää Kerttulan, Kivitaskun ja Peltokartanon palvelukeskukset ja Hiekanpään palvelukodin sekä palveluasumisen ostopalvelut.

Talousarviovuoden tavoitteet

Ensisijaisesti kotona asumisen tukeminen. Yksilölliset, tarpeenmukaiset ja taloudellisesti tuotetut palvelut. Yhtenäiset ja tasalaatuiset palvelut sekä yhtenäiset toimintakäytännöt eri alueilla.

Talousarviovuoden muutokset

Palveluohjauksessa palveluneuvonnan toiminnan vakiinnuttaminen. Kantakaupungissa kotihoidon tiimien yhdistäminen palvelukeskustoimintojen yhteyteen. Abelin palvelutuotannon siirtyminen kaupungin omaksi toiminnaksi. Perhehoitajien ja perhehoidon lisääminen. Ympärivuorokautisen hoivan järjestäminen kaikilla palvelukeskusten alueilla.

Talousarviovuoden toteutuminen 31.12.

Kotihoidossa ja palvelukeskuksissa LEAN-kehittäminen on edennyt. Palvelukeskusten toiminta kylätaajamien keskuksina on käynnistynyt. Kantakaupungissa kotihoidon tiimien yhdistäminen palvelukeskustoimintojen yhteyteen on toteutunut, mutta toiminnan sisäistä kehittämistä jatketaan. Perhehoidon projekti on aloitettu yhteistyössä maakunnallisesti. Perhehoitajien ja perhehoidon lisääminen samoin kehittäminen yhdessä eri yhteistyökumppaneiden kanssa jatkuu. Uusi päivätoimintamalli otettu käyttöön.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilanne 31.12.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kartoitusta on tehty. Suunnitelmat riskien hallintaan tehdään alkuvuodesta 2018.

SITOVA TAVOITE, budjetin pohjana oleva suoritteen a-hinta

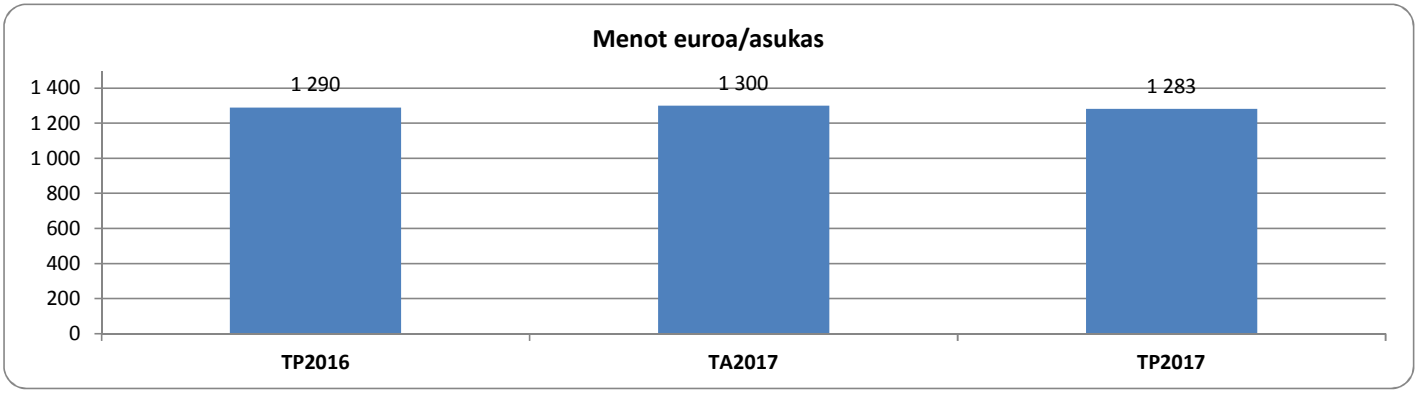

	TP2015	TP2016	TA2017	TP2017	Poikkeama €
Tulosalueen menot/asukas		1 290	1 300	1 283	-17

TALOUSARVIO JA -SUUNNITELMA (1 000 eur)

	TP2015	TP2016	TA2017	TP2017	%
Tuotot		6 282	6 202	6 096	98,3
Kulut		24 008	23 700	23 391	98,7
Kate		-17 726	-17 498	-17 295	98,8

Uusi tulosalue 2016

Seurattavat suoritemäärät

	TP2015	TP2016	TA2017	TP2017	Poikkeama %-yks.
Ennaltaehk.kotikäyntien asiakkaat, 80v					
Palvelutarpeen arviointi 7vrk:ssa,%			102		
Kotona asuvat 75v täytt. % vastaavanikäisestä väestöstä			91-92	88	3-4
Tilapäisen kotihoidon piirissä asiakkaita					
Säännöllisen kotihoidon piirissä asiakkaita					
joista yli 75v.					
yli 75 v. asiakkaat % vastaavvanikäisestä väestäöstä 30.11			13-14	11,5	1,5-2,5
Tukipalvelujen piirissä asiakkaita					
Omaishoidontuen piirissä asiakkaita					
joista yli 75v.					
yli 75v. täyttäneet asiakkaat vuoden aikana %					
vastaavanikäisestä väestöstä 31.12			6-7	3,5	2,5-3,5
Palveluasuminen hpvt,joista					
oma tuotanto					
ostopalvelut					
Tehostettu palveluasuminen (ei lyhyth)hpvt, joista					
oma tuotanto					
ostopalvelut					
tehostetun palveluasumisen 75v täyttäneet asiakkaat					
% vastaavanikäisestä väestöstä 31.12			9	12,2	3
(laitoshoitotavoite 2-3 %)			0	0	0
Lyhytaikaishoito hpvt					
oma tuotanto					
ostopalvelut					

Henkilötyövuodet

	TP2015	TP2016	TA2017	TP2017	Poikkeama lkm

Vertailut 2016

	Pieksämäki	Koko maa	Etelä-Savo	10 000 - 20 000 as. kunnat
Ikääntyneiden palvelujen nettokustannukset €/asukas	786	437	532	51
Kotihoidon nettokustannukset €/asukas	196	172	285	180

355 VASTAANOTTO- JA SAIRAALAPALVELUT

Kuvaus toiminnasta

Tulosalue sisältää viisi tulosyksikköä, akuuttihoito, kuntoutus, vastaanottotoiminta ja tukipalvelut, suunterveydenhoito sekä mielenterveys- ja päihdepalvelut. Vastaanottotoiminta toimii kolmessa alueellisessa tiimissä, Virtasalmella, Jäppilässä ja Naarajärvellä on omat hoitajavastaanotot, jotka hallinnollisesti kuuluvat ikääntyvien tulosalueeseen, mutta toimivat tiiviissä yhteistyössä vastaanottotoiminnan kanssa. Akuuttihoitoon kuuluu akuuttiosasto, päivystys ja kotisairaalatoiminta. Kuntoutus pitää sisällään avo- ja osastokuntoutuksen.

Talousarviovuoden tavoitteet

Liikuntaa lääkkeenä toimintamallin kehittäminen osana ennaltaehkäisevää ja korjaavaa terveyden- ja sairaudenhoitoa. Kotiin annettavien palvelujen lisääminen. Sähköisten asiointimahdollisuuksien lisääminen tuo palvelut lähemmäksi asiakkaita. Vastaanotto- ja osastotoiminnan tehostaminen asiakaslähtöisten prosessien avulla. Akuuttihoidossa tehostetaan kotiin annettavia kotisairaalapalveluja. Kuntoutuksen tulosyksikössä toimintakykyä edistävien toimien tehostaminen asiakkaan näkökulmasta, kuntoutustyöryhmän vahvistaminen mm. toimintaterapeutilla. Mielenterveyspalveluissa tehostetaan jalkautuvien kotiin annettavien palvelujen mahdollisuutta sekä jatketaan matalan kynnyksen palveluita. Suun terveydenhuollossa tarjotaan palveluja ilta-aikaan sekä jalkautetaan palvelut mm. palvelukeskuksiin ja kouluihin. Vastaanottotoiminnassa tehostetaan tiimimallin toimintaa ja tehostetaan omahoidon ohjausta mm. omahoitopisteen kehittämisen avulla. Liikuntaa lääkkeenä-toimintamallin aloittaminen osana ennaltaehkäisevää ja korjaavaa terveyden- ja sairaudenhoitoa.

Talousarviovuoden muutokset

Akuuttihoidossa tehostetaan kotiin annettavia kotisairaalapalveluja. Kuntoutuksen tulosyksikössä toimintakykyä edistävien toimien tehostaminen asiakkaan näkökulmasta, kuntoutustyöryhmän vahvistaminen mm. toimintaterapeutilla. Mielenterveyspalveluissa tehostetaan jalkautuvien kotiin annettavien palvelujen mahdollisuutta sekä jatketaan matalan kynnyksen palveluita. Suun terveydenhuollossa tarjotaan palveluja ilta-aikaan sekä jalkautetaan palvelut mm. palvelukeskuksiin ja kouluihin. Vastaanottotoiminnassa tehostetaan tiimimallin toimintaa ja tehostetaan omahoidon ohjausta mm. omahoitopisteen kehittämisen avulla. Liikuntaa lääkkeenä-toimintamallin aloittaminen osana ennaltaehkäisevää ja korjaavaa terveyden- ja sairaudenhoitoa.

Talousarviovuoden toteutuminen 31.12.

Edellisen tuloskorttien lisäksi. Vastaanottotoiminnassa liikuntahoidon asiakkaiden liikuntasuunnitelmia kehitetty yksilöllisempään suuntaan. Vastaanotolla aloitettu pitkäaikaissairaiden asiakkaiden omahoidon seuranta ja suunnittelu, kartoitettu pitkäaikaissairaiden määrää, vuoden vaihteessa pitkäaikaissairaita oli tavoitettu 2700, työ jatkuu maaliskuun 2018 loppuun. Projektissa selkiytetään pitkäaikaissairaan asiakkaan omahoidon ohjausta ja asiakaspolkua. Päätavoitteena asiakkaan omahoidon motivointi, parempi elämänlaatu ja liitännäissairauksien ennaltaehkäiseminen. Sähköinen Marevan-kortti otettu käyttöön marraskuussa.
Mielenterveys- ja päihdepalveluissa Yläristin huoltokoti Pysäkin toiminta lopetettu kannattamattomana (käyntimäärät olivat hyvin alhaiset), toiminta jatkuu jalkautuvina palveluina. Yläristin pysäkin asiakkailla mahdollisuus osallistua mielenterveys- ja päihdepalvelujen päiväkuntoutusyksikön toimintaan. Mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden asumispalvelujen piirissä olevien asiakkaiden palvelun keventäminen ja asumispalvelumenojen vähentäminen ei onnistunut asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Kuntoutustyöryhmän kokoonpano ja yksilöllisen lääkinnällisen kuntotuksen arvioinnin ja suunnittelun kautta lääkinnällisen kuntoutuksen budjetti pysyi tavoitteessa ja pystytty tarjoamaan kuntoutusta niille, jotka sitä sairautensa tai toimintakykynsä vuoksi tarvitsevat. Suunterveydessä hammaslääkäreiden rekrytointi tuottanut tulosta, vakanssit täynnä. Suunterveyden lakisääteiset käynnit toteutuneet suunnitellusti ja lisätty mm. ikääntyvien 70-vuotis terveystarkastukseen mahdollisuus suun terveyden tarkastukseen. Lean-agenttien seuraava kehittämistehtävä on sähköinen perehdytys/yksikön ohjetaulu, tavoitteena saada kesätyöntekijöille käyttöön.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilanne 31.12.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kartoitusta on tehty. Suunnitelmat riskien hallintaan tehdään alkuvuodesta 2018.

SITOVA TAVOITE, budjetin pohjana oleva suoritteen a-hinta

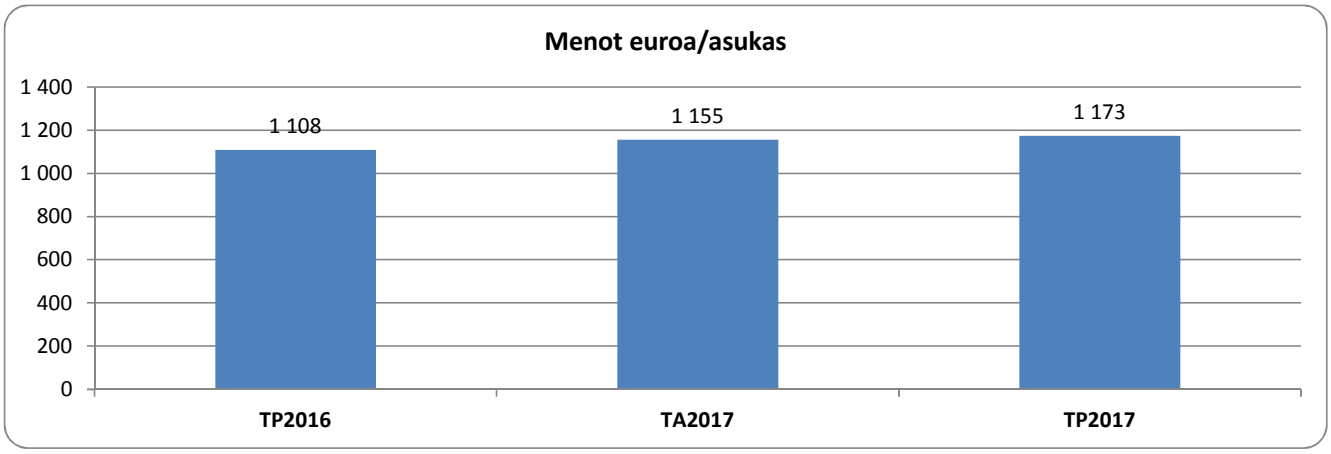

	TP2015	TP2016	TA2017	TP2017	Poikkeama €
Tulosalueen menot €/asukas		1 108	1 155	1 173	18

TALOUSARVIO JA -SUUNNITELMA (1 000 eur)

	TP2015	TP2016	TA2017	TP2017	%
Tuotot		3 534	2 809	3 533	125,8
Kulut		20 831	21 050	21 380	101,6
Kate		-17 297	-18 241	-17 847	97,8

Uusi tulosalue 2016

Henkiltyövuodet

TP2015	TP2016	TA2017	TP2017	Poikkeama lkm

Suoritemäärät

	TP2015	TP2016	TA2017	TP2017	Poikkeama lkm
AVOHOIDON KÄYNNIT			101 800	146 741	44 941
Vastaanotto			61 000	65 733	4 733
joista käynnin korvaavia puheluita 24 194					
Päivystys			2 500	33 202	30 702
Fysioterapia			2 400	4 589	2 189
Fysioterapian kotikäynnit			1 000	1 323	323
Apuvälinepalvelut			1 600	1 503	-97
Mielenterveys- ja päihde			10 300	15 521	5 221
joista käynnin korvaavia puheluita 1192					
Mielenterveys- ja päihde kotikäynnit			1 000	789	-211
Suunterveydenhoito			22 000	24 081	2 081

Vertailut 2016

	Pieksämäki	Koko maa	Etelä-Savo	10 000 - 20 000 as. kunnat
Pth:n nettokust. €/asukas	896	607	701	668

365 PERHEPALVELUT

Kuvaus toiminnasta

Tulosalue sisältää äitiys- ja perhesuunnitteluneuvolan, lastenneuvolan, koulu- ja opiskeluterveydenhuollon, perheneuvolan, lapsiperheiden kotipalvelun, yleisten perhepalvelujen, lastensuojelun, vammaisten ja kehitysvammaisten sekä aikuissosiaalityön toiminnot. Tulosyksiköitä ovat perheiden palvelut, aikuissosiaalityö ja vammaisten palvelut.

Talousarviovuoden tavoitteet

Tavoitteena on asiakaslähtöinen, tehokas ja taloudellinen palveluiden kokonaisuus. Huomiota kiinnitetään palveluketjujen yhtenäisyyteen. Palvelutuotannossa painotetaan ennaltaehkäiseviä ja varhaisen tuen palveluita.

Talousarviovuoden muutokset

Perhekeskuksen perustaminen, lyhytkestoisen maksuttoman lapsiperheiden kotipalvelun kokeilu, perhetyön ja ammatillisen tukihenkilöpalvelun siirtäminen enenevissä määrin omaksi palveluntuotannoksi Pieksämäellä, aikuissosiaalityön uudelleen organisointi perustoimeentulotuen siirtyessä KELA:lle, kehitysvammaisten päivätoiminnan uudelleenorganisointi kilpailutuksen jälkeen.

Talousarviovuoden toteutuminen 31.12.

Perhekeskus toimintamallia koordinoidaan maakunnan tasolla LAPE-muutosohjelmassa. Perusturvan perheiden palvelut on keskitetty kantakaupunkiin Tapparakadulle. Neuvolapalveluita tarjotaan Jäppilässä, Virtasalmella ja Naarajärvellä. Lapsiperheiden kotipalvelu on maksutonta perheille vuoden 2017 ajan. Perhetyön ja ammatillisen tukihenkilötoiminnan tuottamisessa on vähennetty ostopalvelujen käyttöä. Omia henkilöstöresursseja on lisätty yhdellä henkilötyövuodella tukihenkilöpalveluissa. Myös lapsiperheiden kotipalveluun on otettu yksi uusi työntekijä. Aikuissosiaalityön toiminnassa korostuu entistä enemmän erilaiset työllisyyden hoitoon liittyvät toiminnot, kuten monialaisesti tehdyt työllistymissuunnitelmat ja aktivointisuunnittelu. Kehitysvammaisten päivätoiminassa on lopetettu oma palvelutuotanto. Palvelu hankitaan ostopalveluna kilpailutetuilta palveluntuottajilta ja Vaalijalan kuntayhtymältä.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilanne 31.12.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kartoitusta on tehty. Suunnitelmat riskien hallintaan tehdään alkuvuodesta 2018.

SITOVA TAVOITE, budjetin pohjana oleva suoritteen a-hinta

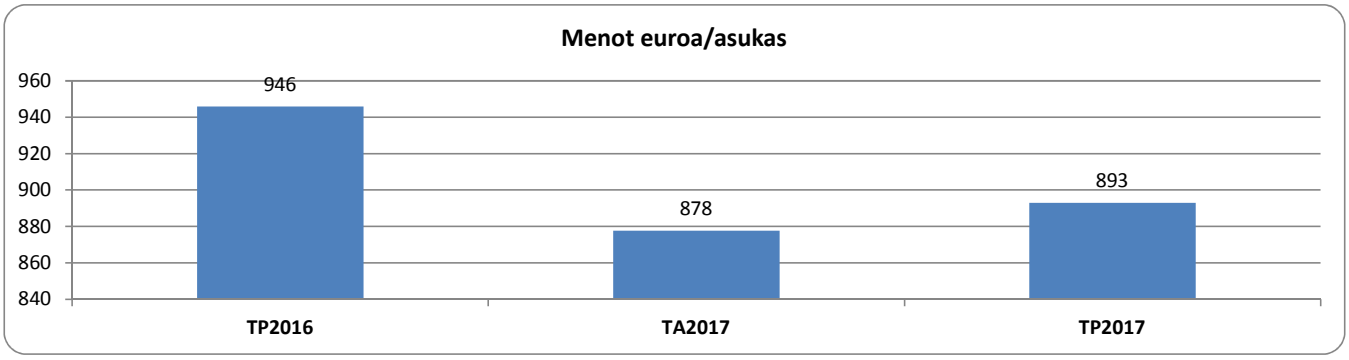

	TP2015	TP2016	TA2017	TP2017	Poikkeama €
Nettotoimintamenot euroa/asukas		946	878	893	15

Uusi tulosalue 2016

TALOUSARVIO JA -SUUNNITELMA (1 000 eur)

	TP2015	TP2016	TA2017	TP2017	%
Tuotot		1456	810	1 115	137,7
Kulut		17468	16 000	16 278	101,7
Kate			-15 190	-15 163	99,8

Seurattavat suoritemäärät

	TP2015	TP2016	TA2017	TP2017	Poikkeama lkm
ÄITIYS- JA PERHESUUNNITTELUNEUVOLA					
käyntien lkm				3 973	
LASTENNEUVOLA					
käyntien lkm				3 766	
KOULU- JA OPISKELUTERVEYDENHUOLTO					
käyntien lkm				10 547	
PERHENEUVOLA					
palvelujen piirissä lapsia (0-18 V.)				581	
palvelujen piirissä vanhempia				257	
asiakaskäynnit				4 219	
- joista käyntejä lääkärin vastaanotolla				284	
- joista puheterapiakäyntejä				693	
- joista lasten tuki- tai terapiakäyntejä				1 082	
- joista vanhempien käyntejä				428	
psykologin tutkimusten lkm				37	
tukikäyntien piirissä lapsia				274	
psykoterapian piirissä lapsia				25	
LAPSIPERHEIDEN KOTIPALVELU					
palvelun saajaperheiden lukumäärä				66	
- joista vuonna 2017 alkaneita asiakkuuksia				34	
asiakaskäyntejä				773	
MUUT YLEISET PERHEPALVELUT					
SHL:n mukaisten yhteydenottojen ja lastensuojeluilmoitust. lkm				465	
tukitoimien piirissä lapsia				161	
määräajassa tehtyjen palvelutarpeen arvioiden osuus %				61	
perhetyön saajaperheiden lkm (sis. myös lastensuojelun)				153	
- joista vuonna 2017 alkaneita asiakkuuksia				42	
perhetyön asiakaskäyntejä				1 791	
tukihenkilöpalvelun saajien lkm (sis. myös lastensuojelun)				95	
- joista vuonna 2017 alkaneita asiakkuuksia				24	
tukihenkilöpalvelun asiakaskäyntejä				331	
LASTENSUOJELU					
lapsia lastensuojelun avohuollon tukitoimien piirissä				115	
ammatillisten perhekotien ja laitoshoidon hpv				8 506	
perhehoidon hpv				7 386	
avohuollon sijoitusten lukumäärä vuoden aikana				21	
kiireellisten sijoitusten lukumäärä vuoden aikana				11	
huostaanottojen lukumäärä vuoden aikana				3	
vuoden aikana loppuneet huostassapidot				4	
- joista alaikäisinä loppuneet				1	
sijaishuollossa olevien lkm				44	
AIKUISSOSIAALITYÖ					
asiakkaita aktivointisuunnittelun piirissä vuoden aikana				165	
asiakkaita TYP-palvelun piirissä vuoden aikana				159	
ruokakuntia toimeentulotuen saajina vuoden aikana				419	
VAMMAISPALVELULAIN MUKAISET VAMMAISPALVELUT					
kuljetuspalvelujen piirissä asiakkaita				470	
henkilökohtaisen avustuspalvelun piirissä olevat				126	

palveluasumisen piirissä asiakkaita		35	
KEHITYSVAMMAHUOLTO			
kehitysvammaisten palveluasumisen hpv		26 459	
kehitysvammaisten laitoshpv		3 363	
päivätoiminnan piirissä asiakkaita		68	

Henkilötyövuodet

TP2015	TP2016	TA2017	TP2017	Poikkeama lkm

Vertailut 2016

	Pieksämäki	Koko maa	Etelä-Savo	10 000 - 20 000 as. kunnat
Lastensuoj. ja muiden lasten ja perheiden palv. nettokust., €/as	290	217	190	191
Vammaispalvelujen kustannukset €/as.	547	316	422	328
Toimeentulotuen kustannukset €/asukas	99	136	88	99

410 KASVATUS- JA OPETUSPALVELUJEN HALLINTO

Kuvaus toiminnasta	Hallinnon tehtävänä on huolehtia kaupungin opetussuunnitelman ja palvelustrategian mukaisten kasvatus- ja opetustavoitteiden saavuttamisesta päivähoidossa ja kouluissa. Johto ja henkilökunta vastaavat johtamisen ja tuloksellisuuden kehittämisestä varhaiskasvatuksessa ja opetustoimessa sekä tuottavat laadukkaita hallinto- ja asiantuntijapalveluja. Tukipalveluihin kuuluvat koulukuraattori- ja koulupsykologipalvelut, puheterapeutin ja erityispäivähoidon palvelut.
Talousarviovuoden tavoitteet	Elämänkaarimallin mukaista johtamista ja palvelujen järjestämistä jatketaan. Koulu- ja oppilaitosverkon päivitystyön pohjalta tehtävien ratkaisujen loppuunsaattaminen. Kuntien uuden roolin mukaisten johtamis- ja palveluratkaisujen toteuttaminen. Jatketaan uusien opetussuunnitelmien mukaisten oppimisympäristöjen rakentamista.
Talousarviovuoden muutokset	Uuden johtamismallin mukaisten palvelujen taloudellinen ja laadullinen tuottaminen. Päätökset yläkoulun, lukion ja Esedun oppimisympäristöistä. Oppilashuollon lisäresurssien toteuttaminen. Kasvatus- ja opetuspalvelujen vastuualuetta johtaa 1.1.2017 alkaen opetusjohtaja.
Talousarvion toteutuminen 31.12.	Kasvatus- ja opetuspalvelujen talousarvio toteutui varsin hyvin. Opetusjohtaja toimi sekä kasvatus- ja opetuspalvelujen johtajana että Harjun koulun rehtorina. Koulupsykologipalvelujen ja puheterapeutin osalta oli vajausta syksyn aikana esi- ja perusopetuksessa. Toisella asteella aloitti koulupsykologi yhtenä päivänä viikossa. Yläkoulussa aloitettiin uuden opetussuunnitelman mukainen opiskelu seitsemännellä luokalla. Uuden yläkoulun ja Esedun tilojen suunnittelu aloitettiin uudelleen. Saatiin päätös Naarajärven alueen varhaiskasvatusyksikön ja alakoulun rakentamisesta vuosille 2019-2020. Virtasalmen koulun peruskorjaukset on aloitettu. Jäppilän koulun ja päiväkodin tilaratkaisut on saatu päätökseen. Tehtiin päätökset varhaiskasvatuspalvelujen johtamisjärjestelmän muutoksista seuraavalle toimintakaudelle.
Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilanne 31.12.	Uuden hallintosäännön mukaisten riskien hallinnan kartoitukset on tehty. On osallistuttu johtajile järjestetyn sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan koulutukseen. Koulupsykologin ja puheterapeutin saatavuus on ollut haastavaa.

SITOVA TAVOITE, budjetin pohjana oleva suoritteen a-hinta

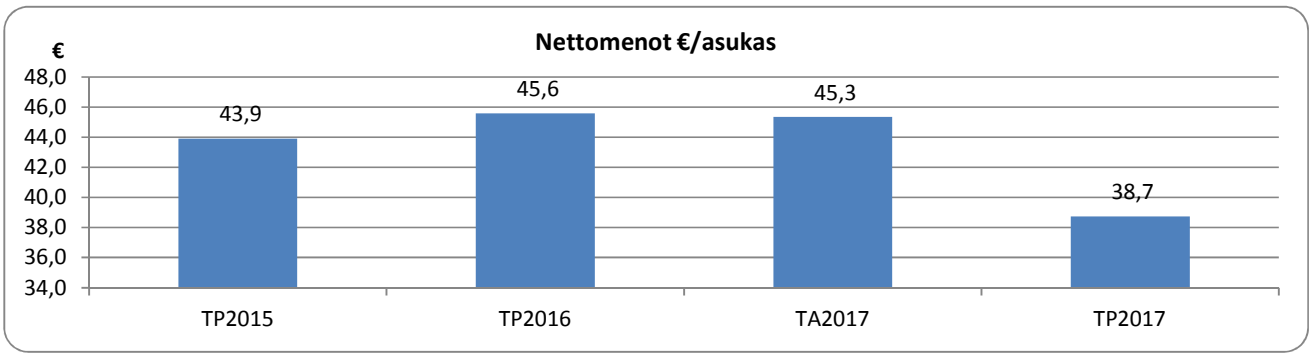

	TP2015	TP2016	TA2017	TP2017	Poikkeama €
Nettomenot €/asukas	43,9	45,6	45,3	38,7	-6,61

TALOUSARVIO JA -SUUNNITELMA (1 000 eur)

	TP2015	TP2016	TA2017	TP2017	%
Tuotot	103	155	47	61	127,8 %
Kulut	950	997	900	767	85,2 %
Kate	-847	-842	-852	-706	82,8 %
Poistot	2	3	3	5	152,1 %
Tulos	-849	-845	-856	-711	83,1 %

Suoritemäärät

	TP2015	TP2016	TA2017	TP2017	Poikkeama lkm

Henkilötyövuodet

	TP2015	TP2016	TA2017	TP2017	Poikkeama lkm
	11,1	11,2	11,5	10,7	-0,8
* lisäksi hanketyöntekijät	2,1	2,4		0,9	0,9

Vertailut 2015

	Pieksä-mäki	Koko maa	Etelä-Savo	10 001-20 000 as. kunnat
Opetus- ja kulttuuritoimen nettokustannukset €/asukas (Tilastokeskus)	1 523	1 911	1 663	

415 VARHAISKASVATUS

Kuvaus toiminnasta

Varhaiskasvatuspalvelujen tulosalue vastaa kaupungin lasten päivä-, vuoro- ja erityispäivähoidon palvelualueen organisoinnista, riittävyydestä, toimivuudesta ja laadusta. Lapsen ja perheen tarpeet huomioiden varhaiskasvatusta annetaan päiväkodeissa, perhepäivähoidossa ja ryhmäperhepäivähoitokodeissa. Yksityiset palveluntuottajat ovat tärkeitä yhteistyökumppaneita, joiden toimintaa kaupunki tukee päivähoidon palvelusetelillä. Avoimen varhaiskasvatuksen palveluja tarjotaan Perheiden Talossa. Tulosalueen talousarviossa ovat myös kotihoidon tuen määrärahat.

Talousarviovuoden tavoitteet

Tulosalueen tavoitteena on palvella kaupungin lapsiperheitä ja vastata osa- ja kokopäiväisen sekä ilta- ja vuorohoidon kysyntään ja järjestää varhaiskasvatuspalvelut joustavasti, tehokkaasti ja taloudellisesti. Varhaiskasvatuspalvelujen perustehtävä on lapsen kasvatuksen, opetuksen ja hoidon tukeminen sekä varhaisen tuen ja kuntoutuksen mahdollistaminen erityispäivähoidon keinoin sekä monialaisen verkostotyön avulla. Vanhempia tuetaan kasvatustehtävässä ja vanhemmuudessa varhaisen tuen ja ennaltaehkäisevän työn menetelmin. Tavoitteena on ylläpitää palvelujen hyvää laatua huolehtimalla henkilöstön täydennyskoulutuksesta ja työhyvinvoinnista sekä vaikuttamalla toimitilojen ja -välineiden kuntoon ja ajanmukaisuuteen. Toiminnan sitovina tavoitteina käytetään kunnallisen päivähoidon keskihintaa 11 063€ /lapsi/vuosi ja kaikkien varhaiskasvatuspalvelujen suoritehintaa 8 273€ /lapsi/vuosi.

Talousarviovuoden muutokset

Tulosalueen vuoden 2016 talouden tasapainotustoimenpiteiden vaikutukset näkyvät 100 %:na talousarviossa. Kunnallista varhaiskasvatusta järjestetään viidessä päiväkodissa, kahdessa ryhmäperhepäivähoitokodissa ja n. 30-35 perhepäivähoitajan toimesta. Neljä yksityistä päiväkotia ja 3 perhepäivähoitajaa täydentävät palvelutarjontaa. Subjektiivinen päivähoito-oikeus ja vanhempien valinnat eri palveluntuottajien ja -muotojen välillä määrittävät talousarvion toteutumista. Kaupungin alenevat syntyvyysluvut eivät suoraan näy päivähoidon kysynnän vähenemisenä, mikä vaikeuttaa merkittävästi tarkan palvelusuunnitelman tekemistä. Perhepäivähoidolla voidaan joustaa päivähoidon kysynnän vaihteluihin ja siksi on varattu määrärahoja uusien hoitajien palkkaamiseen ja varahoidon järjestämiseksi. Kotihoidon tuen käyttäjämäärät vähenevät syntyvyyden laskiessa tai pysyvät ennallaan mikäli työllisyys ei parane kaupungissa.

Talousarvion toteutuminen 31.12.

Vaikka 0-6-vuotiaiden lasten määrä vähenee kaupungissa, niin yhä suurempi osa heistä on varhaiskasvatuksen piirissä ja näkyy niin kunnallisen kuin yksityisen varhaiskasvatuksen kysynnän kasvuna vuoden 2017 aikana. Syntyvyyden aleneminen näkyy lähinnä kotihoidon tuen käyttäjien vähenemisenä. Kunnalliset palvelut tuotettiin talousarvion puitteissa, vaikka Tahiniemen päiväkotiin oli avattava uudelleen alle 3-v. lapsiryhmä 1.8.2017, jotta pystyttiin vastaamaan kysyntään. Kevätkaudella oli työssä 43 perhepäivähoitajaa ja syyskaudella 33. Vain Virtasalmella oli tarve vähentää hoitopaikkoja 12:sta 8:aan ja työntekijöitä -1. Yksityisen päivähoidon palvelusetelin käyttäjämäärä kasvoi tasaisesti vuoden aikana tammikuun 141:stä joulukuun 161:een ja tulosalueen talousarvioon oli tehtävä 270 000 euron määrärahasiirto ko. kulujen kattamiseksi.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilanne 31.12.

Kaupungin omien yksiköiden kunnalliset varhaiskasvatuspalvelut pystyttiin tuottamaan talousarvion puitteissa. Taloudellinen riski muodostui uuden palvelusetelijärjestelmän käyttöönotosta, koska arvioitu määräraha osoittautui vuoden aikana riittämättömäksi palvelujen kysynnän kasvaessa kuukausittain. Kaupungissa avattiin mm. 1.9. alkaen uusi yksityinen päiväkoti 4:n entisen lisäksi.

SITOVA TAVOITE, budjetin pohjana oleva suoritteen a-hinta

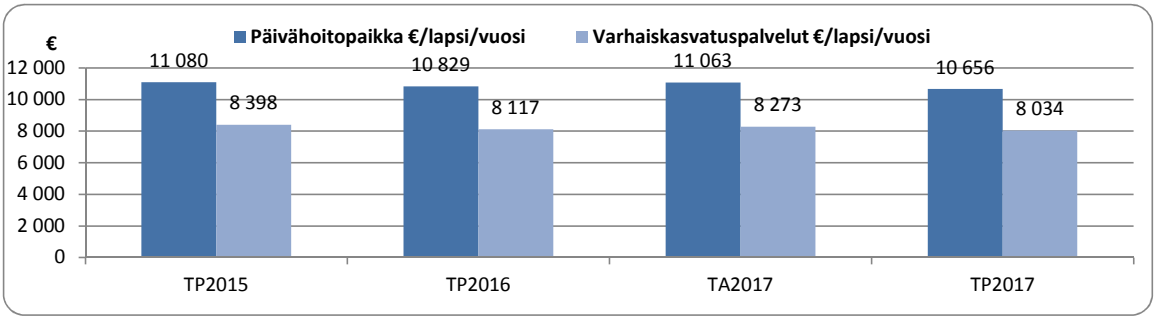

	TP2015	TP2016	TA2017	TP2017	Poikkeama €
Päivähoitopaikka €/lapsi/vuosi	11 080	10 829	11 063	10 656	-407
Varhaiskasvatuspalvelut €/lapsi/vuosi	8 398	8 117	8 273	8 034	-239

TALOUSARVIO JA -SUUNNITELMA (1 000 eur)

	TP2015	TP2016	TA2017	TP2017	%
Tuotot	616	654	490	584	119,2 %
Kulut	7 737	7 348	7 318	7 253	99,1 %
Kate	-7 121	-6 693	-6 828	-6 669	97,7 %
Poistot	18	19	19	21	109,0 %
Tulos	-7 139	-6 713	-6 847	-6 690	97,7 %

Suoritemäärät

	TP2015	TP2016	TA2017	TP2017	Poikkeama lkm
Kunnalliset ph.lapset yhteensä	**513**	**478**	**434**	**446**	12
Päiväkotihoito	346	315	288	301	13
Perhepäivähoito	125	127	120	119	-1
Ryhmäperhepäivähoito	42	36	26	26	0
Avoin varhaiskasvatus			26	35	9
Yksityinen hoidon tuki	**90**	**96**	**0**	**1**	1
Palveluseteli	**0**	**131**	**125**	**142**	17
Kotihoidon tuki	**245**	**236**	**230**	**209**	-21

Henkilötyövuodet

	TP2015	TP2016	TA2017	TP2017	Poikkeama lkm
Vakituiset ja määräaikaiset yhteensä	123	117	110	108	-2

Vertailut

	TP2015	TP2016	TA2017	TP2017	Poikkeama €
Päiväkotipaikka €/v	11 461	11 145	11 774	11 158	-616
Perhepvähoitopaikka €/v	9 754	9 435	8 999	9 470	471
Ryhmäpvähoitopaikka €/v	9 161	9 507	12 095	10 264	-1 831
Yksityisen hoidon tuki €/lapsi/vuosi	4 869	4 542	0	700	700
Palveluseteli €/lapsi/vuosi 1.8.2016 luk.	-	6 451	5 264	6 546	1 282
Kotihoidon tuki €/lapsi/v	4 078	3 462	3 565	3 410	-155

Vertailut 2015

	Pieksä-mäki	Koko maa	Etelä-Savo	10 001-20 000 as. kunnat
Lasten päivähoito €/asukas	392	490	377	466
Lasten päivähoito €/0-6 v.	7 261	6 420	6 585	5 917

420 ESIOPETUS, PERUSOPETUS JA NUORISOTOIMI

Kuvaus toiminnasta

Toiminta-ajatuksena on tuottaa monipuolisia lasten ja nuorten palveluja, joiden kautta tuetaan lasten ja nuorten oppimista, kasvua sekä elämänhallintaa samalla edistäen tasa-arvoa ja suvaitsevaisuutta. Esiopetusta toteutetaan perusopetuslain mukaisesti päiväkodeissa ja peruskouluissa integroituna muiden ikäluokkien kanssa tai omina ryhminään. Perusopetusta annetaan 6 alakoulussa ja yhdessä yläkoulussa. Oppilashuolto, kolmiportaisen tuen järjestäminen ja kodin ja koulun yhteistyö, aamu- ja iltapäivätoiminta sekä koulunjälkeinen kerhotoiminta ja kesänuokkaritoiminta ovat keskeinen osa perusopetuksen palvelukokonaisuutta. Nuorisotyön kokonaisuus pitää sisällään mm. nuorisotila-, erityisnuoriso-, etsivän nuoriso-, nuorten työpaja-, koulunuorisotyön sekä kulttuurisen ja kansainvälisen nuorisotyön toimintoja. Nuorisotyössä toteutetaan nuorisolain mukaista osallisuustoimintaa ja vastataan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman sekä ohjaamo Pientareen toiminnan koordinoinnista.

Talousarviovuoden tavoitteet

Esi- ja perusopetuksen sekä nuorisotyön yhteisenä tavoitteena on lapsen eheän sekä yhtenäisen kasvun ja opinpolun rakentaminen elämänkaarimallin pohjalta. Työtä toteutetaan suunnitelmallisesti lasten ja nuorten Pieksämäki hyvinvointisuunnitelman mukaisesti eri hallintokuntien, viranomaistahojen ja kolmannen sektorin kanssa. Sivistystoimessa jatketaan palvelujen tuottamista kasvatus- ja opetuspalvelujen ympärille rakennettavien hyvinvointia tukevien palvelujen pohjalle. Uuden opetussuunnitelman mukanaan tuomat muutokset otetaan kehittämisen kohteeksi ja tuodaan käytännön tasolle koulujen arkeen. Nuorisotyössä kehitetään entisestään jalkautuvia palveluja eli viedään nuorisotyön palvelut sinne, missä nuoret ovat. Keskiössä nuorten työpajan, ohjaamotoiminnan ja matalankynnyksen palvelujen kehittäminen. Toiminnan laatua mitataan asiakaspalauttein, kehityskeskusteluilla ja työtyytyväisyyskyselyllä.
Sitovat tavoitteet ovat esiopetuksen ja perusopetuksen nettomenot/oppilas sekä nuorisotyön nettomenot/kävijä ja nettomenot/asukas.

Talousarviovuoden muutokset

Vuonna 2017 esiopetuksessa on kevätlukukaudella 140 lasta, joista 15 kyläkouluilla. Syyslukukaudelle on esiopetukseen tulossa n.173-178 lapsen v. 2011 syntyneiden ikäryhmä, jolloin tarvitaan tilat ja henkilöstö kahdelle uudelle esiopetusryhmälle lukuvuodeksi 2017-2018. Kevään 2017 aikana myös esiopetuksessa otetaan käyttöön Wilma-ohjelma. Uuden yläkoulun suunnittelutyö käynnistyi uudelleen. Maaselän koulun rakentamiseen ja Virtasalmen koulun peruskorjaukseen varattiin määrärahat vuosille 2018-2020. Rehtoreilla on ollut omia vastuualueita, joiden johtamisesta ja kehittämisestä rehtorit vastaavat yhdessä opetusjohtajan kansa. Oppimisympäristöjä ja opetusmenetelmiä on kehitetty vastaamaan opetussuunnitelman vaatimuksia. Digitaalisuuden lisääntymisen ja opetusteknologian kehittymiseen on vastattu mm. laatimalla tvt-strategia ja aloitettu digitutor-toiminta kaikilla kouluilla. Opetushenkilöstölle on järjestetty laadukasta koulutusta uuden opetussuunnitelman hengessä. Valmistavaan opetukseen ei juurikaan ole tullut oppilaita syksyn 2017 aikana. Perusopetuksen oppilasmäärä on edelleen laskussa.

	2015	2016	2017	2018	2019
Esioppilaita	160	140	173	137	141
1-6 lk oppilaita	986	975	939	953	924
7-9 lk oppilaita	549	524	483	474	492
Yhteensä	1 695	1 639	1 595	1 564	1 557

1.1.2017 nuorten työpajatoiminta siirtyy PSLiikunnalta nuorisotoimen hallintokuntaan. Yhden erityisnuorisotyöntekijän työnkuva muutetaan nuorten työpajavastaavaksi. Kaupungin omana työnä toteutettavan nuorten työpajakonseptin myötä tavoitellaan mm. säästöjä kunnan osarahoittaman työmarkkinan tuen määrässä, kun nuorten koulutus- ja työlllistymisaste paranee uudenlaisen palveluprosessin myötä. Sivistystoimi on mukana maakunnallisessa lapsi ja perhepalveluiden muutoskokonaisuudessa.

Talousarvion toteutuminen 31.12.

Esiopetuksen toimintakulut toteutuivat kokonaisuutena talousarvion mukaisesti (97,58 %). Ainoastaan ostopalveluissa tuli määrärahan ylitystä avustajakulujen vuoksi +12 %. Nuorisotoimen kaikki toiminnot ovat toteutuneet suunnitellulla tavalla. Nuorten työpajatoimintaa on toteutettu omana työnä - 57 asiakasta vuonna 2017. Toimintaa toteutettiin tiivissä yhteistyössä verkoston kanssa ja yhteistyön kautta on saavutettu säästöjä nuorten osalta kunnan osarahoittaman työmarkkinatuen määrässä. Palvelujen jalkauttamista nuorten pariin on lisätty mm.pop up toiminnoin. Yhdessä lasten, nuorten ja perhepalveluita tuottavien kanssa on toteutettu laaja-alaisesti lapsi ja perhepalveluiden maakunnallista muutosohjelmakokonaisuutta. Perusopetuksen osalta talousarvio toteutui hyvin. Opetushenkilöstölle järjestettiin koulutusta uuden opetussuunitelman haltuun ottamisessa ja jalkautamisessa koulutyöhön. Hiekanpäähän sijoittuvan uuden yläkoulun suunnittelutyö aloitettiin uudelleen. Valmistavassa opetuksessa ei ollut erillisiä opetusryhmiä, joten säästöä syntyi henkilöstökuluissa. Yläkoulun ja Maaselän koulun toiminta pystyttiin järjestämään sekä toiminnallisesti että taloudellisesti kestävällä tavalla väistötiloissa. Aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestettiin suunnitelman mukaisesti 5 toimipisteessä. Kerhotoimintaa tarjottiin kaikissa peruskouluissa. Kesänuokkaritoimintaa oli Harjulla ja Virtasalmella.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilanne 31.12.

Sisäistä valvontaa ja riskienhallinnan kartoitusta on jatkettu. Koulujen tilaratkaisuihin on tehty muutoksia tilanteen edellyttämällä tavalla. Koulujen työsuojelutarkastuksia on tehty suunnitellusti. Koulujen turvallisuussuunnitelmat on päivitetty lukuvuoden alussa. Nuorisotoimi on päivittänyt Lastenkoti Ruusun kanssa tehdyn yhteisen turvallisuussuunnitelman ja tehnyt turvallisuuskävelyn yhteisissä toimitiloissa Hiekanpäässä. Nuorisotoimessa on käyty kehityskeskustelut koko henkilöstön kanssa.

SITOVA TAVOITE, budjetin pohjana oleva suoritteen a-hinta

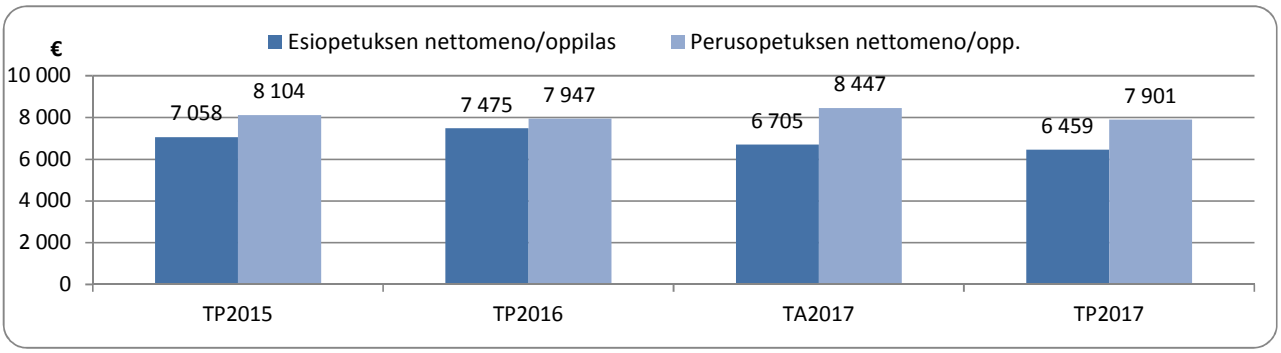

	TP2015	TP2016	TA2017	TP2017	Poikkeama €
Esiopetuksen nettomeno/oppilas	7 058	7 475	6 705	6 459	-246
Perusopetuksen nettomeno/opp.	8 104	7 947	8 447	7 901	-546

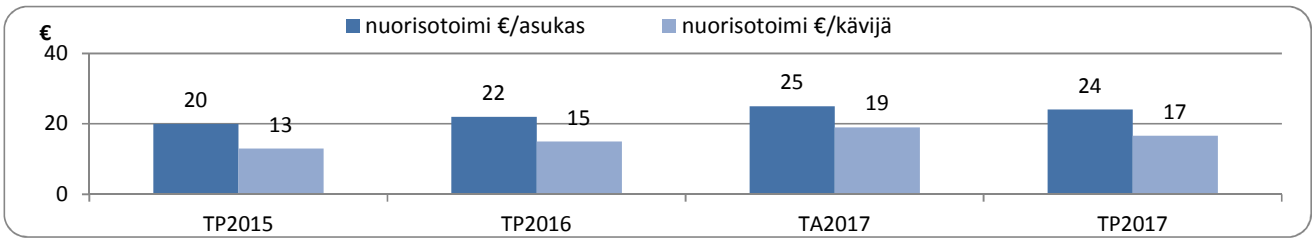

	TP2015	TP2016	TA2017	TP2017	Poikkeama €
nuorisotoimi €/asukas	20	22	25	24	-0,91
nuorisotoimi €/kävijä	13	15	19	17	-2,36

TALOUSARVIO JA -SUUNNITELMA (1 000 eur)

	TP2015	TP2016	TA2017	TP2017	%
Tuotot	629	532	384	507	132,2 %
Kulut	14 902	14 016	14 237	13 745	96,5 %
Kate	-14 273	-13 484	-13 853	-13 238	95,6 %
Poistot	113	142	145	166	114,6 %
Tulos	-14 386	-13 625	-13 998	-13 404	95,8 %

Suoritemäärät

	TP2015	TP2016	TA2017	TP2017	Poikkeama lkm
20.9 tilanne					
Esioppilaat	164	140	173	177	4
Peruskoulun oppilaat	1 535	1 499	1 422	1 422	0
Perusopetuksen opetustunnit	113 264	111 369	110 000	108 939	-1 061
Tukiopetustunnit	1 568	1 193	1 800	1 331	-469
nuorisotoimen kävijät/vuosi	30 774	27 647	25 000	26 400	1 400

Henkilötyövuodet

	TP2015	TP2016	TA2017	TP2017	Poikkeama lkm
Esi- ja perusopetus ja ip-toim.	166	159,5	166	165	-1,0
Valmistava opetus		2	2	1,2	-0,8
Nuorisotoimi	6	6	6	6	0,0
nuorisotyön projektityöntekijät	2	2	2	3	1,0
* lis. sivutoim. opettajia	3	3	2	3,5	

Vertailut

	TP2015	TP2016	TA2017	TP2017	0
AP/IP yks.hinta €/h (57 %)	26	26	26	26	0
IP tunnit	8 857	9 130	11 000	11 473	473
nuorisotyön yks.hinta €/asukas	15	15	15	15	0
valtionosuus (29,7 %)	22 600	21 959	21 478	21 478	0

Vertailut 2015

Tilastokeskus	Pieksä-mäki	Koko maa	Etelä-Savo	10 001-20 000 as. kunnat
Esiopetus €/as	62	65	60	79
Perusopetus €/as	697	864	820	942
Nuorisotoiminta €/as	21	32	26	25

430 LUKIOKOULUTUS

Kuvaus toiminnasta

Pieksämäen lukio on aikuistuvan nuoren yksilöllinen kasvupaikka. Lukio on laaja-alainen ja se tarjoaa seutukunnan nuorille monipuoliset valmiudet lukion oppimäärään perustuviin jatko-opintoihin korkeakouluissa ja yliopistoissa sekä ammatillisessa koulutuksessa.
Vuoden 2017 aikana ylioppilastutkinnon suorittaminen muuttuu yhä useammassa aineessa digitaaliseksi. Lukiokoulutuksessa opetetaan rinnakkain vuoden 2005 sekä vuoden 2016 opetussuunnitelmaa. Lukio toimii Kirkkopalveluilta vuokratuissa väistötiloissa.

Talousarviovuoden tavoitteet

Opetusjärjestelyt ovat monimuotoiset ja turvaavat oppilaille kummankin opetussuunnitelman mukaan etenemisen ja lukio-opintojen suorittamisen 3 vuodessa. Oppimistulokset ovat vähintään valtakunnan keskitasoa ylioppilastutkinnon tulosten mukaan mitattuna. Pakolliset kurssit opetetaan kolmessa rinnakkaisryhmässä. Valtakunnalliset syventävät lukiokurssit voidaan opettaa kaikissa oppiaineissa. 90 % valmistuvasta ikäluokasta hakee valmistumisvuonna jatko-opintopaikkaa. Opintojen keskeyttäminen on alle valtakunnan lukiokoulutuksen keskiarvon. Opetusministeriön tilastoimat opetuksen kustannukset opiskelijaa kohden eivät saa ylittää vertailuryhmän keskiarvoa.

Talousarviovuoden muutokset

Lukion varsinaisten opiskelijoiden määrä tulee olemaan noin 220 oppilasta. Aloittava ikäluokka on noin 70 opiskelijaa. Lukiossa opiskellaan lukuvuosina 2016-2017 ja 2017-2018 rinnakkain uuden ja vanhan opetussuunnitelman mukaan. Tästä aiheutuu jonkin verran lisäkustannuksia opetustarjontaan, jotta voidaan turvata kaikkien valmistuminen määräajassa. Kirkkopalveluilta vuokrattu koulutila ei alenna mainittavasti kiinteistökustannuksia. Ruokapalveluiden kustannukset opiskelijaa kohden nousevat selvästi. Sähköisen ylioppilastutkinnon toimeenpano väistötiloissa edellyttää siirrettävän tutkintoverkon laajentamista vuonna 2017.

Talousarvion toteutuminen 31.12.

Opiskelijamäärä on toteutunut ennustetun suuruisena ja opiskelijat ovat valmistuneet määräajassa: 89,5% kevään 2017 ylioppilasikäluokasta valmistui 3 vuodessa. Ylioppilastutkinnon tulokset alittivat valtakunnan keskiarvon ollen alimmassa neljänneksessä. Valmiiden tutkintojen vertailussa valtakunnan keskiarvo ylitettiin kuitenkin filosofiassa, lyhyissä kielissä (saksa, englanti ja venäjä), historiassa, maantieteessä ja terveystiedossa. Valtakunnalliset syventävät kurssit on voitu opettaa muissa oppiaineessa lukuun ottamatta musiikkia, uskontoa ja maantiedettä. 93,9 % valmistuvasta ikäluokasta haki valmistumisvuonna jatko-opintopaikkaa. Pieksämäen lukion keskeytti edellisen lukuvuoden aikana 3,6 % opiskelijoista, hieman valtakunnan keskiarvoa enemmän. Kaikki keskeytykset olivat positiivisia, eli opiskelija jatkoi opintoja muualla. Keskeytysten suurin selittäjä oli urheilijoiden vaihtaminen toiseen lukioon. Kiinteistökustannukset ovat alittuneet ja ylioppilas-kirjoitusten tutkintoverkon laajentaminen siirtyy vuodelle 2018.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilanne 31.12.

Opettajien täydennyskoulusta on lisätty ja tarve säilyy ennallaan. Aloittava ikäluokka on voitu käynnistää kolmessa ryhmässä, joten opettajien työllisyystilanne on säilynyt hyvänä. Henkilöstön yhteiskäytön mahdollisuuksia peruskoulun tai toisen asteen koulutuksen kanssa on syytä seurata. Väistötilojen työturvallisuus- ja työterveysriskien seurantaa on jatkettu.

SITOVA TAVOITE, budjetin pohjana oleva suoritteen a-hinta

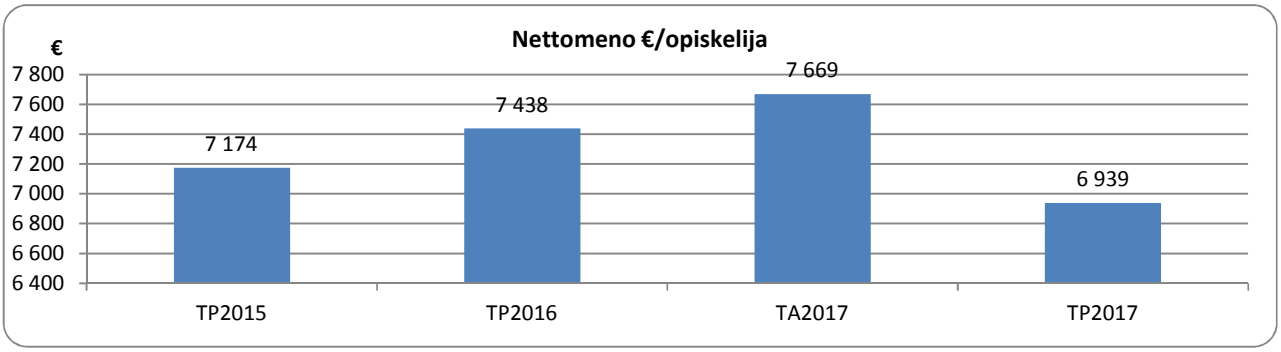

	TP2015	TP2016	TA2017	TP2017	Poikkeama €
Nettomeno €/opiskelija	7 174	7 438	7 669	6 939	-730

TALOUSARVIO JA -SUUNNITELMA (1 000 eur)

	TP2015	TP2016	TA2017	TP2017	%
Tuotot	20	20	16	32	201,2 %
Kulut	1 722	1 646	1 703	1 555	91,3 %
Kate	-1 702	-1 626	-1 687	-1 522	90,2 %
Poistot	1	8	17	20	119,2 %
Tulos	-1 703	-1 634	-1 704	-1 543	90,5 %

Suoritemäärät

	TP2015	TP2016	TA2017	TP2017	Poikkeama lkm
Opiskelijoita	237,2	218,6	220	219,4	-0,6
Opetustunteja	10 850	10 606	12 500	10 200	-2 300

Henkilötyövuodet

	TP2015	TP2016	TA2017	TP2017	Poikkeama lkm
	16	15,6	16	15,6	-0,4

Vertailut

	TP2015	TP2016	TA2017	TP2017	
valtionosuus					
yksikköhinta	5 476	5 597	5 620	5 620	
yksikköhinta yli 18-v. aloit.	3 176	3 246	3 260	3 260	

Vertailut 2015

Tilastokeskus	Pieksä-mäki	Koko maa	Etelä-Savo	10 001-20 000 as. kunnat
Lukiokoulutus €/as	92	117	124	119
				Kaupunkimaiset kunnat
Opetuksen kustannukset €/opiskelija (2015 OPH)	5 194	5 135	5 176	4 668

460 KULTTUURI- JA VAPAA-AIKAPALVELUT

Kuvaus toiminnasta

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden vastuualue tuottaa laadukkaita ja ajanmukaisia kirjasto-, kulttuuri- , liikunta- ja opistopalveluja eri-ikäisille kaupunkilaisille yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Seutuopisto mahdollistaa itsensä toteuttamisen, monipuolisen opiskelun sekä elinikäisen oppimisen. Opisto tarjoaa kurssitoimintaa eri puolilla kaupunkia yli 80 toimipisteessä. Taiteen perusopetuksen kuvataiteen yleisen oppimäärän opetuksesta vastaa kuvataidekoulu ja musiikin laajan oppimäärän toteutuksesta Soisalo-opiston musiikkiopisto.

Talousarviovuoden tavoitteet

Kirjastotoimen tavoitteena on löytää uusi rooli oppimisympäristönä eri-ikäisille kuntalaisille. Kulttuuritoimessa kehitetään opetusteatteritoimintaa ja yhteistyötä kolmannen sektorin kanssa. Liikuntatoimessa jatketaan Hiekanpään liikuntapalvelukeskuksen strategista suunnittelua ja lähiliikuntapaikkojen kehittämistä sekä luontoreittien kunnostamista. Opistossa on tarjolla eri-ikäisille suunnattua kurssitoimintaa, joka tukee kaupunkilaisten hyvinvointia sähköisen hyvinvointikertomuksen tavoitteiden mukaisesti. Kaupunkilaisten osallistuminen opiston toimintaan on vilkasta maan keskiarvoon verrattuna. Opisto on löytänyt Poleenin toimijoiden kanssa uusia, ajankohtaisia toiminnan ja palvelujen muotoja ja opiston rooli maahanmuuttajien kotouttajana ja työtoiminnan yhteistyökumppanina vahvistuu.

Talousarviovuoden muutokset

Uuden hallintosäännön myötä seutuopisto siirtyi osaksi kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelujen vastuualuetta. Kulttuuri ja vapaa-aikapalveluissa etsitään vahvoja kumppanuuksia toiminnan kehittämiseksi ja turvaamiseksi. Osa-aikaeläköitymisen myötä Poleenin tekniikkaan palkataan erikoisammattimies vastuualueenaan valotekniikka sekä multimediatuotanto. Kirjastotoimi tarttuu digitalisoituvan yhteiskunnan haasteeseen kehittämällä mm. E-aineistojen käyttöönottoa. Kirjastoinformaatikon toimi on toimenhaltijan irtisanouduttua täytetty määräaikaisena ja määräaikaisuudelle ei ole enää perustetta ja paikka täytetään vakituisesti. Kulttuuritoimen osaamista hyödynnetään Veturitorin toimintojen kehittämisessä. Liikuntatoimi kehittää palvelurakennettaan yhteistyössä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Eläköitymisten myötä liikuntapaikkojen hoidossa on vajausta pitää yllä kohtuullista liikuntapaikkaverkostoa. Palkataan määräaikaisesti yksi liikuntapaikkojen hoitaja PS-liikunnan kouluttamista henkilöistä, ja tarvittaessa sijaisuuteen toinen. Opiston kurssitarjontaa tarkastellaan erityisesti kuntalaisten hyvinvoinnin edistämisen näkökulmasta. Tilojen käyttöä tehostetaan entisestään ja taitotalon sekä opistotalon käyttöä tiivistetään yhteistyössä muiden tahojen kanssa. Toimistopalveluissa on tarve 0,5 henkilötyövuodelle eläköitymisen myötä.

Talousarviovuoden toteutuminen 31.12.

Poleenin tekniikassa aloitti vakituinen, kokoaikainen erikoisammattimies 1.8. vastuualueenaan valotekniikka ja multimediatuotanto. Vuoden aikana järjestetyt kulttuuritapahtumat keräsivät runsaan osanoton ja tapahtumia oli runsaasti Suomi 100 juhlavuonna. Kirjastotoimen uusi informaatikko aloitti 1.8.2017. Jäppilän ja Virtasalmen omatoimikirjastot ja Poleenin kirjaston omatoimiaika ovat lisänneet kirjastopalvelujen saavutettavuutta. Liikuntatoimessa tarkasteltiin palvelutuotantoa ja talvikausi toimittiin sekä yhden uuden vakinaistetun liikuntapaikkahoitajan ja osin määräaikaisen työvoiman avulla. Seutuopistossa aloitti sisäisenä siirtona osa-aikainen toimistosihteeri. Kurssit olivat edelleen suosittuja, reilusti yli valtkaunnallisen keskiarvon ja opiskelijaryhmät esiintyivät kattavasti Kulttuuria kaikille viikolla

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilanne 31.12.

Erilaisten lisenssien ja lupien velvoitteiden tiukkeneminen koko toimialueella ja niihin taloudellisesti varautuminen. Kirjaston uuden KOHA -järjestelmän tuomat muutokset kirjaston toimintaan. Riskikartoituksessa esille nousseet työturvallisuuteen ja rekisteriselvityksiin liittyvät asiat ovat olleet kehittämiskohteena. Lisäksi arvioidaan kriittisesti koulutuksellisen tasa-arvon toteutumista kiristyvän taloustilanteen paineissa sekä alueellisen tasa-arvon että kurssimaksujen osalta. Yhdenvertaisuussuunnitelman mukaiset toimenpiteet ovat kehittämiskohteena.

SITOVA TAVOITE, budjetin pohjana oleva suoritteen a-hinta

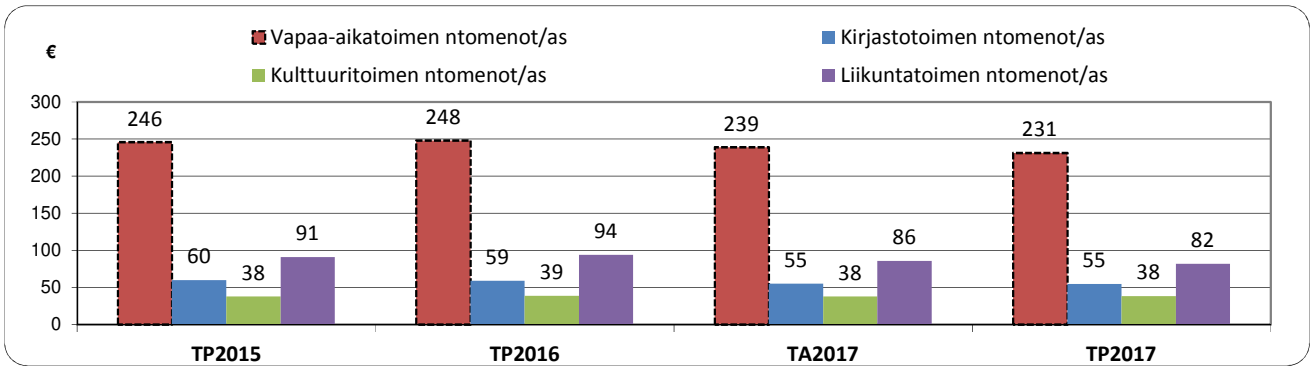

	TP2015	TP2016	TA2017	TP2017	Poikkeama €
Vapaa-aikatoimen ntomenot/as	246	248	239	231	-8
Kirjastotoimen ntomenot/as	60	59	55	55	0
Kulttuuritoimen ntomenot/as	38	39	38	38	0
Liikuntatoimen ntomenot/as	91	94	86	82	-4

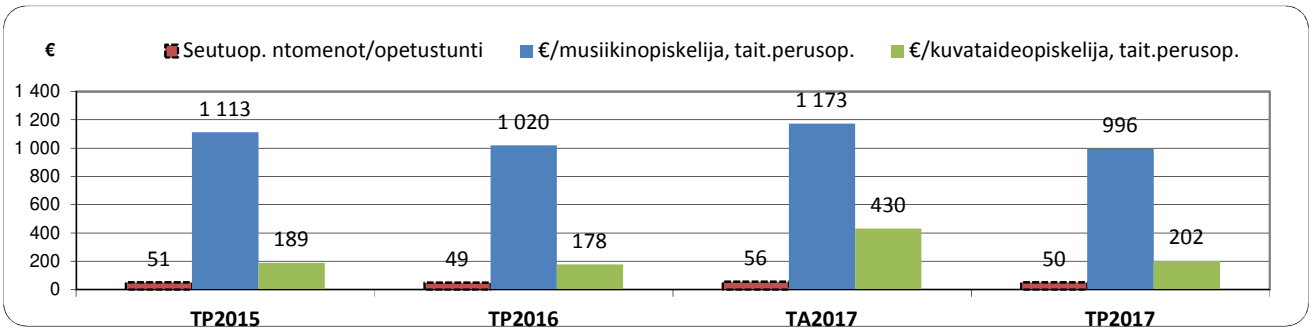

	TP2015	TP2016	TA2017	TP2017	Poikkeama €
Seutuop. ntomenot/opetustunti	51	49	56	50	-6
€/musiikinopiskelija, tait.perusop.	1 113	1 020	1 173	996	-177
€/kuvataideopiskelija, tait.perusop.	189	178	430	202	-228

TALOUSARVIO JA -SUUNNITELMA (1 000 eur)

	TP2015	TP2016	TA2017	TP2017	%
Tuotot	956	1 028	723	1 036	143,3
Kulut	5 693	5 615	5 220	5 309	101,7 %
Kate	-4 737	-4 588	-4 497	-4 273	95,0 %
Poistot	93	194	281	262	93,1 %
Tulos	-4 830	-4 781	-4 778	-4 535	94,9 %

*ml. Seutuopisto ja tpo 2015-2016

Suoritemäärät

	TP2015	TP2016	TA2017	TP2017	Poikkeama lkm
Lainausten määrä	276 030	258 000	260 000	263 680	3 680
Teatterin täyttöaste prosentteina	62,9 %	63,5 %	>50%	61,8 %	13,5 %
Seutuopisto:					
- Kurssilaisia	12 747	12 806	11 500	12 726	1 226
- Opetustunteja	17 256	17 348	16 000	16 226	226
Taiteen perusopetus:					
- Mus.opiskelijat	79	82	75	82	7
- Kuvat.opiskelijat	290	263	130	223	93
- Kuvat. opetustunnit	897	704	700	654	-46

Henkilötyövuodet

	TP2015	TP2016	TA2017	TP2017	Poikkeama lkm
Vapaa-aikatoimi	**33,6**	**34,0**	**31,6**	**31,0**	**-0,6**
kirjasto	13,6	14,6	13,6	13,5	-0,1
kulttuuri	5	5,2	5	5,0	0,0
liikunta	11	10	8	7,5	-0,5
seutuopisto	4	4,15	5	5	0,0

Vertailut

Valtionosuus	TP2015	TP2016	TA2017	TP2017	Poikkeama
Liikuntatoimen yksikköhinta €/as	12	12	12	12	0
Liikuntatoimen valtionosuus	68 742	67 898	67 007	67 898	891
Vos tunnin hinta, josta 55,97 % (seutuopisto)	79,44	83,60	82,91	82,91	0
Seutuopiston valtionosuus €	645 568	635 439	587 804	577 164	-10 640
Seutuopiston VOStunnit	14 257	13 335	12 438	12 438	0

Vertailut 2015

Tilastokeskus 2015	Pieksämäki	Koko maa	Etelä-Savo	10 001-20 000 as kunnat
Kulttuuritoiminta yhteensä €/as	103	127	120	78
siitä kirjastotoiminta	63	58	62	54
Liikunnan ja ulkoilun ntokust €/as	99	100	93	91
Kirjaston tietokanta	**Pieksämäki**	**Koko maa**	**Etelä-Savo**	**Kaupunkimaiset kunnat**
Lainat/asukas	14,5	16,4	14,2	16,9
Henkilöstömenot/asukas	28,1	30,8	30,7	32
Aineistomenot/asukas	6,4	6,7	7,4	6

510 TEKNINEN LAUTAKUNTA

Kuvaus toiminnasta

Teknisen lautakunnan vastuulla ovat teknisen lautakunnan, tila-, ruoka- ja siivouspalveluiden tulosalueet sekä rakennuslautakunnan tulosalue 1.6.2017 alkaen. Teknisen lautakunnan tulosalue vastaa teknisen lautakunnan hallinnon, maankäytön suunnittelun, mittaustoimen, liikenneväylien, viheralueiden, jätehuollon ja pelastustoimen palveluiden järjestämisestä. Teknisen lautakunnan tulosalue vastaa maaomaisuuden sekä Jäppilän ja Virtasalmen lämpölaitosten hallinnoinnista. Palo- ja pelastustoimen palvelut ostetaan Mikkelin kaupungilta. Muiden kuin viranomaispalveluiden tuottaminen perustuu pääasiassa ostopalveluihin. Liikenneväylien- ja viheralueiden hoidosta n. 60 % on kaupungin omaa tuotantoa. Kaikki toimitilat on vuokrattu.

Talousarviovuoden tavoitteet

Palvelut järjestetään niin, että ne luovat hyvät edellytykset asumisen ja yritystoiminnan kehittymiselle alueella. Maaveden rantayleiskaavan, Tahinniemen-, Pertinkujan- ja Nikkarilan asemakaavojen kaavoitustyöt. Puuta myydään kaupungin metsistä vuotuisen kasvun verran n. 300 000 € arvosta. Taksojen ja maksujen hinnat tarkistetaan ja tehdään tarvittaessa hintoihin korotukset. Hallintosäännön muutoksen johdosta käydään teknisen toimen vastuualueella olevan henkilöstön tehtäväkuvat ja päätösvallan delegoinnit läpi ja tehdään tarvittavat päätökset.

Rakennusluvan hakemisen, rakentamisen valvonnan ohjeistusta ja lupaprosesseja pyritään kehittämään. Yksityisteiden osalta kehitetään maaseudun alemman tieverkon toimivuutta. Korjausneuvonnalla ja korjausavustusten jouhevalla käsittelyllä luodaan edellytyksiä senioriasumiselle kotona ja samalla pyritään parantamaan peruskorjausten suunnittelun tasoa tiedottamalla suunnitteluun myönnettävistä korjausavustuksista. Lisäksi pyritään edistämään energiatehokasta rakentamista korjausrakentamisen yhteydessä mm. tiedottamalla mahdollisista saatavista avustuksista. Yksityisteille myönnettävillä kunnossapitoavustuksilla pyritään pitämään nykyiset tiet käyttökunnossa.

Talousarviovuoden muutokset

Käyttötalouden tulot ovat vuonna 2017 n. 1 095 000 € pienemmät kuin vuonna 2016 sillä talouden tasapainottamiseksi ei maaomaisuutta ole myyty.

Hallintosäännön muutoksen myötä rakennuslautakunnan tehtävät siirtyivät teknisen lautakunnan alaisuuteen 1.6.2017. Rakennusvalvonta siirtyy sähköiseen lupajärjestelmään 100 %:sti. Pysyvä sähköinen arkistointi aloitetaan toteuttamaan 2017 vuoden aikana vaiheittain määrärahojen puitteissa.

Talousarvion toteutuminen 31.12.

Sitovat tavoitteet on saavutettu. Tulot ovat n. 649 400 € suuremmat mitä talousarvioon oli arvioitu. Hyvä tulokertymä johtuu puukauppojen tuloutumisesta vuodelle hyvän puukysynnän takia. Kulut ovat n. 388 800 € pienemmät mitä talousarviossa. Kulusäästöjä on tullut kunnalistekniissa suotuisten sääolosuhteiden johdosta ja maankäytön kaavoitushankkeiden jaksotusmuutosten takia. Rakennuslupien hakeminen on siirtynyt sähköiseen järjestelmään. Vanhoja lupia on siirretty sähköiseen järjestelmään. Rakentamiseen liittyvää tiedottamista on tehty. Maaveden rantayleiskaava on edennyt ehdotusvaiheeseen. Nikkarilan alueen asemakaava on vahvistettu. Pertinkujan asemakaava on luonnosvaiheessa. Tahinniemen asemakaavan muutokseen on tehty tarvittavat selvitykset ja käyty liikenneviraston kanssa maan hankintaan liittyviä neuvotteluja.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilanne 31.12.

Riskikartoitukset on päivitetty. Sisäisen valvonnan ohjeistusta on noudatettu ja tehty tarvittavat päätökset. Työmaakohtaiset riskikartoitukset tehdään ennen työmaiden aloittamista. Suurimmat riskit sisältyvät henkilöstöön. Sijaisuudet on määritelty ja osaamista on hajautettu jotta äkilliset muutokset henkilöstössä pystytään hallitsemaan.

SITOVA TAVOITE, budjetin pohjana oleva suoritteen a-hinta

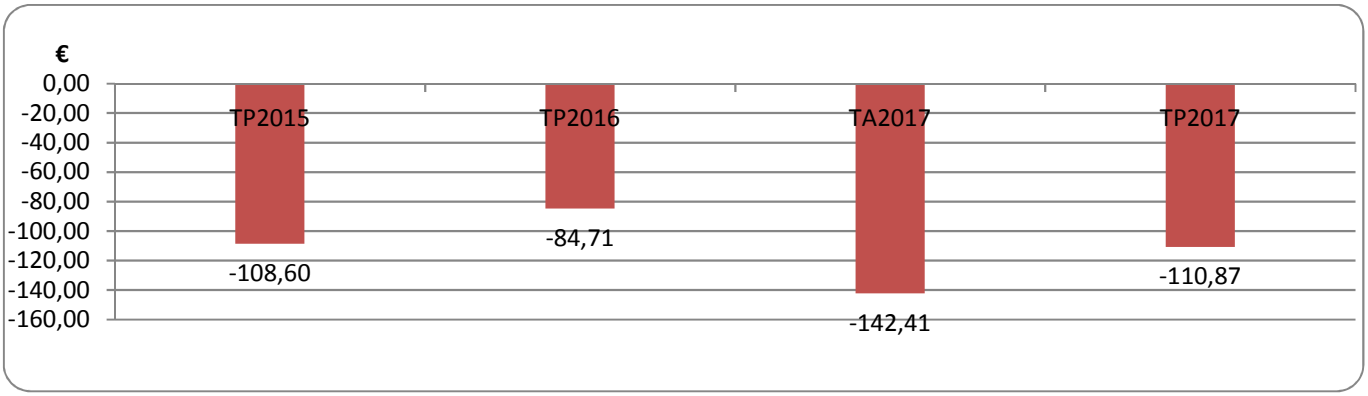

	TP2015	TP2016	TA2017	TP2017	Poikkeama €
Sitova tavoite/ Tekninen lautakunta Kate/€ / asukas	-108,60	-84,71	-142,41	-110,87	31,54

TALOUSARVIO JA -SUUNNITELMA (1 000 eur)

	TP2015	TP2016	TA2017	TP2017	%
Tuotot	2 800	3 190	2 075	2 725	131,3 %
Kulut	5 286	5 226	5 134	4 746	92,4 %
Kate	-2 486	-2 036	-3 058	-2 021	66,1 %

Suoritemäärät

	TP2015	TP2016	TA2017	TP2017	Poikkeama
Hoidetut liikenneväylät km/m^2	1 080 960	1 080 960	1 083 560	1 083 560	0
Hoidetut puistot m^2	710 000	710 000	710 000	710 000	0
Kaupungin maaomaisuus ha	5 031	4 845	4 845	4 833	-12
Vuokratut tontit kpl	1 845	1 848	1 852	1 851	-1
Hyväksytyt kaavat kpl	4	5	5	4	-1
Pelastustoimen hälytystehtävät kpl	397	442	400	393	-7
Myyty lämpömäärä Mwh	4 633	4 460	5 000	4 709	-291
Myönnetyt rakennusluvat	349	320	320	328	8
Myönnetyt maa-ainesluvat kpl	58	60	0	0	0
Rakennusvalvonnan suorittamat katselm	587	600	600	598	-2
Yksityistiet kpl	296	296	296	284	-12
Yksityistie km	650	709	650	735	85

Henkilötyövuodet

TP2015	TP2016	TA2017	TP2017	Poikkeama
26,60	24,60	23,60	23,60	0,00

Vertailut

	Pieksä-mäki	Koko maa	Etelä-Savo	10 001-20 000 as. kunnat
Liikenneväylät €/asukas	123	144	142	139
Puistot €/asukas	19	31	28	31
Yhdyskuntasuunnittelu €/asukas	280	365	299	310
Pelastustoimi	82	74	85	88

550 TILA-, RUOKA- JA SIIVOUSPALVELUT

Kuvaus toiminnasta

Tila-, ruoka- ja siivouspalvelut jakaantuu kahteen eri tulosyksikköön; Ruoka- ja siivouspalvelut sekä Tilapalvelut.

Talousarviovuoden tavoitteet

Yksiköiden tehtävänä on vastata ja huolehtia yllä mainittujen palveluiden tuottamisesta pääasiassa kaupungin omille yksiköille. Palvelut pyritään tuottamaan kilpailukykyisesti niin hinnan kuin laadun suhteen.

Talousarviovuoden muutokset

Kaupunginvaltuuston hyväksymän uuden hallintosäännön myötä toimintaorganisaatio muuttuu. Tukipalvelut nimikkeenä poistuu v. 2017 alussa ja siellä olevat yksiköt hajautetaan. Tila-, ruoka- ja siivouspalvelut siirretään konsernijohdon alaisuudesta teknisen toimen alaisuuteen. Toimistopalvelut jäävät konsernijohdon alaisuuteen. Tukipalvelun johto (kiinteistöpäällikkö), keskusvarasto ja rakennuttaminen on siirretty tilapalvelun alle, olivat aikaisemmin omia tulosyksiköitä. Tästä siirrosta johtuen henkilötyövuodet ovat toteutumassa lisääntyneet verrattuna talousarvioon.

Talousarvion toteutuminen 31.12.

Sitovissa tavotteista on pääosin pysytty. Tilapalveluluissa toimintatuottoja tuli n. 400 000 € enemmän kuin oli budjetoitu ja tämä johtuu mm. käyttöomaisuuden myyntivoitoista, asuntojen vuokratuloista (kaupungin kirjanpitoon siirtyneet as.oy:t) ja muista myyntituloista (käyttömaksut). Ruokapalvelun laskutushinnat/annos tai suorite ovat seuraavat; alakoulu 2,10 €, yläkoulu 2,50 €, sairaala 4,30 €, päivähoito 3,90 €.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilanne 31.12.

Tilapalvelut on tehnyt sisäisen valvonnan ja riskien kartoituksen 12/2016. Ruoka- ja siivouspalvelut ovat tehneet sisäisen valvonnan ja riskien kartoituksen 24.4.2017.

SITOVA TAVOITE, budjetin pohjana oleva suoritteen a-hinta

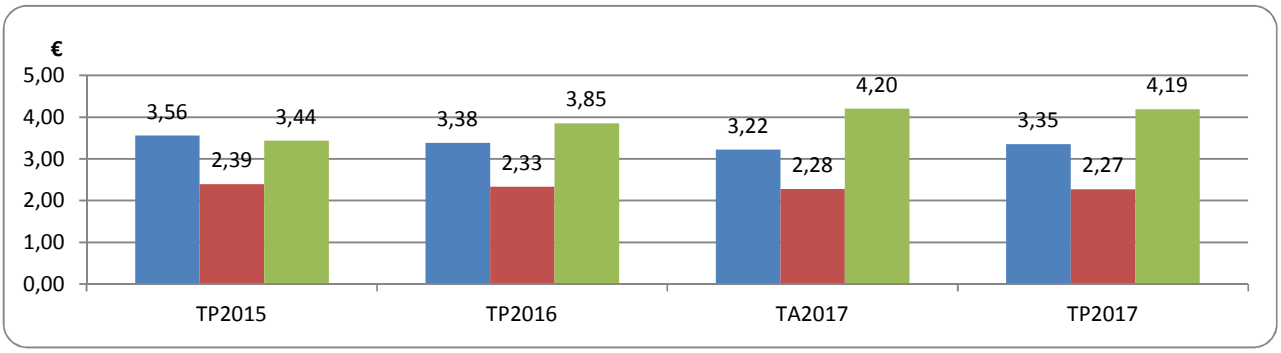

	TP2015	TP2016	TA2017	TP2017	Poikkeama €
Suoritehinta/ruoka/€/pv	3,56	3,38	3,22	3,35	0,13
Siivous €/m²/kk	2,39	2,33	2,28	2,27	-0,01
Hoitomenot €/m²/kk	3,44	3,85	4,20	4,19	-0,01

TALOUSARVIO JA -SUUNNITELMA (1 000 eur)

	TP2015	TP2016	TA2017	TP2017	%
Tuotot	16 826	15 854	13 859	14 074	101,6 %
Valmistus omaan käyttöön	84	37	16	8	50,0 %
Kulut	13 799	13 706	11 750	11 710	99,7 %
Kate	3 111	2 185	2 125	2 372	111,6 %
Poistot	3 645	3 937	3 677	3 876	
Tulos	-534	-1 752	-1 552	-1 504	96,9 %

Suoritemäärät

	TP2015	TP2016	TA2017	TP2017	Poikkeama lkm
Siivouspalvelu/siivottavat m^2	79 344	74 363	68 537	67 829	-708
Ruokapalvelut/suoritemäärät	1 016 812	984 803	1 000 000	929 749	-70 251
Tilapalvelut/hoidettavat m^2	114 457	127 831	117 155	118 262	1 107

Henkilötyövuodet

	TP2015	TP2016	TA2017	TP2017	Poikkeama lkm
Ruoka- ja siivouspalvelut	106,20	88,70	88,70	89,48	0,78
Tilapalvelut	14,22	13,62	13,17	15,30	2,13

Vertailut

	Pieksä-mäki	Koko maa	Etelä-Savo	10 001-20 000 as. kunnat

5.3 Tilinpäätöslaskelmat

5.3.1 Käyttötalousosan toteutumisvertailu

KÄYTTÖTALOUSOSAN TOTEUTUMISVERTAILU 2017

		TULOT		TOT- %	MENOT		TOT- %	TOIMINTAKATE		kate %
		TA-2017	TOT-2017		TA-2017	TOT-2017		TA	TOT-2017	
KAUPUNGINHALLITUKSEN VASTUUALUE		**3 570 567**	**3 714 998**	**104,0**	**8 991 370**	**8 690 584**	**96,7**	**-5 420 803**	**-4 975 586**	**91,79**
110	VAALITOIMI	0	0		57 430	42 451	73,9	-57 430	-42 451	73,92
120	YLEISHALLINTO	2 718 843	2 787 620	102,5	7 340 811	7 198 494	98,1	-4 621 968	-4 410 874	95,43
150	ELINKEINOELÄMÄN KEHITTÄMINEN	33 000	33 059	100,2	774 406	691 100	89,2	-741 406	-658 042	88,76
180	TIETOHALLINTO	818 724	894 319	109,2	818 724	758 538	92,6	0	135 781	
PERUSTURVAN VASTUUALUE		**10 821 197**	**11 304 508**	**104,5**	**87 156 010**	**87 291 393**	**100,2**	**-76 334 813**	**-75 986 886**	**99,54**
310	PERUSTURVAN HALLINTO JA OSTOPALV	1 000 000	560 245	56,0	26 406 010	26 242 507	99,4	-25 406 010	-25 682 262	101,09
340	IKÄÄNTYVIEN PALVELUT	6 201 832	6 095 994	98,3	23 700 000	23 391 437	98,7	-17 498 168	-17 295 444	98,84
355	VASTAANOTTO JA SAIRAALAPALVELUT	2 809 060	3 532 860	125,8	21 050 000	21 379 509	101,6	-18 240 940	-17 846 649	97,84
365	PERHEPALVELUT	810 305	1 115 409	137,7	16 000 001	16 277 940	101,7	-15 189 696	-15 162 531	99,82
KASVATUS- JA OPETUSPALVELUT VASTUUALU		**937 088**	**1 183 903**	**126,3**	**24 157 419**	**23 319 196**	**96,5**	**-23 220 331**	**-22 135 293**	**95,33**
410	KASVATUS- OPETUSPALV. HALLINTO	47 470	60 679	127,8	899 959	766 782	85,2	-852 489	-706 103	82,83
415	VARHAISKASVATUS	489 912	583 953	119,2	7 317 702	7 253 239	99,1	-6 827 790	-6 669 286	97,68
420	ESI- JA PERUSOPETUS JA NUORISOTOIMI	383 706	507 081	132,2	14 236 620	13 744 586	96,5	-13 852 914	-13 237 505	95,56
430	LUKIOKOULUTUS	16 000	32 190	201,2	1 703 138	1 554 589	91,3	-1 687 138	-1 522 399	90,24
KULTTUURI- JA VAPAA-AIKAPALVELUT VASTU		**723 150**	**1 036 480**	**143,3**	**5 219 781**	**5 309 243**	**101,7**	**-4 496 631**	**-4 272 763**	**95,02**
460	KULTTUURI- JA VAPAA-AIKAPALVELUT	723 150	1 036 480	143,3	5 219 781	5 309 243	101,7	-4 496 631	-4 272 763	95,02
TEKNISEN TOIMEN VASTUUALUE		**15 950 710**	**16 806 706**	**105,4**	**16 884 197**	**16 456 135**	**97,5**	**-933 487**	**350 571**	**-37,56**
510	TEKNINEN LAUTAKUNTA	2 075 400	2 724 843	131,3	5 133 870	4 745 784	92,4	-3 058 470	-2 020 940	66,08
550	TILA-RUOKA- JA SIIVOUSPALVELUT	13 875 310	14 081 863	101,5	11 750 326	11 710 351	99,7	2 124 984	2 371 512	111,60
		32 002 712	**34 046 595**	**106,4**	**142 408 776**	**141 066 551**	**99,1**	**-110 406 064**	**-107 019 956**	**96,93**

	määrärahamuutokset	muutos kv päätös
	340	223 567
	355	1 102 982
	365	567 097
	415	300 000
	420	-300 000
	550	330 000
	510	-60 000

Käyttötalous 2017
0 PIEKSÄMÄEN KAUPUNKI

Tunnus	Nimi	Talousarvio 2016	Talousarvio 2017	Toteuma 12 / 2016	Toteuma 12 / 2017	Käyttö 2017	Muutos
		€	€	€	€	%	%
	VAALIT						
2	TOIMINTAKULUT	0,00	57 429,50	2 050,36	42 450,99	73,92%	1 970,42%
3	**TOIMINTAKATE**	**0,00**	**-57 429,50**	**-2 050,36**	**-42 450,99**	73,92%	1 970,42%
	LUOTTAMUSHENKILÖORGANISAATIO						
2	TOIMINTAKULUT	180 943,00	213 153,00	180 290,17	224 994,95	105,56%	24,80%
3	**TOIMINTAKATE**	**-180 943,00**	**-213 153,00**	**-180 290,17**	**-224 994,95**	105,56%	24,80%
	KONSERNIJOHTO						
1	TOIMINTATUOTOT	50 000,00	50 000,00	50 657,05	33 355,02	66,71%	-34,16%
2	TOIMINTAKULUT	1 197 264,00	1 214 428,60	1 109 508,33	1 104 888,96	90,98%	-0,42%
3	**TOIMINTAKATE**	**-1 147 264,00**	**-1 164 428,60**	**-1 058 851,28**	**-1 071 533,94**	92,02%	1,20%
	YHTEISET PALVELUT						
1	TOIMINTATUOTOT	118 500,00	110 000,00	97 265,65	103 176,61	93,80%	6,08%
2	TOIMINTAKULUT	428 921,00	377 170,00	312 788,97	286 788,61	76,04%	-8,31%
3	**TOIMINTAKATE**	**-310 421,00**	**-267 170,00**	**-215 523,32**	**-183 612,00**	68,72%	-14,81%
	TALOUS- JA HALLINTOPALVELUT						
1	TOIMINTATUOTOT	874 000,00	952 000,00	949 619,36	926 022,97	97,27%	-2,48%
2	TOIMINTAKULUT	2 318 719,44	2 315 476,35	2 278 178,69	2 312 780,33	99,88%	1,52%
3	**TOIMINTAKATE**	**-1 444 719,44**	**-1 363 476,35**	**-1 328 559,33**	**-1 386 757,36**	101,71%	4,38%
	TOIMISTOPALVELUT						
1	TOIMINTATUOTOT	1 529 214,00	1 396 843,00	1 573 384,35	1 486 615,29	106,43%	-5,51%
2	TOIMINTAKULUT	1 504 882,02	1 398 959,37	1 613 196,57	1 454 403,64	103,96%	-9,84%
3	**TOIMINTAKATE**	**24 331,98**	**-2 116,37**	**-39 812,22**	**32 211,65**	-1 522,02%	-180,91%
	TYÖLLISYYDENHOITO						
1	TOIMINTATUOTOT	187 000,00	210 000,00	232 055,94	238 449,84	113,55%	2,76%
2	TOIMINTAKULUT	1 715 194,72	1 821 623,68	1 730 215,77	1 814 637,36	99,62%	4,88%
3	**TOIMINTAKATE**	**-1 528 194,72**	**-1 611 623,68**	**-1 498 159,83**	**-1 576 187,52**	97,80%	5,21%
	ELINKEINOTOIMISTO/						
1	TOIMINTATUOTOT	50 000,00	33 000,00	43 011,70	32 837,53	99,51%	-23,65%
2	TOIMINTAKULUT	715 752,66	657 856,99	626 632,64	563 768,70	85,70%	-10,03%
3	**TOIMINTAKATE**	**-665 752,66**	**-624 856,99**	**-583 620,94**	**-530 931,17**	84,97%	-9,03%
	KAUPUNKIKEHITYS						
1	TOIMINTATUOTOT				220,99		
2	TOIMINTAKULUT		116 548,70		127 331,76	109,25%	
3	**TOIMINTAKATE**		**-116 548,70**		**-127 110,77**	109,06%	
	TIETOHALLINTO						
1	TOIMINTATUOTOT	842 144,00	818 724,00	850 288,48	894 319,33	109,23%	5,18%
2	TOIMINTAKULUT	820 422,27	818 723,75	762 595,59	758 538,27	92,65%	-0,53%
3	**TOIMINTAKATE**	**21 721,73**	**0,25**	**87 692,89**	**135 781,06**		54,84%
	MAAHANMUUTTAJIEN PALVELUT						
1	TOIMINTATUOTOT		1 000 000,00		543 099,00	54,31%	
2	TOIMINTAKULUT		1 000 000,00		697 749,00	69,77%	
3	**TOIMINTAKATE**		**0,00**		**-154 650,00**		
	LAUTAKUNTA JA HALLINTO						
1	TOIMINTATUOTOT	0,00	0,00	59 731,72	17 146,38		-71,29%
2	TOIMINTAKULUT	968 044,44	1 476 525,06	1 392 549,78	1 396 908,89	94,61%	0,31%
3	**TOIMINTAKATE**	**-968 044,44**	**-1 476 525,06**	**-1 332 818,06**	**-1 379 762,51**	93,45%	3,52%
	SAIRAANHOITOPIIRI						
2	TOIMINTAKULUT	23 273 000,00	23 320 000,00	23 205 829,35	23 484 708,03	100,71%	1,20%
3	**TOIMINTAKATE**	**-23 273 000,00**	**-23 320 000,00**	**-23 205 829,35**	**-23 484 708,03**	100,71%	1,20%
	MUUT SAIRAALAT						
2	TOIMINTAKULUT	400 000,00	200 000,00	312 718,82	251 224,75	125,61%	-19,66%
3	**TOIMINTAKATE**	**-400 000,00**	**-200 000,00**	**-312 718,82**	**-251 224,75**	125,61%	-19,66%
	YMPÄRISTÖTERVEYDENHOITO						
2	TOIMINTAKULUT	397 022,00	405 351,00	369 867,27	411 262,25	101,46%	11,19%
3	**TOIMINTAKATE**	**-397 022,00**	**-405 351,00**	**-369 867,27**	**-411 262,25**	101,46%	11,19%

Käyttötalous 2017
0 PIEKSÄMÄEN KAUPUNKI

Tunnus	Nimi	Talousarvio 2016	Talousarvio 2017	Toteuma 12 / 2016	Toteuma 12 / 2017	Käyttö 2017	Muutos
		€	€	€	€	%	%
	OMA ESH 3 KK lop 2016						
1	TOIMINTATUOTOT	383 000,00	0,00	469 580,45			-100,00%
2	TOIMINTAKULUT	1 546 075,56	4 134,00	1 664 528,20	0,00	0,00%	-100,00%
3	**TOIMINTAKATE**	**-1 163 075,56**	**-4 134,00**	**-1 194 947,75**	**0,00**	0,00%	-100,00%
	KOTIIN TUOTETTAVAT PALVELUT						
1	TOIMINTATUOTOT	597 794,44	744 200,00	757 526,63	500 322,02	67,23%	-33,95%
2	TOIMINTAKULUT	4 665 705,42	4 116 436,67	4 226 673,57	3 250 059,38	78,95%	-23,11%
3	**TOIMINTAKATE**	**-4 067 910,98**	**-3 372 236,67**	**-3 469 146,94**	**-2 749 737,36**	81,54%	-20,74%
	PALVELUOHJAUS JA TUKIPALVELUT						
1	TOIMINTATUOTOT	2 356 153,60	803 900,00	3 255 144,56	873 201,42	108,62%	-73,17%
2	TOIMINTAKULUT	9 930 273,11	2 189 863,73	11 175 647,02	2 141 910,53	97,81%	-80,83%
3	**TOIMINTAKATE**	**-7 574 119,51**	**-1 385 963,73**	**-7 920 502,46**	**-1 268 709,11**	91,54%	-83,98%
	PALVELUKESKUKSET 2016,2017						
1	TOIMINTATUOTOT	2 878 604,00	2 368 472,00	2 268 881,83	2 366 662,38	99,92%	4,31%
2	TOIMINTAKULUT	9 621 856,44	8 463 116,24	8 605 359,46	8 613 300,60	101,77%	0,09%
3	**TOIMINTAKATE**	**-6 743 252,44**	**-6 094 644,24**	**-6 336 477,63**	**-6 246 638,22**	102,49%	-1,42%
	PALVELUASUMISEN OSTOT						
1	TOIMINTATUOTOT		2 285 260,00		2 355 807,88	103,09%	
2	TOIMINTAKULUT		8 930 583,00		9 386 166,69	105,10%	
3	**TOIMINTAKATE**		**-6 645 323,00**		**-7 030 358,81**	105,79%	
	AKUUTTIHOITO /AVOTERVEYDENHUOLTO						
1	TOIMINTATUOTOT	651 619,80	657 400,00	958 569,56	990 296,88	150,64%	3,31%
2	TOIMINTAKULUT	5 234 004,44	5 213 018,69	5 365 088,12	5 057 128,68	97,01%	-5,74%
3	**TOIMINTAKATE**	**-4 582 384,64**	**-4 555 618,69**	**-4 406 518,56**	**-4 066 831,80**	89,27%	-7,71%
	MIELENTERVEYS- PÄIHDEPALVELUT						
1	TOIMINTATUOTOT	649 860,00	618 300,00	833 326,25	774 914,29	125,33%	-7,01%
2	TOIMINTAKULUT	4 301 369,79	4 887 653,99	4 794 740,84	5 026 693,31	102,84%	4,84%
3	**TOIMINTAKATE**	**-3 651 509,79**	**-4 269 353,99**	**-3 961 414,59**	**-4 251 779,02**	99,59%	7,33%
	KUNTOUTUS 2016						
1	TOIMINTATUOTOT	431 996,00	373 160,00	401 538,11	297 433,01	79,71%	-25,93%
2	TOIMINTAKULUT	3 288 838,29	3 347 805,85	3 425 732,61	3 224 379,67	96,31%	-5,88%
3	**TOIMINTAKATE**	**-2 856 842,29**	**-2 974 645,85**	**-3 024 194,50**	**-2 926 946,66**	98,40%	-3,22%
	VASTAANOTTOTOIMINTA JA TUKIPALVELUT 2016						
1	TOIMINTATUOTOT	392 000,00	408 200,00	445 111,51	421 074,31	103,15%	-5,40%
2	TOIMINTAKULUT	4 398 766,77	4 920 825,67	4 704 089,27	5 392 509,30	109,59%	14,63%
3	**TOIMINTAKATE**	**-4 006 766,77**	**-4 512 625,67**	**-4 258 977,76**	**-4 971 434,99**	110,17%	16,73%
	SUUN TERVEYDENHUOLTO 2016						
1	TOIMINTATUOTOT	585 350,00	752 000,00	895 128,97	1 049 141,78	139,51%	17,21%
2	TOIMINTAKULUT	2 603 476,77	2 680 695,37	2 541 638,97	2 679 452,48	99,95%	5,42%
3	**TOIMINTAKATE**	**-2 018 126,77**	**-1 928 695,37**	**-1 646 510,00**	**-1 630 310,70**	84,53%	-0,98%
	VAMMAISTENPALVELUT						
1	TOIMINTATUOTOT	280 838,00	481 985,00	427 566,05	714 859,05	148,32%	67,19%
2	TOIMINTAKULUT	7 494 601,22	8 405 415,35	8 253 288,06	8 920 279,63	106,13%	8,08%
3	**TOIMINTAKATE**	**-7 213 763,22**	**-7 923 430,35**	**-7 825 722,01**	**-8 205 420,58**	103,56%	4,85%
	PERHEIDENPALVELUT /PERHEPALVELUKESKUS						
1	TOIMINTATUOTOT	201 458,00	231 120,00	209 113,51	141 757,24	61,33%	-32,21%
2	TOIMINTAKULUT	6 856 194,46	6 855 622,22	6 780 329,48	6 614 775,18	96,49%	-2,44%
3	**TOIMINTAKATE**	**-6 654 736,46**	**-6 624 502,22**	**-6 571 215,97**	**-6 473 017,94**	97,71%	-1,49%
	AIKUISSOSIAALITYÖ 2016						
1	TOIMINTATUOTOT	939 700,00	97 200,00	819 283,47	258 792,25	266,25%	-68,41%
2	TOIMINTAKULUT	2 614 727,29	738 963,16	2 434 060,21	742 885,09	100,53%	-69,48%
3	**TOIMINTAKATE**	**-1 675 027,29**	**-641 763,16**	**-1 614 776,74**	**-484 092,84**	75,43%	-70,02%

Käyttötalous 2017
0 PIEKSÄMÄEN KAUPUNKI

Tunnus	Nimi	Talousarvio 2016	Talousarvio 2017	Toteuma 12 / 2016	Toteuma 12 / 2017	Käyttö 2017	Muutos
		€	€	€	€	%	%
	TALOUS JA JOHTO						
1	TOIMINTATUOTOT	0,00	0,00	353,09	409,16		15,88%
2	TOIMINTAKULUT	295 094,83	246 374,80	318 049,21	207 934,11	84,40%	-34,62%
3	**TOIMINTAKATE**	**-295 094,83**	**-246 374,80**	**-317 696,12**	**-207 524,95**	84,23%	-34,68%
	TUKIPALVELUT JA OPPILASHUOLTO						
1	TOIMINTATUOTOT	145 660,00	47 470,00	155 024,73	60 270,01	126,96%	-61,12%
2	TOIMINTAKULUT	753 275,66	653 584,34	679 157,32	558 847,58	85,51%	-17,71%
3	**TOIMINTAKATE**	**-607 615,66**	**-606 114,34**	**-524 132,59**	**-498 577,57**	82,26%	-4,88%
	PÄIVÄKOTIHOITO						
1	TOIMINTATUOTOT	344 000,00	322 849,00	437 439,76	402 556,84	124,69%	-7,97%
2	TOIMINTAKULUT	4 275 904,24	3 763 528,48	3 993 599,14	3 767 113,10	100,10%	-5,67%
3	**TOIMINTAKATE**	**-3 931 904,24**	**-3 440 679,48**	**-3 556 159,38**	**-3 364 556,26**	97,79%	-5,39%
	PERHEPÄIVÄHOITO						
1	TOIMINTATUOTOT	161 800,00	131 063,00	153 708,04	138 358,99	105,57%	-9,99%
2	TOIMINTAKULUT	1 500 854,73	1 270 931,16	1 399 881,26	1 350 915,97	106,29%	-3,50%
3	**TOIMINTAKATE**	**-1 339 054,73**	**-1 139 868,16**	**-1 246 173,22**	**-1 212 556,98**	106,38%	-2,70%
	RYHMÄPERHEPÄIVÄHOITO						
1	TOIMINTATUOTOT	45 000,00	36 000,00	61 534,51	39 842,01	110,67%	-35,25%
2	TOIMINTAKULUT	402 195,26	348 254,80	403 799,75	305 440,20	87,71%	-24,36%
3	**TOIMINTAKATE**	**-357 195,26**	**-312 254,80**	**-342 265,24**	**-265 598,19**	85,06%	-22,40%
	LEIKKITOIMINTA						
1	TOIMINTATUOTOT			307,20	315,00		2,54%
2	TOIMINTAKULUT		151 853,80	80 252,35	148 072,34	97,51%	84,51%
3	**TOIMINTAKATE**		**-151 853,80**	**-79 945,15**	**-147 757,34**	97,30%	84,82%
	MUU PÄIVÄHOITO						
1	TOIMINTATUOTOT	0,00	0,00	1 500,00	2 880,26		92,02%
2	TOIMINTAKULUT	1 397 840,97	1 783 133,37	1 470 141,53	1 681 697,76	94,31%	14,39%
3	**TOIMINTAKATE**	**-1 397 840,97**	**-1 783 133,37**	**-1 468 641,53**	**-1 678 817,50**	94,15%	14,31%
	ESIOPETUS (KOULUTOIMESSA)						
1	TOIMINTATUOTOT	1 190,00	5 876,00	15 488,89	9 189,80	156,40%	-40,67%
2	TOIMINTAKULUT	1 121 554,40	1 055 237,35	1 151 647,24	1 029 650,64	97,58%	-10,59%
3	**TOIMINTAKATE**	**-1 120 364,40**	**-1 049 361,35**	**-1 136 158,35**	**-1 020 460,84**	97,25%	-10,18%
	PERUSOPETUS						
1	TOIMINTATUOTOT	258 700,00	289 730,00	416 153,11	316 213,88	109,14%	-24,02%
2	TOIMINTAKULUT	12 856 106,43	12 326 265,15	12 471 158,40	11 855 292,86	96,18%	-4,94%
3	**TOIMINTAKATE**	**-12 597 406,43**	**-12 036 535,15**	**-12 055 005,29**	**-11 539 078,98**	95,87%	-4,28%
	ILTAPÄIVÄTOIMINTA						
1	TOIMINTATUOTOT	96 643,00	79 100,00	100 431,03	85 667,13	108,30%	-14,70%
2	TOIMINTAKULUT	340 499,76	374 717,21	392 911,55	324 447,67	86,58%	-17,42%
3	**TOIMINTAKATE**	**-243 856,76**	**-295 617,21**	**-292 480,52**	**-238 780,54**	80,77%	-18,36%
	NUORISOTOIMI						
1	TOIMINTATUOTOT	8 500,00	9 000,00	64 296,70	96 010,32	1 066,78%	49,32%
2	TOIMINTAKULUT	466 536,48	480 400,35	468 437,87	535 194,90	111,41%	14,25%
3	**TOIMINTAKATE**	**-458 036,48**	**-471 400,35**	**-404 141,17**	**-439 184,58**	93,17%	8,67%
	LUKIO						
1	TOIMINTATUOTOT	13 000,00	16 000,00	20 363,55	32 190,06	201,19%	58,08%
2	TOIMINTAKULUT	1 728 218,50	1 703 137,90	1 646 392,56	1 554 589,33	91,28%	-5,58%
3	**TOIMINTAKATE**	**-1 715 218,50**	**-1 687 137,90**	**-1 626 029,01**	**-1 522 399,27**	90,24%	-6,37%
	VAPAA-AIKATOIMEN HALLINTO						
1	TOIMINTATUOTOT				700,00		
2	TOIMINTAKULUT	80 984,16	96 271,23	80 582,82	96 421,96	100,16%	19,66%
3	**TOIMINTAKATE**	**-80 984,16**	**-96 271,23**	**-80 582,82**	**-95 721,96**	99,43%	18,79%
	SEUTUOPISTO						
1	TOIMINTATUOTOT	219 000,00	219 000,00	311 588,71	319 983,10	146,11%	2,69%
2	TOIMINTAKULUT	1 092 797,00	1 108 643,60	1 162 911,13	1 134 852,47	102,36%	-2,41%
3	**TOIMINTAKATE**	**-873 797,00**	**-889 643,60**	**-851 322,42**	**-814 869,37**	91,60%	-4,28%

Käyttötalous 2017
0 PIEKSÄMÄEN KAUPUNKI

Tunnus	Nimi	Talousarvio 2016	Talousarvio 2017	Toteuma 12 / 2016	Toteuma 12 / 2017	Käyttö 2017	Muutos
		€	€	€	€	%	%
	TAITEEN PERUSOPETUS						
1	TOIMINTATUOTOT	6 400,00	6 300,00	6 909,30	8 374,00	132,92%	21,20%
2	TOIMINTAKULUT	150 693,00	150 240,00	137 276,40	134 921,53	89,80%	-1,72%
3	**TOIMINTAKATE**	**-144 293,00**	**-143 940,00**	**-130 367,10**	**-126 547,53**	87,92%	-2,93%
	KULTTUURITOIMI						
1	TOIMINTATUOTOT	157 600,00	163 700,00	256 425,76	296 154,29	180,91%	15,49%
2	TOIMINTAKULUT	866 517,65	876 324,98	971 811,55	1 005 289,39	114,72%	3,44%
3	**TOIMINTAKATE**	**-708 917,65**	**-712 624,98**	**-715 385,79**	**-709 135,10**	99,51%	-0,87%
	KIRJASTOTOIMI						
1	TOIMINTATUOTOT	22 600,00	16 200,00	39 780,28	43 187,34	266,59%	8,56%
2	TOIMINTAKULUT	1 110 729,19	1 056 471,05	1 122 829,88	1 052 942,45	99,67%	-6,22%
3	**TOIMINTAKATE**	**-1 088 129,19**	**-1 040 271,05**	**-1 083 049,60**	**-1 009 755,11**	97,07%	-6,77%
	LIIKUNTATOIMI						
1	TOIMINTATUOTOT	319 500,00	317 950,00	412 906,25	368 081,44	115,77%	-10,86%
2	TOIMINTAKULUT	1 902 637,98	1 931 829,65	2 139 205,89	1 884 815,25	97,57%	-11,89%
3	**TOIMINTAKATE**	**-1 583 137,98**	**-1 613 879,65**	**-1 726 299,64**	**-1 516 733,81**	93,98%	-12,14%
	TEKNISEN TOIMEN HALLINTO						
2	TOIMINTAKULUT	1 739 807,48	1 696 074,47	1 655 377,67	1 670 353,66	98,48%	0,90%
3	**TOIMINTAKATE**	**-1 739 807,48**	**-1 696 074,47**	**-1 655 377,67**	**-1 670 353,66**	98,48%	0,90%
	MAANKÄYTTÖ						
1	TOIMINTATUOTOT	2 565 000,00	1 465 000,00	2 390 550,97	2 118 818,03	144,63%	-11,37%
2	TOIMINTAKULUT	889 088,48	865 194,50	667 505,29	752 016,71	86,92%	12,66%
3	**TOIMINTAKATE**	**1 675 911,52**	**599 805,50**	**1 723 045,68**	**1 366 801,32**	227,87%	-20,68%
	KUNNALLISTEKNIIKKA						
1	TOIMINTATUOTOT	143 000,00	148 000,00	133 396,19	119 575,31	80,79%	-10,36%
2	TOIMINTAKULUT	1 728 698,39	1 726 209,48	1 505 846,40	1 517 136,62	87,89%	0,75%
3	**TOIMINTAKATE**	**-1 585 698,39**	**-1 578 209,48**	**-1 372 450,21**	**-1 397 561,31**	88,55%	1,83%
	LÄMPÖLAITOKSET						
1	TOIMINTATUOTOT	345 000,00	345 000,00	320 552,10	350 707,75	101,65%	9,41%
2	TOIMINTAKULUT	288 000,00	288 000,00	269 358,98	282 456,92	98,08%	4,86%
3	**TOIMINTAKATE**	**57 000,00**	**57 000,00**	**51 193,12**	**68 250,83**	119,74%	33,32%
	RAKENNUSVALVONTATOIMISTO						
1	TOIMINTATUOTOT	137 300,00	117 400,00	156 865,56	135 742,13	115,62%	-13,47%
2	TOIMINTAKULUT	580 499,00	558 391,91	515 506,23	523 819,64	93,81%	1,61%
3	**TOIMINTAKATE**	**-443 199,00**	**-440 991,91**	**-358 640,67**	**-388 077,51**	88,00%	8,21%
	RUOKA- JA SIIVOUSPALVELUT						
1	TOIMINTATUOTOT	5 588 288,00	5 282 243,00	5 537 288,73	5 092 414,85	96,41%	-8,03%
2	TOIMINTAKULUT	5 518 962,03	5 182 433,66	5 597 880,67	5 123 574,72	98,86%	-8,47%
3	**TOIMINTAKATE**	**69 325,97**	**99 809,34**	**-60 591,94**	**-31 159,87**	-31,22%	-48,57%
	TILAPALVELUT						
1	TOIMINTATUOTOT	8 367 472,00	8 593 067,00	8 725 980,79	8 989 447,92	104,61%	3,02%
2	TOIMINTAKULUT	6 082 959,02	6 567 892,64	6 316 837,39	6 586 776,48	100,29%	4,27%
3	**TOIMINTAKATE**	**2 284 512,98**	**2 025 174,36**	**2 409 143,40**	**2 402 671,44**	118,64%	-0,27%
	RAHOITUSOSA						
2	TOIMINTAKULUT		0,00	482,10	0,09		-99,98%
3	**TOIMINTAKATE**		**0,00**	**-482,10**	**-0,09**		-99,98%
	PIEKSÄMÄEN KAUPUNKI						
1	TOIMINTATUOTOT	33 025 344,84	32 002 712,00	35 370 174,17	34 046 595,09	106,39%	-3,74%
2	TOIMINTAKULUT	143 813 903,15	142 408 775,82	144 664 865,01	141 066 551,38	99,06%	-2,49%
3	**TOIMINTAKATE**	**-110 788 558,31**	**-110 406 063,82**	**-109 294 690,84**	**-107 019 956,29**	96,93%	-2,08%

5.3.2 Tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu

1.5.3 PIEKSÄMÄEN KAUPUNGIN TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN							
Joulukuu	Lopullinen						
	Ta 2017	Ta-muutos	Muutettu TA	Toteutuma 2017	TOT-%	Toteutuma 2016	muutos edell vuosi
TOIMINTATUOTOT	**31 984 212**		**31 984 212**	**33 990 977**	**106,3**	**35 314 371**	**-3,75**
Myyntitulot	11 807 174		11 807 174	12 951 335	**109,7**	12 600 008	**2,79**
Maksutulot	8 514 702		8 514 702	8 586 242	**100,8**	9 189 752	**-6,57**
Tuet ja avustukset	678 500		678 500	921 144	**135,8**	1 745 888	**-47,24**
Vuokratulot	10 798 058		10 798 058	11 060 026	**102,4**	10 867 981	**1,77**
Muut tulot	185 778		185 778	472 231	**254,2**	910 742	**-48,15**
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	**18 500**		**18 500**	55 618	**300,6**	55 803	**-0,33**
TOIMINTAMENOT	**140 245 130**	**2 163 646**	**142 408 776**	**141 066 551**	**99,1**	**144 664 864**	**-2,49**
Henkilöstömenot	48 916 430	-80 000	48 836 430	47 530 795	**97,3**	50 623 161	**-6,11**
Palkat ja palkkiot	37 588 328	-80 000	37 508 328	36 219 079	**96,6**	37 431 777	**-3,24**
Henkilösivukulut	11 328 102		11 328 102	11 311 716	**99,9**	13 191 384	**-14,25**
Eläkekulut	9 515 914		9 515 914	9 513 903	**100,0**	10 605 065	**-10,29**
Muut henkilösivukulut	1 812 188		1 812 188	1 797 813	**99,2**	2 586 319	**-30,49**
Palvelujen ostot	71 049 381	1 847 646	72 897 027	72 811 615	**99,9**	71 859 868	**1,32**
Asiakaspalvelujen ostot	47 736 000	1 410 664	49 146 664	49 306 328	**100,3**	47 271 950	**4,30**
Muiden palvelujen ostot	23 313 381	436 982	23 750 363	23 505 288	**99,0**	24 587 918	**-4,40**
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	7 627 529		7 627 529	7 503 633	**98,4**	8 063 158	**-6,94**
Avustukset	3 933 100	300 000	4 233 100	4 139 950	**97,8**	5 438 721	**-23,88**
Vuokrat	8 425 093	96 000	8 521 093	8 174 680	**95,9**	8 353 160	**-2,14**
Muut menot	293 597		293 597	905 879	**308,5**	326 796	**177,20**
TOIMINTAKATE	**-108 242 418**	**-2 163 646**	**-110 406 064**	**-107 019 956**	**96,9**	**-109 294 690**	**-2,08**
Verotulot	**66 000 000**		**66 000 000**	**66 969 975**	**101,5**	**67 882 021**	**-1,34**
Kunnan tulovero	57 500 000		57 500 000	58 000 089	**100,9**	59 466 851	**-2,47**
kiinteistövero	4 200 000		4 200 000	4 151 771	**98,9**	4 263 946	**-2,63**
osuus yhteisöveron tuotost	4 300 000		4 300 000	4 818 116	**112,0**	4 151 224	**16,06**
Valtionosuudet	**49 600 000**		**49 600 000**	**49 505 150**	**99,8**	**49 675 348**	**-0,34**
Peruspalveluiden va	42 400 000		42 400 000	40 055 306	**94,5**	40 580 500	**-1,29**
Verotulojentasaus	7 200 000		7 200 000	9 449 844	**131,2**	9 094 848	**3,90**
KÄYTTÖKATE	**7 357 582**	**-2 163 646**	**5 193 936**	**9 455 169**	**182,0**	**8 262 679**	**14,43**
Rahoitustulot ja -menot	300 000		300 000	1 069 488	**356,5**		
Korkotulot	425 000		425 000	462 784	**108,9**	421 940	**9,68**
Muut rahoitustulot	607 000		607 000	1 121 783	**184,8**	583 111	**92,38**
Korkomenot	-728 000		-728 000	-448 484	**61,6**	-464 611	**-3,47**
Muut rahoitusmenot	-4 000		-4 000	-66 595	**1664,9**	-12 423	**436,07**
VUOSIKATE	**7 657 582**	**-2 163 646**	**5 493 936**	**10 524 657**	**191,6**	**8 790 696**	**19,72**
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 719 270		-5 719 270	**-5 728 538**	**100,2**	**-6 667 189**	**-14,08**
Kertaluonteiset poistot				0			
Satunnaiset erät							
Satunnaiset tulot				0		0	
Satunnaiset menot				0		0	
TILIKAUDEN TULOS	**1 938 312**	**-2 163 646**	**-225 334**	**4 796 119**	**-2128,4**	**2 123 507**	**125,86**
Poistoeron lisäys (-) vähen	35 081,00		35 081	35 081	**100,0**	35 081	
Varausten lisäys (-) vähennys (+)			0	0		0	
Rahastojen lisäys / vähennys			0	0		101 686	
Tilikauden yli- / alijäämä	**1 973 393**	**-2 163 646**	**-190 253**	**4 831 200**	**-2539,4**	**2 260 274**	**113,74**

PIEKSÄMÄKI

INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMA 2017

		MENOT					***TUOTOT***			ta-tason netto
	MÄÄRÄRAHA	TA 2017	MRM	*määräraha erittelyt yht*	**Toteuma**	Tot-%	*Tuloarvio*	**Toteuma**	poikkeama netto	toteuma
M140	Kaupunginhallitus, osakkeet	100 000		100 000	11 590,57	*11,59*		29 307,12	117 717	-17 716,55
M180	Atk-palvelut	250 000		250 000	247 626,46	*99,05*			2 374	247 626,46
M340	Perusturva kiinteistöt	950 000	240 000	1 190 000	1 139 302,16	*95,74*			50 698	1 139 302,16
M415	Varhaiskasvatuspalvelut	350 000	269 600	619 600	598 134,89	*96,54*		30 750,00	52 215	567 384,89
M420	Esi- ja perusopetus	3 900 000	-509 600	3 390 400	763 230,22	*22,51*			2 627 170	763 230,22
M462	Kulttuuritoimi	305 000		305 000	190 130,77	*62,34*			114 869	190 130,77
M480	Liikuntatoimi,	370 000		370 000	336 183,83	*90,86*			33 816	336 183,83
M520	Maankäyttö	100 000		100 000	41 588,00	*41,59*		8 681,70	67 094	32 906,30
M530	Kunnallistekniikka	2 970 000	-100 000	2 870 000	963 239,59	*33,56*			1 906 760	963 239,59
M531	Viheralueet, Leikkikentät	30 000		30 000	23 706,30	*79,02*			6 294	23 706,30
M550	Tukipalvelut	650 000		650 000	650 303,49	*100,05*		31 095,49	30 792	619 208,00
M600	Lämpölaitokset		100 000	100 000	63 402,88	*63,40*			36 597	63 402,88
	kaikki yhteensä	9 975 000	0	9 975 000	5 028 439,16	***50,41***	0	99 834,31	5 046 395	4 928 604,85
										4 928 604,85
							rahoitus	*30 750,00*		
							myynnit	*69 084,31*		

Investoinnit 2017
90 Investointiprojektit

Projekti	Nimi	Kustannusarvio 2017	Toteutuma 2016	Talousarvio 2017 +MRM	Toteuma 12 / 2017	MRM
		€	€	€	€	
M140	**KAUPUNGINHALLITUS**	**0,00**	**842,92**	**100 000,00**	**-17 716,55**	
P302	Arvopapereiden osto ja myynti	0,00	842,92	100 000,00	-17 716,55	
P304	SIIRROT ERIEN VÄLILLÄ		0,00		0,00	
M150	**ELINKEINOELÄMÄN KEHITTÄMINEN**		**373 758,90**			
P190	Modernit osat Vanhat Veturitallit		373 758,90			
M174	TOIMITILAPALVELUT		702 790,33		0,00	
M180	**ATK-PALVELUT**	**0,00**	**279 779,11**	**250 000,00**	**247 626,46**	
P312	Atk-laitehankinnat	0,00	279 779,11	250 000,00	247 626,46	
M340	**PERUSTURVA KIINTEISTÖT**	**0,00**	**670 997,59**	**1 190 000,00**	**1 139 302,16**	
P217	Terveyskeskus, kahden palvelualuuen IV koneiden uusinta	0,00		300 000,00	277 561,07	
P213	Terveyskeskus 1 krs muutostyöt		72 177,48			
P214	Apteekin ja hamm.hoit.muutost.		493 559,16			
P215	Akuuttiosaston muutostyöt		105 260,95			
P220	Sosiaali- ja terveyspalveluiden keskittäminen	0,00		890 000,00	857 516,57	240000
P221	Sairaala-alueen korjaukset				4 224,52	
M360	**PERUSTURVA IRTAIMISTOT**		**201 259,28**			
P362	Hammashoitolan kalusto- ja laitehankinnat		50 355,03			
M415	**VARHAISKASVATUSPALVELUT**	**300 000,00**	**492 509,44**	**619 600,00**	**567 384,89**	
P381	Jäppilän ryhmäperhepäivähoidon siirto TK	0,00		140 000,00	174 159,72	
P346	Kontiopuiston päiväkoti	0,00	356 635,42	199 600,00	114 001,00	139600
P350	Tahiniemen päiväkodin korjaus	300 000,00	135 874,02	280 000,00	279 224,17	130000
M420	**PERUSOPETUS**	**19 180 000,00**	**626 591,87**	**3 390 400,00**	**763 230,22**	
P451	Jäppilän kirjaston iv-saneeraus				102 116,98	
P400	Koulujen investointihankkeet				-18 685,58	siirto käyttötalous
P401	Koulujen atk-hankinnat	0,00	50 000,00	50 000,00	49 561,84	
P408	HIEKANPÄÄN KOULU	12 180 000,00	109 176,49	1 440 400,00	91 063,39	-509600
P409	Maaselän koulu	0,00	125 376,29	300 000,00	339 325,34	
P410	Esedun tilat Hiekanpää	7 000 000,00		1 500 000,00	62 242,11	
P411	Aluesuunnittelu Hiekanpää		1 894,38			
P420	Hiekanpäänkoulun suunnittelu 2016		27 319,13		0,00	
P422	Virtasalmen koulun korjaus	0,00		100 000,00	137 606,14	
M450	**KIRJASTOTOIMI**		**62 872,42**			
P450	Kirjaston atk-järjestelmät		62 872,42			
M462	**KULTTUURITOIMI**	**870 000,00**	**185 084,71**	**305 000,00**	**190 130,77**	
P327	Moision navetta	0,00		50 000,00		
P463	Poleeni	670 000,00	92 766,71	200 000,00	144 757,95	
P466	Savon Radan museo	200 000,00	92 318,00	0,00	0,00	
P468	Nukkekodin kunnostustyöt	0,00		55 000,00	45 372,82	
M480	**LIIKUNTATOIMI**	**0,00**	**244 698,50**	**370 000,00**	**336 183,83**	
P476	Ulkoilureitit, Luontoreitit 2017	0,00	199 877,01	77 000,00	101 696,06	
P477	Virtasalmen koulun lähiliikuntapaikka 2017	0,00		50 000,00	57 184,04	
P479	URHEILUTALO 2017	0,00		220 000,00	159 803,73	
P498	Naarajärven lähiliikuntapaikka, jääkiekkokaukalo	0,00	44 821,49	23 000,00	17 500,00	
M520	**MAANKÄYTTÖ**	**0,00**	**45 531,52**	**100 000,00**	**32 906,30**	
P501	Maa- alueiden osto ja myynti	0,00	45 531,52	100 000,00	32 906,30	
M530	**KUNNALLISTEKNIIKKA**	**12 550 000,00**	**806 701,08**	**2 870 000,00**	**963 239,59**	
P530	Katualueiden perusparannus, jakamaton	0,00	3 225,40	210 000,00	14 168,67	-100000
P531	Kestopäällysteet ja katujen pohjaukset	0,00	249 550,50	200 000,00	120 704,14	
P533	Liikennevalot , Keskuskatu	0,00		0,00		-50000
P534	Sadevesiviemäreiden peruskunnostus	0,00	141 743,59	200 000,00	162 044,04	
P535	Hiekanpään alueen liikennejärjestelyt	700 000,00		50 000,00	73 331,05	
P537	Veturitallialueen silta	6 000 000,00		1 000 000,00		
P582	Ulkovalaistuksen saneeraus	0,00	388 066,85	470 000,00	428 183,77	70000
P588	Opasteet ja liikenneturvallisuussuunnitelma	0,00	24 114,74	30 000,00	13 169,00	
P590	Veturitalli ja teollisuusalueen hulevedet	1 000 000,00		150 000,00	71 388,16	-120000
P541	Vilhontie			100 000,00	80 250,76	100000
P542	Myllykatu/Kangaskatu/asema	350 000,00		100 000,00		
P543	Vanha Mikkelintie/Kangaskatu	1 000 000,00		210 000,00		
P544	Ratakatu	3 500 000,00		150 000,00		
M531	**PUISTOT**	**0,00**	**30 225,25**	**30 000,00**	**23 706,30**	
P592	Leikkikenttien saneeraus	0,00	30 225,25	30 000,00	23 706,30	
M550	**TUKIPALVELUT**	**300 000,00**		**650 000,00**	**619 208,00**	
P178	SORVAAJASOPEN VESIKATTO				49 989,71	
P182	Jakamaton määräraha Tilapalvelut	0,00		53 000,00		-347000
P181	Ruokahuollon kalustohankinnat	0,00	49 199,48	50 000,00	51 287,11	
p193	Siilin asuntola, piha-alueen kunnostus	0,00	81 359,38	66 000,00	72 273,33	66000
P195	Kaaritie 5 Hallin muutokset	0,00	25 238,27	25 000,00	37 244,76	25000
P298	Vesilaitoksen valvomo	0,00		50 000,00	104 191,66	
P299	VESI- JA JÄTEVEDEN Laitosrakennukset	0,00		100 000,00	17 716,04	
P334	Paloasema, salaojat, julkisivukorjaukset	0,00	320 755,63	140 000,00	119 341,17	140000
P319	Käyttöomaisuuden myynti		-11 990,83		-31 095,49	
P339	Kanttila	300 000,00	33 883,04	50 000,00	94 735,93	
P385	Kangaskatu 26	0,00	204 345,36	100 000,00	92 862,43	100000
P197	Kaaritie 1, valaistussaneeraus	0,00		16 000,00	10 661,35	16000
M600	**LÄMPÖLAITOKSET**	**0,00**		**100 000,00**	**63 402,88**	
P651	Virtasalmen lämpölaitos	0,00		100 000,00	63 402,88	100000
90	**Investointiprojektit**	**33 200 000,00**	**4 723 642,92**	**9 975 000,00**	**4 928 604,85**	**0**

5.3.4 Rahoitusosan toteutumisvertailu

PIEKSÄMÄKI				
RAHOITUSOSAN TOTEUTUMISVERTAILU	TA 2017	**Ta-muutos**	TP 2017	Poikkeama
Toiminta ja Investoinnit				
TOIMINNAN RAHAVIRTA				
Vuosikate	7 657 582		10 524 657	2 867 075
Satunnaiset erät			0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-330 000		81 843	411 843
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA				
Investointimenot	-9 975 000		-5 028 439	4 946 561
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0		30 750	30 750
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	330 000		261 254	-68 746
Toiminta investoinnit, netto	-2 317 418	0	5 870 065	8 187 483
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset			0	0
Antolainasaamisten vähennykset	115 000		166 065	51 065
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	9 000 000		9 000 000	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-6 800 000		-6 767 599	32 401
Lyhytaikaisten lainojen muutos (lisäys +)	0		-9 000 000	-9 000 000
Oman pääoman muutokset, rahastot				0
Vaikutus maksuvalmiuteen				
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset			52 581	
Vaihto-omaisuuden muutos (vähennys +)				
Saamisten muutos (lisäys -)			-485 530	
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos			688 768	
Rahoituksen rahavirta	2 315 000	0	-6 345 716	-8 660 716
Rahavarojen muutos	-2 418	0	-475 651	-473 233
Rahavarojen muutos				
Kassavarat 31.12			39 925	
Kassavarat 1.1			515 576	
			-475 651	

6
TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

6.1
Pieksämäen kaupungin ja konsernin tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus
Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt.
Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet
Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Keskinäisen omistuksen eliminointi
Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäinen omistus on eliminoitu.

Vähemmistöosuudet
Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin omasta pääomasta ja tuloksesta sekä esitetty omana eränään. Negatiivisesta omasta pääomasta ei vähemmistöosuutta ole erotettu.

Suunnitelmapoistojen oikaisu
Kiinteistötytäryhteisöjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja poistovaje tai ylipoisto on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Osakkuusyhteisöt
Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.
As Oy Lounaisrinne ja Maaselänmäki omistukset ovat pienentyneet ja arvot on siirretty muihin osakkeisiin.

Vapaaehtoiset varaukset
Konsernitaseessa poistoerot ja vapaaehtoiset varaukset on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan.

Vertailu edelliseen vuoteen
Konsernin tuotot ja menot ovat kasvaneet huomattavasti johtuen kuntien terveydenhuollon siirtymisestä Etelä Savon Sairaanhoitopiirille. Pieksämäen kaupungilta siirtyi vain erikoissairaanhoito.

Pieksämäen kaupungin tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1) tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Jaksotusperiaatteet
Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti, ostolaskut kirjattu 20.1.2018 saakka.
Tämän jälkeen vähäiset erät on käsitelty seuraavan vuoden tileissä.
Verotulot ja palkat on kirjattu maksuperusteisesti ao. tilikaudelle. Suoriteperusteisenkirjaustavan vaikutus olisi noin 150 tuhatta euroa. Käytäntö on ollut jatkuvaa eli ei tällä ole vaikutusta tulokseen.
Palveluasumisen sopimusmuutoksen maksupalautus noin 147 tuhatta euroa kirjautuu vuoden 2018 laskutuksessa.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseessa hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuuden arvostus
Vaihto-omaisuutta ei ole.

Rahoitusomaisuus

Rahoitusomaisuuden arvostus
Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintamenon vähennykseksi.
Saadut käyttötalouden projektituet on kirjattu tuotoksi tuloslaskelman erään Tuet ja avustukset.
Tuet on jaksotettu tarvittaessa.

2) Tuloslaskelman esittämistavan muutos
Esittämistavassa ei muutosta.

3) Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin
Oikaisuja ei ole.

4) Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus
Tiedot ovat vertailukelpoisia.

5) Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut
Palveluasunnot Abel ry:n lainojen lyhennyksestä johtuva lisämaksu rasittaa tulosta, sopimuksen mukainen siirtovelka vuosilta 2013 - 2017 n. 612.000 eur kaupungille ei ole siirtosaamisissa saatavan epävarmuuden takia.

Arkkitehtitoimisto Lundenin suunnittelusopimuksen päättämisestä ei ole tehty vielä sopimusta.

Puukartelli-oikeudenkäyntikuluja käsitelty käräjäoikeudessa. Käsittely kuitenkin jatkunee hovioikeuteen. Kirjattu vuodelle 2017 pakollisena varauksena 50.000 eur.

Tuloslaskelman liitetiedot

6)	***TOIMINTATUOTOT , ulkoiset***	*Kaupunki* 2017	*Kaupunki* 2016
Tulosalue			
110	Vaalitoimi	0	0
120	Yleishallinto	667 703	680 272
150	Elinkeinoelämän kehittäminen	33 059	43 012
180	Tietohallinto	86 077	82 178
310	Perusturvan hallinto ja ostopalvelut	560 245	523 743
340	Ikääntyvien palvelut	6 095 994	6 287 142
355	Vastaanotto- ja sairaalapalvelut	3 525 264	3 530 359
365	Perhepalvelut	1 115 249	1 455 963
410	Kasvatus- ja opetuspalvelujen hallinto	35 195	129 844
415	Varhaiskasvatuspalvelut	583 953	654 490
420	Esiopetus, perusopetus ja nuorisotoimi	495 082	584 773
430	Lukiokoulutus	32 190	20 364
460	Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut	894 867	879 797
510	Tekninen lautakunta	2 495 332	2 826 244
550	Tila-, ruoka- ja siivouspalvelut	4 013 704	3 785 376
	sis. valmistus omaan käyttöön	20 633 914	21 483 555

7) **Verotulojen erittely**
(1.000 e)

	2017	2016
Kunnan verotulo	58 000	59 467
Osuus yhteisöveron tuotosta	4 818	4 151
Kiinteistövero	4 152	4 264
Verotulot yhteensä	66 970	67 882

8) **Valtionosuudet eriteltynä**
(1.000 e)

	2017	2016
Peruspalvelujen va	42 058	43 121
Opetus ja kulttuuritoimen va	-2 003	-2 540
Verotulojen tasaus	9 450	9 095
	49 505	49 676

9) **Palvelujen ostot erittely**
esitetty tuloslaskelmassa

10) **Valtuustoryhmien toimintaedellytysten tukeminen**
Kokoustilojen vapaa käyttö

11) **poistosuunnitelma**
esitetty eri taulukolla

12) **Pakollisten varausten muutokset**

	Konserni		Kaupunki	
	2017	2016	2017	2016
Eläkevastuu 1.1.	844 135	919 500	844 135	919 500
Lisäykset	0	0	0	0
Vähennykset	-75 987	-75 365	-75 987	-75 365
Eläkevastuu 31.12.	768 148	844 135	768 148	844 135
Muut pakolliset varaukset 1.1	771 820	544 460	0	0
Lisäykset	368 978	227 360	350 000	0
Vähennykset				0
Muut pakolliset varaukset 31.12.	1 140 798	771 820	350 000	0
Varaukset yhteensä	1 908 946	1 615 955	1 118 148	844 135

13) **Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot**

eur

	Konserni		Kaupunki	
	2017	2016	2017	2016
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	88 587	403 097	88 587	403 097
Rakennusten myyntivoitot	41 205	27 179	41 205	27 179
Osakkeiden myyntivoitot			86 265	3 036
Muut myyntivoitot	59 123	174 400	3 000	138 445
Myyntitappiot	-26 886		-26 886	0
	162 028	604 676	192 170	571 756

14) **Satunnaiset tuotot ja kulut**

eur	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
Satunnaiset tuotot	10 492	3 035	0	0
	10 492	3 035	0	0

15) **Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuotot, muut rahoitus-tuotot**

eur	Konserni		kaupunki	
	2017	2016	2017	2016
Savon energiaholding			541 859	230 988
Suur Savon Sähkö			45 355	19 300
Osinkotuotot muista yhteisöistä			5 575	4 867
Ylijäämän palautus, Etelä Savon Sairaanhoitopiiri			402 999	157 700
Luottoprovisiot			80 697	82 773
Muut rahoitustuotot			45 297	87 373
	740 691	578 569	1 121 783	583 001

16) ei ilmoitettavaa

Taseen liitetiedot

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

17) **Lainan liikkeeseen laskemisesta aiheutuneet kuluksi kirjaamattomat menot**
ei ilmoitettavaa

18) **Arvonkorotukset**
ei ilmoitettavaa

19) **Pysyvät vastaavat liitetieto erillisenä, kunta ja konserni tiedot eri taulukoilla**

20-22) **Omistukset muissa yhteisöissä erillisenä liitetietona sivulla 35**
Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

23) **Saamiset**

	kaupunki **2017** pitkäaikaiset	lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä		
Myyntisaamiset		92 906
Lainasaamiset	12 897 420	40 000
Muut saamiset		
Siirtosaamiset		
Yhteensä	12 897 420	132 906

	pitkäaikaiset	lyhytaikaiset
Saamiset jäsenkuntayhtymiltä		
Myyntisaamiset		59 988
Lainasaamiset		
Muut saamiset		
Siirtosaamiset		
Yhteensä		59 988

24) **Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät**

	Konserni **2017**	**2016**	Kaupunki **2017**	**2016**
Pitkäaikaiset saamiset	438	339 763	0	339514
	0		0	0
Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä	438	339 763	0	0
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Siirtyvät korot			1 982	3 937
Tuet ja avustukset (mm.EU)			129 732	199 288
Kela/työterveyshuolto			260 000	250 000
Palkkojen sivukulut			146 045	73 548
Sairaanhoitopiiri palautus			541 727	157 700
Muut			187 790	181 802
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	1 362 085	934 938	1 267 275	866 275

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

25) **Oma pääoma**

	Konserni 2017	Konserni 2016	Kaupunki 2017	Kaupunki 2016
Peruspääoma 1.1.	58 500 966	58 500 966	58 500 966	58 500 966
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	**58 500 966**	**58 500 966**	**58 500 966**	**58 500 966**
Arvonkorotusrahasto 1.1.	0	0		
Vähennykset	0	0		
Arvonkorotusrahasto 31.12.	0	0		
Muut omat rahastot				
Rahaston pääoma 1.1.	952 467	1 054 153	37 039	138 725
Siirrot rahastoon				
Rahastopääomat yritysmyynnit				
Siirrot rahastosta		-101 686		-101 686
Rahaston pääoma 31.12.	952 467	952 467	37 039	37 039
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	952 467	952 467	37 039	37 039
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	-3 491 871	-8 358 410	3 151 029	890 756
Oikaisut ja muutokset	4 885	-40 076	0	
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	-3 486 986	-8 398 486	3 151 029	890 756
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	4 733 644	4 906 615	4 831 200	2 260 273
Oma pääoma 31.12	**60 700 091**	**55 961 563**	**66 520 234**	**61 689 034**

26) **Poistoero**

ei ilmoitettavaa

27) **Pitkäaikaiset velat**

erääntyy > 5 vuotta	Konserni 2017	Konserni 2016	Kaupunki 2017	Kaupunki 2016
Lainat rahoitus - ja vakuutuslaitoksilta		32 709 014	37 852 992	11 989 794
Lainat julkisyhteisöiltä				
Yhteensä	71 765 053	*32 709 014*	37 852 992	11 989 794

sis bullet

28) Liikkeeseen lasketut joukkovelkakirjalainat
ei ilmoitettavaa

29) **Pakolliset varaukset**

	Konserni **2017**	Konserni **2016**	Kaupunki **2017**	Kaupunki **2016**
Eläkevaraus	768 148	844 135	768 148	844 135
Muut pakolliset varaukset	1 140 797	771 819	350 000	0
Yhteensä	1 908 945	1 615 954	1 118 148	844 135

30) **Vieras pääoma**

	Konserni **2017** pitkäaikainen	Konserni lyhytaikainen	Kaupunki **2017** pitkäaikainen	Kaupunki lyhytaikainen
Velat tytäryhteisöille		*eliminoitua*		
Saadut ennakot				
Ostovelat		135 607		102 739
Muut velat				
Siirtovelat		14 457		
Yhteensä	0	150 064	0	102 739
Velat jäsenkuntayhtymille				
Saadut ennakot				
Ostovelat,		2 487 731		2 760 181
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0	2 487 731	0	2 760 181

31) **Shekkitililimiitti 31.12.**			6 000 000	6 000 000
josta käytetty			0	

32) **Muut velat, pitkäaikaiset**

	Konserni **2017**	**2016**	Kaupunki **2017**	**2016**
Liittymismaksut	1 498 915	1 508 206	53 400	38 660
Ostovelat	75 000	50 000		
Muut velat	457 891	393 453	5 562	71 784
Muut pitkäaikaiset velat yhteensä	2 031 806	1 951 660	58 962	110 444

33) **Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät**

lyhytaikaiset	Konserni		Kaupunki	
	2017	**2016**	**2017**	**2016**
Korkojaksotus	57 659	60 645	94 637	112 229
Lomapalkkavelka	5 918 899	6 101 570	5 247 492	5 436 149
Muut siirtovelat	6 386 959	3 806 269	311 466	408 616
Yhteensä	12 363 517	9 968 485	5 653 595	5 956 994

34-41) **Vastuut liitetieto toisaalla esitetty**

42) **Liitetieto henkilöstöstä**

	Henkilökunnan määrä	Vuosi 2017	Vuosi 2016
*	Kaupunginhallitus	67	183
	Perusturva	496	485
	Opetustoimi	333	
	Kulttuuri ja vapaa -aika	38	371
*	Tekninen toimi	139	24
*	*-tila, ruoka ja siivouspalvelut siirto*	1073	1063

43) **Henkilöstökulut on esitetty tulos-laskelmassa**

44) Luottamushenkilöistä tilitetyt luottamushenkilömak-sut

	2017	2016
Pieksämäen Työväenyhdistys	255	462
Kokoomus	2379,85	1422,76
Kokoomuksen naiset		0
Vasemmistoliitto	1297,2	905
Pieksämäen seudun Vihreät ry	1199,25	359,62
Suomen Kristillinen liitto	254,4	230,5
Keskustan Pieksämäen kunnallisjärjestö	4602,72	3505,39
Pieksämäen demarit r.y.	1249,7	874,5
Pieksämäen Perussuomalaiset ry	515,51	60
Pieksämäen Sosiaalidemokraatit ry	1631,44	1543,27
	13 385	9 363

45) **Tilintarkastuksen palkkiot**

	Kaupunki 2017	Kaupunki 2016
Asiantuntijaselvitykset BDO Audiator Oy	8 490	3 274
Sisäisen tarkastuksen opastus	6 985	
Erityistilintarkastus	6 900	
Tilintarkastus BDO Audiator Oy	29 091	28 232

46) **Liiketoimet kunnan ja sen intressitahon kanssa**

46) **Kunnan ja sen intressitahojen väliset liiketoimet**

Sopimus kaupunginjohtajan kanssa

Vuokrasopimukset luottamushenkilöiden kanssa 160 860 eur/vuosi

Kaupunginhallitusten jäsenten toiminta tyttärien hallinnossa

VAKUUDET JA VASTUUSITOUMUKSET,

liitetieto 34-41

PIEKSÄMÄEN KAUPUNKI

38) **LEASING- JA VUOKRAVASTUUT**

Leasingvastuut	**2016**	**2017**	
Alle vuoden sisällä erääntyvät leasingvastuut	240 299,09	106 022,08	(sis.alv.)
1-5 vuoden sisällä erääntyvät leasingvastuut	120 954,82	151 645,92	
yli 5 vuoden			

39) **VASTUUSITOUMUKSET SAMAAN KONSERNIIN KUULUVIEN YHTEISÖJEN PUOLESTA**

	alkuperäinen	**2016**	**2017**		
As Oy Pieksämäen Tahinpuu	150 000	22 577	10 061	Nordea	
As Oy Pieksämäen Tahinpuu	240 000	36 129	16 110	Nordea	
As Oy Huhtilampi	200 000	99 230	86 315	Op Pohjola	
Kiint. Oy Kontiola, 13000000000280	846 826	361 815	313 516	Valtion yhtenäislaina	
Kiint. Oy Kontiola, 10355/02		145 400	140 300	Kuntarahoitus	
Kiint. Oy Kontiola, 10357/02		418 700	404 600	Kuntarahoitus	
Kiint. Oy Kontiola, 10356/02		379 700	367 200	Kuntarahoitus	
Kiint. Oy Kontiola, 15767/12	99 344	76 997	72 031	Kuntarahoitus	
Kiint. Oy Mäkipari, 20040328	173 200	46 150	34 600	Keva	
Kiint. Oy Mäkipari, 16673/13	775 000	697 000	667 000	Kuntarahoitus	
Kiint. Oy Kontiola, 12070000120360 (Pieksänmaa)	142 287	11 857	0	Valtiokonttori	
Kiint. Oy Kontiola, 16672/13 (Pieksänmaa)	880 000	825 000	795 000	Kuntarahoitus	
Kiint. Oy Kontiola, 16670/13 (Savontienhaka)	945 000	795 000	745 000	Kuntarahoitus	
Kiint. Oy Seunalanharju, 13400000002550	642 297	353 717	333 969	Valtion yhtenäislaina,Valtiokonttori	
Kiint. Oy Kontiola, 15010/11 (Seunalanharju)		115 334	102 522	Kuntarahoitus	
Kiint. Oy Seunalanharju, 12070000120350	127 150	21 192	0	Valtiokonttori	
Kiint. Oy Kontiola, 2060139 (Niilontie)	197 493	58 072	46 454	Keva	
Kiint. Oy Kontiola, 20010054 (Niilontie)	324 246	97 264	81 051	Keva	
Kiint. Oy Kontiola, 12950/08 (Tahinselkä)		18 469	16 865	Kuntarahoitus	
Kiint. Oy Kontiola, 13957/09 (Tahinselkä)		29 984	17 992	Kuntarahoitus	
Kiint. Oy Kontiola, 12776/08 (Tahinselkä)		18 000	16 500	Kuntarahoitus	
Kiint. Oy Kontiola, 10360/02 (Tieranhaka)		97 300	90 700	Kuntarahoitus	
Kiint. Oy Kontiola, 10361/02 (Tieranhaka)		204 300	195 200	Kuntarahoitus	
Kiint. Oy Kontiola, 10362/02 (Tieranhaka)		213 900	204 000	Kuntarahoitus	
Kiint. Oy Kontiola, 10358/02 (Kontionhaka)		84 600	78 200	Kuntarahoitus	
Kiint. Oy Kontiola, 10359/02 (Kontionhaka)		155 900	144 400	Kuntarahoitus	
Kiint. Oy Kontiola, 10348/02 (Tahinniemenhaka)		65 000	23 000	Kuntarahoitus	
Kiint. Oy Kontiola, 10354/02 (Kenttähaka)		410 000	392 500	Kuntarahoitus	
Kiint. Oy Kontiola, 10353/02 (Kenttähaka)		261 000	248 500	Kuntarahoitus	
Kiint. Oy Kontiola, 10352/02 (Kenttähaka)		108 900	102 100	Kuntarahoitus	
Kiint Oy Kontiola, 10364/02 (Tornihaka)	1 470 000	333 500	326 400	Kuntarahoitus	
Kiint Oy Kontiola, 10365/02 (Tornihaka)		461 400	452 500	Kuntarahoitus	
Kiint Oy Kontiola, 10363/02 (Tornihaka)		120 200	116 800	Kuntarahoitus	
Kiint Oy Kontiola, 16671/13 (Tornihaka)		1 290 000	1 230 000	Kuntarahoitus	
Kiint. Oy Pirtamanpirtit		3 000	0	Kuntarahoitus	
Kiint. Oy Pieksänsara		193 000	178 400	Kuntarahoitus	myyty 02/11 Bowallius-säätiölle
Kiint. Oy Kontiola, 16668/13 (Korvenkaski)	385 000	329 000	309 000	Kuntarahoitus	

	VAKUUDET JA VASTUUSITOUMUKSET,					
	liitetieto 34-41					
	PIEKSÄMÄEN KAUPUNKI					
	Kiint. Oy Kontiola, 16667/13 (Peikonluola)	352 000	274 000	248 000	Kuntarahoitus	
	Kiint. Oy Kontiola, 16675/13 (Rekitie 20)	500 000	478 000	464 000	Kuntarahoitus	
	Kiint. Oy Kontiola, -00012536 (Rinnepolku)	72 248	19 266	14 449	Nordea	
	Kiint. Oy Kontiola, -00012528 (Rinnepolku)	60 000	16 000	12 000	Nordea	
	Kiint. Oy Kontiola, 10370/02 (Rinnepolku)		227 000	209 900	Kuntarahoitus	
	Kiint. Oy Kontiola, 10371/02 (Rinnepolku)		187 000	172 800	Kuntarahoitus	
	Kiint. Oy Kontiola, 10369/02 (Rinnepolku)		84 600	78 200	Kuntarahoitus	
	Kiint. Oy Kontiola, 16676/13 (Rinnepolku)		483 000	467 000	Kuntarahoitus	
	Kiint. Oy Kontila, -00012569 (Alatalonkatu 28)	43 800	5 840	2 920	Nordea	
	Kiint. Oy Kontiola, -00012551 (Alatalonkatu 28)	29 200	3 893	1 946	Nordea	
	Kiint. Oy Kontiola, 16677/13 (Alatalonkatu 28)	515 000	465 000	447 000	Kuntarahoitus	
	Kiint. Oy Kaavarinkoto	20 000	1 333	667	Pm Osuuspankki	
	Kiint Oy Sompionkulma	1 660 000	1 412 767	1 342 129	Kuntarahoitus	
	Pieksämäen Jäähalli Oy, 80326251, 80301593	750 000	349 984	320 816	Op Pohjola	
	Pieksämäen Haka Oy/ Kuntarahoitus	8 305 000	jaettu taloittain	jaettu taloittain		
	Virtasalmen Vuokratalot Oy	49 000	8 885	1 723	Pm Osuuspankki	
	Yhteensä	**19 954 091**	**12 975 153**	**12 142 335**		
	MUUT VASTUUSITOUMUKSET					
40)	**Muiden puolesta annetut vakuudet**	alkuperäinen	**2016**	**2017**		
	Pieksämäen Palveluasunnot ry 2014	70 000	46 664	34 996	Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elo	
	Vesiosuuskunta Majava	290 000	248 600	227 900	Op Pohjola	
	Jäppilän Seudun Vesiosuuskunta		27 087	6 113	Pm Osuuspankki	
	Jäppilän Seudun Vesiosuuskunta, 20090316	1 450 000	880 365	776 795	Keva	
	Jäppilän Seudun Vesiosuuskunta, 20080210		373 344	320 012	Keva	
	Jäppilän Seudun Vesiosuuskunta	900 000	600 000	566 667	Nordea	
	Jäppilän Vanhustentalosäätiö	169 561	56 520	45 216	Nordea	
	Jäppilän Vanhustentalosäätiö	300 000	240 000	225 000	Kuntarahoitus	
	Jätekukko Oy		450 428	440 638		
	Naiskankaan Vesiosuuskunta	210 000	43 273	38 923	Suur-Savon Op	
			2 966 281	**2 682 260**		
41)	**MUUT TALOUDELLISET VASTUUT**					
	Muut taloudelliset vastuut		**2016**	**2017**		
	Kunnan osuus Kuntien takauskeskuksen takausvastuusta		90 657 999	103 426 004		
	Arvonlisäveron palautusvastuu		7 989 366	6 177 225		
	Vuokrasopimus Kirkkopalvelut			1.8.2013-31.7.2021		
	Vuokrasopimus Vanhustentalosäätiö			1.5.2002-30.1.2022		
	Vuokrasopimus Vanhustentalosäätiö			1.7.2003-30.6.2023		
	Energiasäästösopimus/leasing					
	Alle vuoden sisällä erääntyvät leasingvastuut			50 166,58	(sis.alv.)	
	1-5 vuoden sisällä erääntyvät leasingvastuut			225 749,61		

Poistosuunnitelma

TASEEN LIITETIEDOT

1. Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset

Suunnitelman mukaiset poistoajat ovat seuraavat:
vuosina 2013-2015 käytössä jaksottainen siirtymä uusiin poistoaikoihin.

KÄYTTÖOMAISUUDEN LAJI	KÄYTTÖAIKA
	TASAPOISTO
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	
AINEETTOMAT OIKEUDET	4 vuotta
MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT	
Tietokoneohjelmistot	2 vuotta
Muut	2 vuotta
Osakehuoneistojen peruskorjaus	10 vuotta
Kartat, vesistöjen kunnostukset	5 vuotta
AINEELLISET HYÖDYKKEET	
MAA- JA VESIALUEET	*ei poistoaikaa*
RAKENNUKSET JA RAKENNELMAT	
Hallinto- ja laitosrakennukset	
-puiset	20 vuotta
-kiviset	30 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset	
Teollisuushallit	
-puiset	20 vuotta
-kiviset	30 vuotta
Kaukolämpölaitokset	25 vuotta
Vesilaitosrakennukset	30 vuotta
Talousrakennukset	10 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	20 vuotta
Asuinrakennukset	
- puiset	30 vuotta
- kiviset	40 vuotta
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	
Maa- ja vesirakenteet	
-Kadut, tiet, puistot	15 vuotta
-Tori	15 vuotta
-Urheilu ja ulkoilualueet	10 vuotta
-Kaatopaikat	15 vuotta
-Muut rakenteet	15 vuotta
Johtoverkostot ja laitteet	
-Ulkovalaistuslaitteet	15 vuotta
-Puhelinverkko, keskusasema, alakeskukset	10 vuotta
-Laitosten laitoskoneet, vesilaitos koneet	10 vuotta
-Atk-verkko	5 vuotta
-Kaukolämpöverkko	20 vuotta
-Vesi- ja viemäriverkosto	35 vuotta

Muut	
-Liikenteen ohjauslaitteet	10 vuotta
-Väestönsuojat	30 vuotta
-Rautatien alikulkutunneli	30 vuotta
-Valvontajärjestelmät, koneistot	10 vuotta
KONEET JA KALUSTO	
Kuljetusvälineet	
-Autot	4 vuotta
-Kuorma-autot tms. erikoisautot	7 vuotta
-Muut liikennevälineet	7 vuotta
-Traktorit ja maansiirtokoneet	7 vuotta
-Muut liikkuvat työkoneet	5 vuotta
Muut koneet ja kalusto	
-Työ- ja työstökoneet, laitteet, kevyet koneet	5 vuotta
-Työ- ja työstökoneet, laitteet, raskaat koneet	10 vuotta
-Tietojenkäsittelylaitteet	3 vuotta
-Muut koneet ja laitteet	3 vuotta
-Muu irtain käyttöomaisuus, hoitokalusteet,	5 vuotta
vesimittarit, terveydenhuollonlaitteet	5 vuotta
Ensikertainen kalusto	10 vuotta
MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET	
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoa
KESKENERÄISET HANKINNAT	ei poistoa
KÄYTTÖOMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT PITKÄAIKAISET SIJOITUKSET	
Osakkeet ja osuudet	ei poistoa

Pieksämäki

Käyttomaisuus

liitetieto 19)

	Aineettomat hyödykkeet			Aineelliset hyödykkeet						
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	**Yhteensä**	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut hyödykkeet	Keskeneräiset	**Yhteensä**
Poistamaton hankintameno 1.1.	47 619,17	581 711,69	**629 330,86**	24 841 983,41	64 642 033,37	10 929 232,32	1 684 980,05	9 182,22	1 164 659,91	**103 272 071,28**
Lisäykset tilikauden aikana			**0,00**	41 588,00	1 852 862,74	1 226 728,87	551 074,74		1 344 594,24	**5 016 848,59**
Rahoitusosuudet tilikaudella			**0,00**		30 750,00					**30 750,00**
Vähennykset tilikauden aikana				8 681,70	31 095,49					**39 777,19**
Siirrot erien välillä			**0,00**		677 729,69	0,00			-677 729,69	**0,00**
Tilikauden poisto	23 179,83	**117 566,92**	**140 746,75**		3 720 910,38	1 240 347,69	626 532,82			**5 587 790,89**
Arvonmuutokset										**0,00**
Hankintameno 31.12.	**24 439,34**	**464 144,77**	**488 584,11**	**24 874 889,71**	**63 389 869,93**	**10 915 613,50**	**1 609 521,97**	**9 182,22**	**1 831 524,46**	**102 630 601,79**
Arvonkorotukset 1.1.										**0,00**
Muutokset tilikaudella										**0,00**
Arvonkorotukset 31.12.										**0,00**
Kirjanpitoarvo 31.12.	**24 439,34**	**464 144,77**	**488 584,11**	**24 874 889,71**	**63 389 869,93**	**10 915 613,50**	**1 609 521,97**	**9 182,22**	**1 831 524,46**	**102 630 601,79**

Kaupunki

	Osakkeet ja osuudet						Jvk-, muut laina- ja muut saamiset			
	Kuntayhtymäosuudet	Tytäryhteisöosakkeet	Osakkkuus-yhteisöosakkeet	Muut osakkeet	**Yhteensä**		Saamiset kuntayhtymiltä	Saamiset tytäryhteisöiltä	Saamiset muilta	**Yhteensä**
Poistamaton hankintameno 1.1.	3 636 411,31	17 750 060,91	1 465 436,59	1 218 551,06	**24 070 459,87**			13 008 484,23	171 681,88	**13 180 166,11**
Lisäykset				11 590,57	**11 590,57**					**0,00**
Vähennykset		1 932,69	1 268,06	26 106,37	**29 307,12**			111 064,50	55 000,00	**166 064,50**
Siirrto erien välillä			-13 929,45	13 929,45	**0,00**					**0,00**
Hankintameno 31.12.	**3 636 411,31**	**17 748 128,22**	**1 450 239,08**	**1 217 964,71**	**24 052 743,32**			**12 897 419,73**	**116 681,88**	**13 014 101,61**
Arvonalennukset tilikaudella										
Arvonkorotukset										
Kirjanpitoarvo 31.12.	**3 636 411,31**	**17 748 128,22**	**1 450 239,08**	**1 217 964,71**	**24 052 743,32**			**12 897 419,73**	**116 681,88**	**13 014 101,61**

Pysyvien vastaavien jatkuvuus, tarkastus ACT - 12 - 2017 - Pieksämäki konserni (10) - EUR Datan merkit: tuotot (+), kulut (-), tase (+)	**31.12.2017**
AINEETTOMAT HYODYKKEET	
Aineettomat oikeudet	
Hankintameno 1.1. (+), Aineettomat oikeudet	1 846 991,96
Kuntayhtymäosuuksien lisäykset (+), Aineettomat oikeudet	
Lisäykset tilikauden aikana, Aineettomat oikeudet	58 150,80
Siirrot erien välillä (+/-), Aineettomat oikeudet	55 700,00
Hankintameno 31.12.2017	**1 960 842,76**
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1. (-), Aineettomat oikeude	-1 461 107,33
Kuntayhtymäosuuksien lisäysten kertyneet poistot (-), Aineettomat oikeudet	
Kauden poistot (-), Aineettomat oikeudet	-168 760,70
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2017	**-1 629 868,03**
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	**330 974,72**
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	**385 884,62**
Tietokoneohjelmistot	
Hankintameno 1.1. (+), Tietokoneohjelmistot	159 187,59
Kuntayhtymäosuuksien lisäykset (+), Tietokoneohjelmistot	
Lisäykset tilikauden aikana, Tietokoneohjelmistot	
Siirrot erien välillä (+/-), Tietokoneohjelmistot	1 583,89
Hankintameno 31.12.2017	**160 771,48**
Kertyneet sumu-poistot ja arvonalennukset 1.1. (-), Tietokoneohje	-119 122,71
Kuntayhtymäosuuksien lisäysten kertyneet poistot (-), Tietokoneohjelmistot	
Kauden poistot (-), Tietokoneohjelmistot	-21 281,17
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2017	**-140 403,87**
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	**20 367,61**
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	**40 064,88**
Muut pitkävaikutteiset menot	
Hankintameno 1.1. (+), Muut pitkävaikutteiset menot	2 033 402,57
Lisäykset tilikauden aikana, Muut pitkävaikutteiset menot	141 190,23
Hankintameno 31.12.2017	**2 174 592,80**
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1. (-), Muut pitkävaikutteise	-1 395 371,05
Kauden poistot (-), Muut pitkävaikutteiset menot	-124 122,13
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2017	**-1 519 493,18**
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	**655 099,62**
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	**638 031,52**
Aineettomat hyödykkeet	**1 006 441,95**
AINEELLISET HYÖDYKKEET	
Maa- ja vesialueet	
Hankintameno 1.1. (+), Maa- ja vesialueet	25 648 131,50
Kuntayhtymäosuuksien lisäykset (+), Maa- ja vesialueet	
Lisäykset tilikauden aikana, Maa- ja vesialueet	56 019,34
Vähennykset tilikauden aikana, Maa- ja vesialueet	-14 606,15
Hankintameno 31.12.2017	**25 689 544,69**
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1. (-), Maa- ja vesialueet	-62 619,79
Arvonalennukset (-) ja arvonalennusten palautus (+), Maa- ja vesialueet	
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2017	**-62 619,79**
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	**25 626 924,90**
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	**25 585 511,71**

Pysyvien vastaavien jatkuvuus, tarkastus ACT - 12 - 2017 - Pieksämäki konserni (10) - EUR Datan merkit: tuotot (+), kulut (-), tase (+)	**31.12.2017**
Ei-palautuskelpoiset liittymismaksut	
Hankintameno 1.1. (+), Ei-palautuskelpoiset liittymismaksut	122 801,40
Lisäykset tilikauden aikana, Ei-palautuskelpoiset liittymismaksut	1 800,00
Hankintameno 31.12.2017	**124 601,40**
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	**124 601,40**
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	**122 801,40**
Maa- ja vesialueet	**25 751 526,30**
Rakennukset	
Hankintameno 1.1. (+), Rakennukset	139 905 610,03
Kuntayhtymäosuuksien lisäykset (+), Rakennukset	
Lisäykset tilikauden aikana, Rakennukset	4 251 244,13
Rahoitusosuudet tilikaudella, Rakennukset	-208 411,48
Vähennykset tilikauden aikana, Rakennukset	-27 340,86
Siirrot erien välillä (+/-), Rakennukset	2 648 902,45
Hankintameno 31.12.2017	**146 570 004,27**
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1. (-), Rakennukset	-39 391 753,87
Kuntayhtymäosuuksien lisäysten kertyneet poistot (-), Rakennukset	
Kauden poistot (-), Rakennukset	-5 783 298,78
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2017	**-45 175 052,65**
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	**101 394 951,62**
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	**100 513 856,16**
Rakennukset	**101 394 951,62**
Kiinteät rakenteet ja laitteet	
Hankintameno 1.1. (+), Kiinteät rakenteet ja laitteet	32 336 053,34
Kuntayhtymäosuuksien lisäykset (+), Kiinteät rakenteet ja laitteet	
Lisäykset tilikauden aikana, Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 621 518,06
Hankintameno 31.12.2017	**33 957 571,40**
Kertyneet sumu-poistot ja arvonalennukset 1.1. (-), Kiinteät rakent	-10 682 528,33
Kuntayhtymäosuuksien lisäysten kertyneet poistot (-), Kiinteät rakenteet ja laitteet	
Kauden poistot (-), Kiinteät rakenteet ja laitteet	-1 669 303,38
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2017	**-12 351 831,71**
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	**21 605 739,68**
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	**21 653 525,01**
Koneet ja kalusto	
Hankintameno 1.1. (+), Koneet ja kalusto	12 488 346,42
Kuntayhtymäosuuksien lisäykset (+), Koneet ja kalusto	
Lisäykset tilikauden aikana, Koneet ja kalusto	1 809 115,44
Vähennykset tilikauden aikana, Koneet ja kalusto	-9 037,83
Siirrot erien välillä (+/-), Koneet ja kalusto	557,00
Hankintameno 31.12.2017	**14 288 981,03**
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1. (-), Koneet ja kalusto	-7 256 810,60
Kuntayhtymäosuuksien lisäysten kertyneet poistot (-), Koneet ja kalusto	
Kauden poistot (-), Koneet ja kalusto	-1 484 210,62
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2017	**-8 741 021,22**
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	**5 547 959,80**
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	**5 231 535,82**

Pysyvien vastaavien jatkuvuus, tarkastus ACT - 12 - 2017 - Pieksämäki konserni (10) - EUR Datan merkit: tuotot (+), kulut (-), tase (+)	**31.12.2017**
Muut aineelliset hyödykkeet	
Hankintameno 1.1. (+), Muut aineelliset hyödykkeet	878 656,30
Lisäykset tilikauden aikana, Muut aineelliset hyödykkeet	31 195,83
Hankintameno 31.12.2017	**909 852,13**
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1. (-), Muut aineelliset hyödyk	-391 928,29
Kauden poistot (-), Muut aineelliset hyödykkeet	-47 523,92
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2017	**-439 452,21**
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	**470 399,92**
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	**486 728,01**
Keskeneräiset hankinnat	
Hankintameno 1.1. (+), Keskeneräiset hankinnat	5 440 292,24
Kuntayhtymäosuuksien lisäykset (+), Keskeneräiset hankinnat	
Lisäykset tilikauden aikana, Keskeneräiset hankinnat	3 427 238,09
Rahoitusosuudet tilikaudella, Keskeneräiset hankinnat	26 090,50
Siirrot erien välillä (+/-), Keskeneräiset hankinnat	-4 147 534,88
Hankintameno 31.12.2017	**4 746 085,94**
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1. (-), Keskeneräiset hankinn	-700 000,00
Arvonalennukset (-), Keskeneräiset hankinnat	
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2017	**-700 000,00**
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	**4 046 085,94**
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	**4 740 292,24**
Aineelliset hyödykkeet	**158 816 663,27**
Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet	
Hankintameno 1.1. (+), Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet	2 738 229,72
Lisäykset tilikauden aikana, Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet	144 194,38
Vähennykset tilikauden aikana, Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuuc	1 076,37
Siirrot erien välillä (+/-), Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet	-13 929,45
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta), Osakkuusyhteisöos	-412 820,24
Hankintameno 31.12.2017	**2 456 750,78**
Kertyneet arvonalennukset 1.1. (-), Osakkuusyhteisöosakkeet ja -os	9 968,18
Vähennysten ja siirtojen kertyneet arvonalennukset, Osakkuusyhteis	-9 968,18
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2017	**0,00**
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	**2 456 750,78**
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	**2 748 197,90**
Muut osakkeet ja osuudet	
Hankintameno 1.1. (+), Muut osakkeet ja osuudet	1 725 737,04
Kuntayhtymäosuuksien lisäykset (+), Muut osakkeet ja osuudet	
Lisäykset tilikauden aikana, Muut osakkeet ja osuudet	13 255,17
Vähennykset tilikauden aikana, Muut osakkeet ja osuudet	-36 491,32
Siirrot erien välillä (+/-), Muut osakkeet ja osuudet	13 929,45
Hankintameno 31.12.2017	**1 716 430,34**
Kertyneet arvonalennukset 1.1. (-), Muut osakkeet ja osuudet	-261 027,66
Arvonalennukset kaudella (-), Muut osakkeet ja osuudet	
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2017	**-261 027,66**
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	**1 455 402,68**
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	**1 464 709,38**
Muut osakkeet ja osuudet sekä osakkeiden arvonkorotukset	**1 455 402,68**

KÄYTETYT KIRJANPITOKIRJAT	säilytysajat
Päiväkirja	10 v
Pääkirja	10 v
Tasekirja	pysyvästi
Henkilökirjat	
Osto- ja myyntireskontrat	10 v
Sisäisen laskennan raportit	10 v

TOSITELAJIT	numerosarja
Ostolaskut	10-11
Ostolaskujen maksut	20
Muistiot	1
Automaattikirjaukset	21
Tiliotekirjaukset	22
Viiteaineistot	23
Perhehuolto	24
Excel-tositteet	25
Postituskoneen viennit	26
Palkat	PA
Kassat	35
Käyttöomaisuus kirjanpito	KA
Laskutukset	2, 5-8, 42-99
Hammashuollon tilitykset	3

LUOTTAMUSHENKILÖORGANISAATIO 1.1.2017 – 31.5.2017

KAUPUNGINVALTUUSTO

Haavisto Seppo	
Harlin Suvi	
Heinonen Saku	
Hirvonen Sanna	
Huupponen Erkki	
Häkkinen Heikki	
Hämäläinen Raimo	
Hänninen Ilpo	
Julkunen Raimo	
Kakkonen Seppo	
Karjalainen Petri	
Kekäläinen Ari	
Kietäväinen Mauri	
Kivimäki Antti	
Klen Tapio	
Kollanus Kaija	
Korhonen Paavo	
Kähkönen Marja-Liisa	
Laakso Mikko	
Lappi Hannu	
Lehvonen Johanna	
Leskinen Jaana	
Manninen Anja	
Manninen Marika	
Merikoski Yrjö	
Moilanen Soili	puheenjohtaja
Mykkänen Risto	
Myyryläinen Veli Pekka	
Nykänen Jari	
Ockenström Risto	
Ojala Sakari	I varapuheenjohtaja
Rajasuo Anu	
Riipinen Sinikka	
Rytkönen Pauli	
Räsänen Jarna	
Saharinen Tomi	
Salo Alpo	
Skyttä Heikki	
Tujunen Tero	II varapuheenjohtaja
Varonen Tarja	
Vatanen Julia	
Viljakainen Kaija	
Ylönen Hanna	

KAUPUNGINHALLITUS

Jäsen		**Varajäsen**
Huupponen Erkki	puheenjohtaja	Kakkonen Seppo
Häkkinen Heikki		Levänen Arvo
Klen Tapio		Peltoniemi Pirkko
Lehvonen Johanna	I varapuheenjohtaja	Manninen Anja
Leskinen Jaana	II varapuheenjohtaja	Kähkönen Marja-Liisa
Ockenström Risto		Karjalainen Petri
Salo Alpo		Kekäläinen Ari
Skyttä Heikki		Nykänen Jari
Tenhunen Piia		Mykkänen Risto
Viljakainen Kaija		Manninen Marika
Ylönen Hanna		Kollanus Kaija

KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Jäsen		**Varajäsen**
Heiskanen Sirpa		Turunen Kaija
Hirvonen Jani	*7.3.2017 saakka*	Nykänen Hannu
Korhonen Risto	*7.3.2017 alkaen*	
Koskinen Veikko	varapuheenjohtaja	Beharic Ajdin *7.3. 2017 saakka*
		Jämsä Mika *7.3.2017 alkaen*
Lappalainen Eija		Karjalainen Esko
Tarvainen Arja	puheenjohtaja	Lähdekorpi Tanja

KOULUTUSLAUTAKUNTA

Jäsen		**Varajäsen**
Haavisto Seppo		Taavitsainen Timo
Hirvonen Sanna		Hirvonen Jani
Kivimäki Antti		Lähdekorpi Tanja
Kähkönen Marja-Liisa	II varapuheenjohtaja	Kääriäinen Mirja
Lappi Hannu		Maaranen Esa
Levänen Samu		Hynönen Jukka
Räsänen Jarna		Hämäläinen Jaana
Saharinen Tomi		Lappalainen Eija
Salminen Lotta	I varapuheenjohtaja	Hämäläinen Maritta
Tiitinen Eret		Tenhunen Tuula
Vironen Jouni	puheenjohtaja	Rilla Pekka

PERUSTURVALAUTAKUNTA

Jäsen		**Varajäsen**
Hirvonen Sanna		Hirvonen Jani
Hänninen Ilpo	puheenjohtaja	Kaasinen Kalevi
Julkunen Raimo	II varapuheenjohtaja	Järvinen Anneli
Kakkonen Seppo		Huuhka Risto
Kekäläinen Ari	I varapuheenjohtaja	Kärki Arto
Kiiveri Marika		Blommendahl Mari
Kollanus Kaija		Salo Terttu
Levänen Arvo		Levänen Samu
Manninen Anja		Tiitinen Eret
Mykkänen Risto		Mykkänen Anna
Pakarinen Anja		Räsänen Jarna
Peltoniemi Pirkko		Hakulinen Riitta
Pitkänen Laura		Jämsä Kirsi
Rajasuo Anu		Hämäläinen Maritta
Seppä Pekka		Silander Kim

RAKENNUSLAUTAKUNTA

Jäsen		**Varajäsen**
Hirvonen Sanna	I varapuheenjohtaja	Julkunen Raimo
Kauhanen Matti		Häkkinen Kyösti
Korhonen Paavo		Järvinen Anneli
Riipinen Reijo		Makkonen Sami
Ruotsalainen Rita		Alasuutari Sari
Suhonen Leena	II varapuheenjohtaja	Salminen Lotta
Tenhunen Tuula		Jäderholm Anne
Tolonen Johanna		Kiiveri Marika
Tujunen Tero		Suhonen Tero
Törrönen Eino	puheenjohtaja	Närhi Juha
Vironen Jouni		Karvinen Paavo

TARKASTUSLAUTAKUNTA

Jäsen		**Varajäsen**
Laakso Mikko	puheenjohtaja	Karjalainen Kalevi
Kietäväinen Mauri	varapuheenjohtaja	Ropponen Jari
Järvinen Anneli		Kontro Heimo
Nenonen Sakari		Multanen Leena
Varonen Tarja		Dahlberg Anne-Maarit

TEKNINEN LAUTAKUNTA

Jäsen		**Varajäsen**
Blommendahl Mari		Jäppinen Eija
Heiskanen Matti		Martikainen Heikki
Hirvonen Sanna		Myyryläinen Veli Pekka
Hämäläinen Raimo		Utriainen Ilmo
Kaasinen Kalevi		Neuvonen Marja
Karjalainen Jorma		Hakkarainen Mikko
Kuhmonen Jorma		Pailamo Kalevi
Loponen Mirja	I varapuheenjohtaja	Suhonen Leena
Nykänen Jari	puheenjohtaja	Laurikainen Juha
Perälä Anne-Maarit		Ruotsalainen Rita
Salo Terttu	II varapuheenjohtaja	Tarvonen Anne-Mari

VAPAA-AIKALAUTAKUNTA

Jäsen		**Varajäsen**
Beharic Ajdin	II varapuheenjohtaja	Rosengren Jaakko
Hirvonen Sanna	puheenjohtaja *24.1.2017 alkaen*	Dahlberg Anne-Maarit
Kontro Heimo		Levänen Samu
Harlin Suvi		Salo Terttu
Manninen Marika		Neuvonen Marja
Rytkönen Pauli		Laasonen Jorma
Schulz Rita		Puikkonen Kaarina
Sepponen Jiri	puheenjohtaja *24.1.2017 saakka*	Ropponen Jaakko
Maaranen Esa	jäsen *24.1.2017 alkaen*	
Sopanen Heikki		Valkonen Mikko
Tikka Sirpa		Salminen Lotta
Vatanen Julia	I varapuheenjohtaja	Lehvonen Ari

LUOTTAMUSHENKILÖORGANISAATIO 1.6. – 31.12.2017

KAUPUNGINVALTUUSTO

Beharic Ajdin	
Heinonen Saku	
Hellberg Pauli	
Huupponen Erkki	
Häkkinen Heikki	
Hänninen Ari	
Ilmoniemi Mira	
Julkunen Raimo	
Kauhanen Matti	
Kekäläinen Ari	
Kivimäki Antti	
Klen Tapio	
Kärki Arto	
Lappi Hannu	
Leikas Tiia	
Leskinen Jaana	puheenjohtaja
Majamäki Mika	
Mykkänen Risto	
Myyryläinen Veli Pekka	
Nyrhinen Anne-Mari	
Ockenström Risto	
Ojala Sakari	
Perälä Anne-Maarit	
Rajapolvi Jari	
Riipinen Sinikka	
Romo Kati	
Ruokoselkä Liisa	
Rytkönen Pauli	II varapuheenjohtaja
Salo Alpo	
Sepponen Arto	
Skyttä Heikki	
Suhonen Leena	
Tenhunen Piia	
Tenhunen Tuula	
Viljakainen Kaija	I varapuheenjohtaja

KAUPUNGINHALLITUS

Jäsen		**Varajäsen**
Ilmoniemi Mira		Skyttä Heikki
Klen Tapio		Kaasinen Kalevi
Majamäki Mika		Beharic Ajdin
Moilanen Soili		Tenhunen Tuula
Myyryläinen Veli Pekka		Rajapolvi Jari
Ojala Sakari	I varapuheenjohtaja	Huupponen Erkki
Riipinen Sinikka		Hirvonen Sanna
Ruokoselkä Liisa		Romo Kati
Salo Alpo	II varapuheenjohtaja	Eskelinen Mervi
Sepponen Arto	puheenjohtaja	Häkkinen Heikki
Tenhunen Piia		Koukonen Päivi

KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Jäsen		**Kokouskohtainen varajäsen**
Heiskanen Sirpa		1. Hakkarainen Tiina
Jämsä Kirsi		2. Karvinen Paavo
Koskinen Veikko	I varapuheenjohtaja	3. Kovanen Päivi
Paunonen Anita		4. Multanen Teuvo
Rytkönen Tapani	puheenjohtaja	5. Särkkä Riku
		6. Vallisto Eilaterttu

OPETUSLAUTAKUNTA

Jäsen		**Varajäsen**
Eskelinen Mervi		Karjalainen Karin
Hirvonen Sanna		Salminen Lotta
Ikävalko Mervi		Poikolainen Anne Maria
Kivimäki Antti	puheenjohtaja	Wallin Terhi
Maaranen Esa		Schulz Ari
Rosengren Jaakko		Venäläinen Mika
Rytkönen Tapani		Peltola Karri
Salo Terttu		Mykkänen Anna
Tenhunen Tuula		Jäderholm Anne
Valtari Pekka	varapuheenjohtaja	Tujunen Tero
Vironen Jouni		Martikainen Heikki

PERUSTURVALAUTAKUNTA

Jäsen		**Varajäsen**
Annala Esa		Ojala Mikko
Hänninen Ari	puheenjohtaja	Skyttä Heikki
Karjalainen Inka		Jämsä Kirsi
Karjalainen Karin		Paunonen Anita
Kiiveri Marika		Blommendahl Mari
Levänen Samu		Pomell Aki
Merikoski Yrjö	varapuheenjohtaja	Hirvonen Jani
Nyrhinen Anne-Mari		Tikka Sirpa
Riittinen Juha		Nykänen Hannu

Romo Kati		Boehm Seija
Salminen Lotta		Tenhunen Tuula

TARKASTUSLAUTAKUNTA

Jäsen		**Varajäsen**
Gustafsson Gunnel		Peltola Leila
Kietäväinen Mauri		Kekäläinen Ari
Ockenström Risto	varapuheenjohtaja	Väisänen Mikko
Perälä Anne-Maarit	puheenjohtaja	Ruotsalainen Rita
Seppä Pekka		Räisänen Pekka

TEKNINEN LAUTAKUNTA

Jäsen		**Varajäsen**
Blommendahl Mari		Laulainen Riikkaliina
Heinonen Jaakko		Venäläinen Mika
Hellberg Pauli		Taavitsainen Timo
Häkkinen Heikki	puheenjohtaja	Tikkanen Jouni
Ikävalko Mervi		Romo Kati
Immonen Kimmo		Rajapolvi Jari
Kaasinen Kalevi		Vaskelainen Yrjö 13.11.2017 saakka
		Pomell Aki 13.11.2017 alkaen
Koukonen Päivi		Kovanen Päivi
Kärki Arto	varapuheenjohtaja	Kauppinen Tuomo
Loponen Mirja		Turunen Kaija
Suhonen Leena		Hirvonen Sannan

KULTTUURI- JA VAPAA-AIKALAUTAKUNTA

Jäsen		**Varajäsen**
Beharic Ajdin	puheenjohtaja	Rosengren Jaakko
Kontro Heimo	varapuheenjohtaja	Peltola Karri
Kovanen Anna-Maria		Kääriäinen Mirja
Nyrhinen Anne-Mari		Lallukka Saara
Poikolainen Anne Maria		Romo Kati
Pomell Aki		Hynönen Jukka
Salo Terttu		Hirvonen Satu
Sopanen Heikki		Kekkonen Mauri
Taivalantti Aapo		Korhonen Risto
Tikka Sirpa		Hynninen Ulla
Åkerlund Markus		McLees Olli

7
TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

Pieksämäki 26. päivänä maaliskuuta 2018

PIEKSÄMÄEN KAUPUNGINHALLITUS

Arto Sepponen

Sakari Ojala

Alpo Salo

Mira Ilmoniemi

Tapio Klen

Mika Majamäki

Soili Moilanen

Veli-Pekka Myyryläinen

Sinikka Riipinen

Liisa Ruokoselkä

Piia Tenhunen

Ulla Nykänen
vs. kaupunginjohtaja

TILINTARKASTUSMERKINTÄ

Suoritetussa tarkastuksessa on tänään annettu kertomus.

Pieksämäki . päivänä kuuta 2018

Aki Rusanen
JHTT, HTM
BDO Audiator Oy